

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 19 januari 2004*§ 4 Interpellation om tillväxten och Bromma (nr 2003:57)*

Anförande nr 1

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Jag hänvisar till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Jag vet inte riktigt var vi ska börja, men vi kan börja i svaret som borgarrådet hänvisar till. Jag skulle gärna vilja att du utvecklade, Roger Mogert, hur du menar att kapaciteten på Bromma ska kompenseras på andra håll. Det står lite kryptiskt här om att Arlanda kan utvecklas i stället, och sedan står det någonting om södersidan av staden. Den där debatten har ju rasat, och alla sådana initiativ har fallit platt till marken. Utveckla alltså gärna det, Roger Mogert! Vi vill veta mera om dina alternativa planer och vad du gör varje dag för att ersätta Bromma flygfält som jag vet att du vill lägga ned.

Socialdemokraterna vet ju lika väl som Moderaterna, Roger Mogert, att om man ska vara navet i Östersjön och redan har ett handikapp i och med att ditt parti genom att inte lyckas mobilisera har sett till att vi inte har någon euro, till exempel, måste man se över sina andra konkurrensfördelar. Vill vi trovärdigt och långsiktigt vara ett nav i Östersjön – den plats i regionen som man gör affärer på, som man skapar mötesplatser på och som uppfattas som den lokala *meeting pointen* i Skandinavien – ja, då måste man kunna landa här. Man måste kunna ta sig hit.

Varje år reser faktiskt 1,3 miljoner människor via Bromma flygplats, Roger Mogert. Detta är ingen liten lokal förortsflygplatsanläggning utan en stor och viktig del i den besöksnäring och affärsverksamhet som Stockholm är helt beroende av. De möts, de reser hit och de gör det ofta via Bromma flygplats som du vill lägga ned.

Nästan 30 000 flygplan landar här varje år – 30 000! Vart ska de ta vägen, Roger Mogert?

Jag kan stå här och skrika om behovet av Bromma flygplats, men jag är inte ensam, Roger Mogert. Om du inte vill lyssna på en moderat och ta till dig mina argument kan du väl lyssna på det näringsliv som ni brukar säga är så viktigt för stadens överlevnad. Mer än hälften, 56 procent, av de företagsledare som varje år i intervjuer frågas om vilka viktiga faktorer man tar hänsyn till när man etablerar nya huvudkontor runt om i världen säger att en absolut nödvändig förutsättning är goda flygkommunikationer.

Här vet du precis lika väl som jag att Stockholm redan är förfördelat. Vi ligger redan dåligt till jämfört med växande regioner som till exempel Köpenhamnsområdet, som har så mycket gratis genom att vara den stora huvudpunkten – när vi byter flygplan hamnar vi alla förr eller senare i Köpenhamn fast vi vill till Stockholm.

Lite seriöst nu, Roger Mogert! Förklara för mig: Hur gynnas Stockholm genom att man lägger ned Bromma flygplats, vilket du har gått till val på och ni nu kommer att försöka genomföra?

Socialdemokraterna ska ha någon sorts tillväxttema under våren. Hur kan man vara ett trovärdigt tillväxtparti om man vill lägga ned stadens enda citynära flygplats? Det skulle jag väldigt gärna vilja ha svar på, Roger Mogert. Berätta det för oss!

Eftersom Leif Rönngren är här tycker jag att också demokratiborgarrådet ska gå upp och förklara: Om nu en majoritet av de boende i Bromma vill bevara flygplatsen, varför får de då inte behålla den? Är inte det lokaldemokrati, att man lyssnar på lokalbefolkningen? Var det inte det vi skulle ha – stadsdelsnämnder, samråd och dialog där man lyssnar på de människor som är berörda?

De som är berörda av Bromma flygplats vill ha den kvar. Varför vill ni lägga ned den?

Anförande nr 3

Borgarrådet M o g e r t (s): För att börja i änden med att vara ett trovärdigt tillväxtparti var det en intressant undersökning som publicerades för någon dag sedan. Man hade där fått rangordna partierna efter hur trovärdiga tillväxtpartier de var, och jag vill minnas att mitt parti var först på den listan, till skillnad från ditt. Nu kan bara ett parti i taget vara först, men det ger väl ändå en viss fingervisning.

I sakfrågan har vi en gammal och ganska tydlig skiljelinje. Den behöver jag kanske inte gå in på. Vi är överens om att vi behöver bra flygförbindelser i Stockholmsregionen. Sedan har jag svårt att se det fruktansvärt heliga med att det måste vara Bromma.

Historiken är att detta flyg från början fanns på Gärdet. Sedan växte man ifrån Gärdet och flyttade därifrån. Nu börjar Bromma kännas trångt, och det är rimligt att man flyttar därifrån. Stockholm har nämligen växt. När man 1936 flyttade till Bromma var det långt ute i utkanterna; i dag är det tämligen nära city. Jag tycker att det är viktigt att ha ett långsiktigt perspektiv på det här.

Det finns många bra alternativ, tycker jag, på den södra sidan. Det skulle också vara geografiskt-politiskt bra för Stockholms södra region att få en citynära flygplats. Det finns också utrymme på Arlanda, det vet du också, både i det kortare och i det längre perspektivet.

Det som oroar mig lite med ert resonemang där ni låser er så stenhårt för Bromma är: Hur löser ni den långsiktiga utvecklingen på Bromma? Utvecklingsmöjligheterna för Bromma är ju inte särskilt goda. Det skulle jag i gengäld vilja veta.

Anförande nr 4

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Jag kan nästan fortsätta där Roger Mogert slutade. Om Arlanda inte fanns tycker jag att Mikael Söderlunds argument skulle vara en aning starkare, även om vi då förmodligen ändå skulle föreslå att man tittade på att bygga en flygplats längre ut från staden.

Här står olika tillväxter lite grann emot varandra. En är naturligtvis att befolkningen ökar i Stockholm. Det är viktigt att finna platser som man kan utveckla på olika sätt med bostäder, och Bromma flygplats skulle kunna bli ett väldigt intressant område för sådan framtida stadsutveckling i Stockholmsområdet. Befolkningstillväxten står alltså här lite grann emot den näringslivsutveckling i vår region som Mikael Söderlund lyfter upp.

Det finns i dag egentligen inget som Bromma uppfyller som Arlanda inte skulle kunna uppfylla, inte ens det här med citynära. Med de kommunikationer vi har i dag är det inte många minuters skillnad när man tar sig ut till flygplatserna från Stockholms city.

När det gäller att utveckla flygplatsen i Bromma har den klara tillväxthämmande faktorer, bland annat därför att både vi och våra grannkommuner har ambitioner att bygga mer bostäder i våra respektive kommuner.

Flygsäkerhetsmässigt är det en jättefara med den plats där Bromma i dag är beläget, just därför att det är mycket bostäder i området runtomkring. Det ingen av oss kan garantera är ju att inte någon flygolycka skulle inträffa igen. Det gör det ju tyvärr med viss regelbundenhet. Hittills har vi haft lite tur på det området, kan man nästan säga, men det finns ingenting som säger att vi inte kan ha otur i framtiden. Det ansvaret är ingenting som någon politiker kan ta på sig. Det finns alltså i allra högsta grad en flygsäkerhetsmässig anledning till att ha en så stor internationell flygplats mycket längre från tätbefolkade områden.

Miljömässigt finns det självklart också anledning att flytta på den här flygplatsen. Internationella flygplatser är trots allt inte en miljövänlig verksamhet. Även om man med modern teknik försöker minska utsläppen per resande kan vi konstatera att det under överskådlig framtid är rätt mycket miljöproblematik behäftad med internationella flygplatser och med flygplatser i stort. Dessutom finns det ju vissa transporter till och från flygplatsen som ytterligare försämrar miljömässigt.

Anförande nr 5

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! All heder till Christopher Ödmann. Han vill inte ha flygplatser. Det är ju väldigt enkelt. De slukar en massa energi, de skapar en massa trafik på marken och i luften och de är på alla sätt

besvärande och miljöstörande. Christopher Ödmann är konsekvent. All heder åt dig. Du vill inte ha några flygplatser. Hade Arlanda inte funnits hade du varit emot att den etablerades. Att hålla på och hänvisa till Arlanda är liksom surt, sa räven. Det är bara för att den står och går som den får fortsätta. Om Christopher Ödmann hade fått bestämma hade vi inte haft några ordentliga flygplatser här.

Miljöpartiet kan ju stå för det där, men det som är sorgligt att se och höra är ju att Roger Mogert och hela den socialdemokratiska gruppen sjunger med de här änglarna som ska stänga allting och vill avveckla det mesta.

Det är patetiskt! Vi har ett flygplan till Berlin om dagen. Vi har en avgång till Sankt Petersburg om dagen. Vad är det att komma med? Det är ju genant! Det är pinsamt! Var är visionerna?

Om det här ska bli ett nav i Östersjön, om vi ska vara mötesplatsen för handel och rekreation och samla de här grupperna, då måste vi ändra strategi fullständigt. Om Socialdemokraternas svar på de här frågorna är att vi ska lägga ned Bromma flygplats, som halva näringslivet dessutom säger är absolut nödvändig för deras verksamhet, då tycker jag att det blir svårt att försöka ha tillväxtkongress. Det blir oerhört besvärligt.

Försök förklara det för dem som sliter och släpar därute och försöker få verksamheten att gå runt, fast Stockholm nu tack vare er genomlider en mindre depression! De flesta känner sig otrygga, antingen för att folk blir ihjälskjutna utanför krogarna eller för att de drabbas av varsel och eventuellt blir av med jobbet. Att i den situationen på fullt allvar här i talarstolen stå fast vid att vi ska lägga ned Bromma flygplats tycker jag är oerhört anmärkningsvärt.

Om ni nu hade 24 procent i den här undersökningen – Moderaterna hade 22 – ska ni vara glada för det. Fortsätter ni att berätta vad ni på riktigt vill göra tror jag inte att ni kommer att ha 24 procent.

Sedan är jag fortfarande, herr Mogert, oerhört intresserad av att få höra om alternativen till Bromma flygplats. På Södertörn har ju allt fallit ihop. Det blir ju ingenting där. Din landshövding, som är partikollega till dig, har stoppat 25 bostäder mitt i staden. Han sade nämligen att om man sover dagtid med öppet fönster så stör trafiken på Sveavägen för mycket. Med en sådan länsstyrelse tror jag du kommer att få väldigt svårt att etablera några nya flygplatser någonstans i den här regionen. Fundera på det!

Det är faktiskt lögn, Roger Mogert, att lyckas utveckla den här staden med de miljöregler som finns. Jag säger bara: Lycka till! Lägg ned Bromma flygplats, och vi kommer att stå utan några alternativ till Arlanda. Det tror jag vore oerhört olyckligt.

Anförande nr 6

C h r i s t o p h e r   Ö d m a n n   (mp): Men Micke Söderlund, visst är det bra att Arlanda finns. Nu finns det ju en problematik i Stockholmsområdet. Jag är faktiskt

lite orolig, inte för att Bromma ska försvinna utan för att Arlanda ska minska. Jag kan se att det ändå är en poäng med att Stockholm har Nordeuropas största internationella flygplats. Jag kan se det som bra för näringslivet. Det är bra för näringslivsutvecklingen i vår region och en förutsättning för att Stockholm ska kunna bli det här navet i Östersjöregionen. Jag tycker att det vore synd om det inte blev så i framtiden. Det vore synd om Köpenhamn tog över den positionen.

Just nu är det väldigt viktigt att ändå försöka stärka den största flygplats vi har i vår region, nämligen Arlanda, på olika sätt. Då tycker jag att det vore rimligt och bra om man lade ned Brommaflyget och förde över mer flygtrafik till Arlanda. Det går ju flyg österut från Arlanda. Det fungerar alldeles utomordentligt bra, och det kommer det säkert att göra i framtiden också.

De kontakter som nu finns är inte bara det snabba tåget till Stockholms central, utan det finns också en möjlighet att åka norrut med SJ om man behöver det, mot Uppsala, Gävle eller vad det kan vara. Det finns ett väldigt bra utbud av kommunikationer från Arlanda, som jag tror kommer att fungera alldeles utmärkt för näringslivsutvecklingen i framtiden för vår region.

Jag är alltså inte alls orolig för att det skulle bli negativt om man lade ned Bromma. Tvärtom finns det alla möjliga förutsättningar att det kan bli väldigt positivt, inte minst för vår region, på alla sätt – när det gäller våra kontakter med Östersjön, när det gäller att vara ett ledande nav i Östersjöregionen och när det gäller att vara näringslivsvänlig. Det tror jag är en väldigt viktig del.

Sedan kan det finnas fördelar med att inte ha flera internationella flygplatser i en region. De som ska mellan olika orter brukar inte tycka speciellt mycket om att behöva åka från en internationell flygplats till en annan internationell flygplats i samma stad. Det finns många fördelar med att koncentrera så att man landar på *ett* ställe i Stockholm när man ska till och från på olika sätt.

Anförande nr 7

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Kristdemokraterna driver linjen att Bromma flygplats ska läggas ned när det finns ett ersättningsalternativ. Detta vill vi helst ha på södra sidan av staden, för vi tror att det skulle vara betydelsefullt för den delen.

Det är därför vi är så förvånade över att den nuvarande majoriteten, som länge har drivit att Bromma ska läggas ned, inte gör någonting för att det ska hända. Man har regeringsmakten, man har för närvarande majoriteten här i Stockholms stad och ändå händer ingenting. Jag kan tänka mig hur det kommer att låta 2006 när vi är tillbaka i den borgerliga majoriteten och vilka krav det kommer att ställas på just Kristdemokraterna i det här ärendet. Jag tycker att det vore klädsamt om Socialdemokraterna tog sitt ansvar och drev på för att få en flygplats på södra sidan om staden så att den delen av staden skulle kunna växa ytterligare.

En annan sak är också märklig. Vi lade en interpellation den 7 april förra året om Bromma flygplats med anledning av att vi under förra mandatperioden gick med på det förlängningsavtal till 2011 som också var förenat med krav på miljöåtgärder som skulle uppfyllas. Vi har fortfarande inte fått svar på den interpellationen. Vi får väl se om året hinner gå innan vi får svar på den.

Men varför gör ni ingenting från Socialdemokraternas sida nu när ni har makten både i Stockholms stad och i regeringen?

Anförande nr 8

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag börjar med Mikael Söderlund. Jag måste säga att det är lite småfånigt att hålla mig ansvarig för nedgången i flyget som helhet. Vore jag småaktig skulle jag väl påpeka att denna inleddes under er period, men jag har inte för avsikt att hålla dig heller ansvarig för den nedgången – även om det möjligen var så att det var många som ville härifrån på den tiden.

Jag vidhåller och hävdar med bestämdhet att det finns flera goda alternativ på den södra sidan av Stockholm. Men det är klart att ingen kommer att gå in från någon annan kommun och ta ansvar om det inte finns ett tydligt slutdatum för Bromma. Så kommer det inte att vara. Vi måste inse att denna problematik faktiskt är gemensam.

Jag tycker att du gör en riktig beskrivning när du säger att det regelverk som finns i dag gör det väldigt svårt att etablera en flygplats. Men icke desto mindre måste vi förstå att expansionsmöjligheterna för Bromma på lång sikt är väldigt små. Vill vi att flyget ska växa i Stockholm kan vi faktiskt förena detta goda med att få en bättre närmiljö och en bättre flygplatskapacitet genom att sträva efter att etablera en annan flygplats. Så är det.

Man kan se på de miljömässiga konsekvenserna. I fråga om en av de flygplatser som har diskuterats var man upprörd över att hundra personer blev bullerstörda i närområdet. Med samma mått mätt är det hundra tusen stockholmare som är bullerstörda. Det är klart att vi kan få en på alla sätt bättre lösning på andra platser.

Sedan till kd: Ni gjorde ju en sak i Brommafrågan, och det var att utöka flyget på Bromma. Jag skulle kanske inte prata med så stora bokstäver om jag representerade kd i den här frågan.

Till skillnad från er har vi faktiskt gjort saker. Vi har jobbat inom Stockholmsberedningen och gjort så att det finns ett förslag därifrån som går ut på att man ska arbeta efter att sätta ett slutdatum och finna ett alternativ. Det är bra mycket mer än vad ni har gjort.

Anförande nr 9

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Om Socialdemokraterna vill uppfattas som ett trovärdigt tillväxtparti har ni en väldig hemläxa att göra. Det tycker jag är resultatet av den här debatten, i alla fall när det gäller flygplatsfrågan.

Jag gör inte dig, Roger Mogert, ansvarig för att trafikmängden skulle ha sjunkit. Jag tog den här enda avgången till Berlin och den här enda avgången till Sankt Petersburg som exempel på att vi lever i en ganska ovisionär tid just nu. Jag tycker att det är tragiskt och tråkigt att det är på det här viset – att alla plan går till Köpenhamn, att Stockholm är förfördelat och att det är så pass svårt att röra sig mellan Stockholm och andra kommande metropoler.

Jag är alldeles övertygad om att Sankt Petersburg har en enorm potential att efter de 70 åren av kommunism ta sig tillbaka till att vara en väldigt spännande handelsplats tillsammans med Stockholm i en dialog. Jag är alldeles övertygad om att när Berlin kommer vidare kommer också Berlin att, precis som före kriget, vara ett av Stockholms och svenskarnas mest spännande handelsområden. I den situationen har vi en trafik som inte fungerar. Vi har dåliga förutsättningar för flygtrafiken.

Jag välkomnar om man lyckas med en etablering. Nu vill din landshövding inte ens att man ska kunna bo vid Sveavägen, och då har jag mycket svårt att tro att man ska klara av att etablera en flygplats. Det är faktiskt Socialdemokraterna som är ansvariga för det regelverk vi har, och det beror på att ni har flörtat med den där mannen, Christopher Ödmann, alldeles för länge. Det är i praktiken omöjligt att ägna sig åt att verkligen utveckla städer med det regelverk vi har.

Det är väl det största äpple ni har att bita i inför er tillväxtkongress. Jag välkomnar den. Jag hoppas att det blir några konkreta förslag också, för en gångs skull. Det skulle vara oerhört välkommet.

Jag tog de här exemplen därför att vi behöver utveckla staden när det gäller flygkapacitet, och då ser inte jag att man ska lägga ned någon endaste flygplats. Möjligen ska man etablera nya flygplatser; det är jag den förste att hålla med om. Men er politik går ju ut på att man ska lägga ned en väl fungerande citynära flygplats som halva näringslivet säger är absolut nödvändig för deras överlevnad och resten av näringslivet också absolut vill ha kvar. Det finns ingen trovärdighet i er politik. Den är inte logisk.

Det är också orimligt att inte lyssna alls till dem som bor i det här området. Det är en myt att brommaborna vill att flygfältet ska bort. De vill inte alls ha bort flygfältet; de vill ha det kvar. Om vi nu ska prata lokal demokrati ska vi väl lyssna till dem som bor i stadsdelen. De vill ha kvar flygfältet. Frågan har ställts många gånger, och vi har fått samma svar.

Herr ordförande, jag beklagar att socialdemokratin sitter fast i Miljöpartiets syn på infrastruktur och flygtrafik. Det är sorgligt att höra. I en situation där Stockholm har drabbats av en lokal depression där alla medel måste sättas in fortsätter Roger Mogert att säga att flygplatsen ska läggas ned.

Anförande nr 10

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Jag tycker inte precis att det är du som står för visionerna, Mikael Söderlund, när du med viss envishet hävdar att Bromma ska

förbli flygplats därför att det alltid har varit flygplats. Det är inte vad jag kallar för nyheter och visioner.

Jag tycker att det blir smått löjligt när ni pratar om Bromma som citynära flygplats med tanke på att man på 20 minuter kan ta sig från centrala Stockholm till Arlanda med Arlanda Express. Det är så citynära som det blir.

Staden har vuxit. Bromma hade sin tid. Nu har staden vuxit, och nu är Arlanda närmast citynära. Arlanda har möjlighet att öka sin kapacitet. Skulle vi behöva en ny flygplats tycker jag att Skavsta är värt att utredas vidare. Ska vi ha ytterligare en flygplats bör den nämligen ligga på södra sidan av staden.

Sedan till Kristdemokraterna: Om ni nu verkligen vill lägga ned Bromma bör man snarast fasa för att er sida får makten efter nästa val. Det var ju under er tid vid makten som avtalet för Bromma förlängdes till 2011, och det är inget bra incitament för att lägga ned Bromma och utreda alternativ.

Anförande nr 11

Borgarrådet M o g e r t (s): Vi är fullständigt eniga, Mikael Söderlund, om behovet av flygkapacitet i Stockholm. Det är inte det vi är oense om. Vi är också helt eniga om behovet av direktflyg till de stora handelscentrumen i Europa, Asien och Amerika. Där råder ingen oenighet. Det jag funderar lite över är er fixering vid just Bromma, varför Bromma geografiskt är så viktigt. Varför inte Gärdet, om det nu är några historiska skäl som ni är ute efter?

Det är också helt riktigt att det är mitt parti som är ansvarigt för lagstiftningen. Men du känner ju lika väl som jag till att det sitter en utredning och ser över de här problemen för att åtgärda dem. Också på riksnivå har man förstått att lagstiftningen är ett problem för expanderande storstäder som Stockholm.

Anförande nr 12

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Flyget i dag är onekligen i kris, och den krisen är betydligt större än den konjunktursvacka som Stockholms stad för närvarande befinner sig i. Frågan är naturligtvis hur man utvecklar flyget i vår region på bästa möjliga sätt. Är det genom att krampaktigt hålla fast vid Bromma flygplats, eller handlar det om att satsa på den starkaste flygplatsen i regionen?

För vår del är det ganska givet att man ska satsa på den starkaste flygplatsen i regionen på alla möjliga sätt. Håller man krampaktigt fast vid Bromma flygplats befarar jag och många med mig att man på olika sätt åderlåter Arlanda flygplats. Då ger man inte bästa möjliga förutsättningar för en kraftfull och livskvalitetsmässigt bra flygplats i vår del av Sverige och vår region, och det är faktiskt viktigt.

Jag tror att man kanske är väl optimistisk om man tror att flyget kommer att komma tillbaka till den tiden när kurvorna alltid pekade rakt uppåt. En återhämtning kommer man dock att få se, och det tycker vi är bara bra.

Det finns all anledning att just nu fundera på vilken satsning vi vill ha när det gäller flygtrafiken i vår region för framtiden. Då är det inte säkert att ju fler flygplatser man satsar på, desto bättre är det för utvecklingen. Det kan också vara bättre att man koncentrerar sig och specialiserar sig på till exempel en flygplats.

Nu finns det i och för sig redan i dag en flygplats söder om staden, nämligen Skavsta, som säkert kommer att fortsätta att finnas till. För en långsiktig utveckling av Stockholmsregionen och för näringslivssatsningarna tror jag dock att Arlanda har den absolut största möjligheten. Men då vill det också till att man inser att man får ta vissa beslut som kan vara svåra för en del men som kanske ändå är viktiga i ett längre perspektiv.

En nedläggning av Bromma kan ge många bra effekter. Man skapar möjligheter att bygga nya bostäder, vilket vi behöver göra, man förbättrar miljön avsevärt i området och man skapar också bästa möjliga för Arlanda flygplats i framtiden.

Anförande nr 13

E w a S a m u e l s s o n (kd): Det är ju därför man undrar varför det inte händer någonting, Christopher. Den nuvarande majoriteten har nu i årtionden pratat om att Bromma flygplats ska läggas ned och att det ska bli bostäder, men det har ju inte hänt någonting. Det är bara när ni inte är i majoritet som ni pratar om vikten av detta och går till val på den frågan. Men nu har ni majoritet. Se då till att utnyttja den majoriteten i stället för att förhålla frågan för att den ska komma upp under en ny majoritet efter 2006!

§ 6 Interpellation om tillväxten och infrastrukturen (2003:59)

Anförande nr 14

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Jag hänvisar till det utdelade svaret.

Anförande nr 15

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): På det här mer generella området, herr ordförande, är det viktigt med långsiktighet, samarbete och en väldig leveransförmåga om man nu vill vara ett tillväxtparti, vilket jag förstått att Socialdemokraterna även i denna fråga vill vara.

Jag skulle vilja veta lite mer, Roger Mogert. Det svar jag fått är ganska kryptiskt.

För det första säger du att arbetslösheten inte är något större problem. Det är den, kan jag tala om för dig. Den kommer vi att få återkomma till många gånger i den här salen. Det är en galopperande arbetslöshetsökning, inte minst bland unga och invandrare, som jag tycker att vi borde känna ett mycket större ansvar att diskutera och se på lösningar på. Att som du försöka måla upp detta med bara de ljusa färgerna på paletten tycker jag inte att det finns någon anledning till. Det här är precis lika viktigt som förut. Vill Stockholm vara en tillväxtregion och skapa nya jobb i nya företag måste vi lösa de här frågorna, som vi nu har ägnat 40 år åt att prata om utan att lösa.

Herr ordförande, vi som lever i den här delen av Sverige står för ungefär hälften av skatteintäkterna till staten, vi är 20 procent av befolkningen men vi får bara 10 procent av de statliga väganslagen. Räknar man på det, Roger Mogert, har vi väl ett behov av en investering på sådär 42 miljarder där Ringen skulle motsvara 15, Förbifarten 20 och Citytunneln 7.

Om Citytunneln har vi fått ett glädjande besked. Att staten ska finansiera den är ju en självklarhet, och nu har staten i sin nåd behagat meddela att man tänker göra det. Men jag skulle vilja veta vad som händer på de övriga punkterna. Det finns anledning att vara lite orolig. Om den socialdemokratiska landshövdingen upphäver färdiga planer för nya bostäder därför att det bullrar lite grann på Sveavägen när man dagtid sover med öppet fönster finns det anledning att vara orolig för hur det framgent ska gå med detaljplanearbetet för Norra länken och vad som ska hända med Förbifarten.

Du för ju förhandlingar med Vägverket, Roger Mogert. Det vore intressant att få veta lite mer konkret vad de resulterar i.

Anförande nr 16

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag börjar i änden med arbetslösheten. Låt mig vara tydlig och säga att arbetslöshet *är* ett problem. Oavsett om vi har 5, 3, 1 eller ½

procents arbetslöshet så är arbetslösheten ett problem. Det ska inte uppstå något missförstånd på den punkten. Varje arbetslös människa är en bortslösad resurs och en tragedi för den enskilda personen. Någonting annat går förhoppningsvis inte att utläsa ur mitt svar. Gör det det så ber jag om ursäkt.

När det gäller de konkreta planerna, huruvida de överklagas och vad som händer med dem är det naturligtvis svårt för mig att uttala mig. Det tror jag att du också vet.

Det enskilt viktigaste projekt som det handlar om att lösa, och som är svårt att lösa med det system som vi haft fram till nu, vill jag påstå är Förbifarten. Där är min förhoppning att vi ska kunna förmå staten att hitta en modell med lånefinansiering. Jag tror inte att vi kommer att få den att rymmas inom någon anslagsram med den modell man jobbat med hittills.

Med Citybanan har det åtminstone nåtts en delseger, får vi väl kalla det, när man valt att lyfta ut den och göra en lånefinansiering. Det ser jag som en öppning för att vi ska kunna nå ett sådant resultat också när det gäller Förbifarten.

Anförande nr 17

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Det där var ju bra men inte så konkret.

Om vi får ett ögonblick bortser från själva Ringen och Förbifarten kan vi konstatera att vi har dödens väg ut till Nynäshamn där ingenting händer, där man år ut och år in debatterar en alldeles nödvändig förbättring. Jag vet att det nu har stått i en blänkare att man skulle ta tag i detta. För tre veckor sedan skulle man inte göra något, och nu ska man plötsligt göra något.

Faktum är att man inte gör något. Faktum är att det händer alldeles för lite. Det är cyniskt att man låter människor drabbas av trafikolyckor år ut och år in därför att man av principiella skäl lägger pengarna i andra delar av landet. En barnunge kan räkna ut att det finns ett samband mellan vilka starka valkretsar man har och vilka väginvesteringar man har. Så är det ju. Annars skulle man inte hålla på med glassiga projekt i Skåne och flashiga projekt uppe i Norrland. Det finns ett samband; mer korkade än så är vi inte.

Jag tycker ändå att det är viktigt att Roger Mogert känner ett ansvar och ett engagemang för Stockholmsfrågorna i den här delen. Jag konstaterar att det fortfarande händer väldigt lite på infrastrukturens område. Man kan käbbla fram och tillbaka om vem som har haft ansvar för vad under vilka år, men faktum är att regeringen fortsätter att vara njugg mot Stockholm trots att vi lever med en kraftig trafikinfarkt och trots att vi verkligen behöver den här typen av investeringar.

Vi behöver också den här typen av besked. Vi behöver veta vad det blir för långsiktiga investeringar. I en växande region måste vi till slut få veta när man är beredd att anslå pengarna eller hitta andra finansieringsformer som gör det möjligt att få vägarna på plats.

Stockholm är den enda kommunen i Sverige som saknar en kringfartsled. Det är på tiden att man gör någonting åt det.

Då är man ju väldigt nyfiken på att få veta: Vad händer med Förbifarten? När ska den bli verklighet? När är det färdigt med en total finansiering av Ringen? Eller ska Södra länken, när vi inviger den i år, bli norra Europas dyraste vändplan? Alla vet ju att Södra länken förutsätter en fortsättning. Ska den vara verksam fullt ut och lösa en del av trafikinfarkten, som den är byggd för att göra, förutsätter den en Österled. När tänker ditt parti ändra inställning till Österleden, till exempel? Vad jag vet är ni motståndare till den.

Det finns en rad frågor här. Om man nu långsiktigt vill att fler plan ska gå till Berlin och Sankt Petersburg, att fler ska mötas i Stockholm och att fler ska flytta hit, vara välkomna hit och bosätta sig här, då måste de här trafikfrågorna långsiktigt lösas, även om det kanske inte sker i morgon eller nästa år.

Anförande nr 18

Borgarrådet M o g e r t (s): Det där var en mycket blandad kompott.

För att börja med väg 73 är den faktiskt nu direkt utpekad som ett angeläget objekt. Vägverket har också en väldigt hög planberedskap, delvis, vill jag påstå, sedan Stockholmspolitiker från båda blocken påpekat vikten av detta. Om det nu är så som det har uttalats kommer pengar att ticka ut till denna väg inom en förhållandevis snar framtid.

Sedan håller jag inte med om att det inte händer någonting. Det kan jag faktiskt inte göra. I de preliminära planer som presenterats av vår vägverksregion fanns pengar med till exempelvis både E 18 och Norra länken.

Den svåra nöten att knäcka är framför allt Förbifarten. Det beror på att det är en investering på i runda slängar 15 miljarder. Jag tror som jag sade att det är nödvändigt att vi får en alternativfinansiering i någon form för den. Får vi det bör en byggstart kunna ligga redan ungefär 2008. Så ligger den till planeringsmässigt.

När det sedan gäller fördelningen mellan land och stad tror jag inte att det är riktigt så enkelt som att riksdagen fördelar pengar till starka valkretsar. Däremot ger naturligtvis riksdagens sammansättning att det inte går att ge pengar till enbart Stockholm, utan de måste spridas över landet. Det kanske inte enbart är av ondo.

Anförande nr 19

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Jag är väl medveten om att det inte är någon tröst när man får köra på en dålig grusväg i Norrland. Detta är angeläget för dem också.

Sverige har på 30 år blivit fattigt därför att ni har styrt det här landet i huvuddelen av dessa år och sett till att vi inte har någon tillväxt. Det är ju sanningen – inte ett enda riktigt jobb har skapats i den privata sektorn sedan 1950. När vi nu ska dela den här

fattigdomen tillsammans – i norr, i söder och här i Stockholm – är det klart att det blir slagsmål om pengarna. Det är självklart.

Hade vi haft en tillväxtvänlig regering som sett till att vi haft en kraftig tillväxt, som vi till exempel hade 1965 när jag föddes, hade de här problemen inte funnits. Då kunde vi ha byggt broar i Norrland och tunnlar i Skåne och fixat hela kringfartsleden också. Men nu är det ju ert parti som har styrt här i 30 år och saboterat det mesta av den ekonomiska utveckling som det här landet hade när jag föddes. Det är den kartan vi måste jobba med.

Om det nu är så i Vägverkets rapport att E 18 ska byggas i morgon och att Norra länkens finansiering är klar, kan jag då få datum för när spaden sätts i jorden, till att börja med? Och när får vi veta att det finns en färdig plan för en möjlighet att köra förbi Stockholm i stället för genom Stockholm, om man nu kommer från Skåne och ska till Norrland och inte vill in till Stockholm? Alla kör nu via Essingeleden, och ännu fler ska ju köra där om du får bestämma och biltullarna införs.

Om det nu är som Roger Mogert säger i sitt svar – det förs samtal, det finns listor från Vägverket och allt är frid och fröjd – är det viktigt att få veta: När är datumen? Är kontrakten underskrivna? Vilka ska upphandlas? När ska vägarna byggas? När ska Roger Mogert, eller förhoppningsvis någon annan, klippa banden? Det är den typen av svar man vill ha. Det har jag hittills inte fått, mer än att jag förstått att man nu tänker finansiera Citytunneln så småningom.

Anförande nr 20

Borgarrådet M o g e r t (s): Det är väl inte riktigt den typen av vetenskap att man kan sätta datum för när det invigs; det vet du också. Det kanske inte är riktigt seriösa frågor, tycker jag.

Men låt oss titta på ditt exempel om tillväxten, för det tycker jag är intressant. Du har förut citerat Bosse Ringholm: Hade vi haft samma tillväxt som omgivningen de senaste 30 åren så hade vi haft det mycket, mycket bättre. Det är ett helt korrekt citat, till att börja med. Det är också ett helt korrekt påstående. Det trista är emellertid att du klipper citatet där. Sedan kommer det nämligen något intressant, och det är vilka år vi haft en tillväxt som varit under genomsnittet. Det är åren 1976–1982 och 1991–1994. Ropa till om du känner igen dem!

§ 8 Interpellation om besparingar inom socialpsykiatrin (nr 2003:67)

Anförande nr 21

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag ber att få hänvisa till det utdelade interpellationssvaret.

Anförande nr 22

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige och Margareta Olofsson! Den här interpellationen lade jag den 3 juni, svaret kom den 15 oktober och nu har vi den 19 januari. Då har det gått ett halvår, och man skulle kunna tro att den här frågan inte var aktuell längre. Ingen skulle heller vara gladare än jag om den inte hade varit aktuell, men nu är den otroligt superaktuell, mer aktuell än någonsin.

Situationen inom socialpsykiatrin har inte förbättrats. Just nu ser vi effekterna av de besparingar som du påstår inte har gjorts.

I min interpellation frågar jag om du tror att det finns ett samband mellan brister i socialpsykiatrin och de tragedier som utspelat sig i Åkeshov och på Västerlånggatan. Du svarar att du tycker att man ska vara försiktig med att dra kopplingar mellan generella, strukturella problem och de trots den djupa tragiken ändå enskilda händelser som de i Åkeshov och på Västerlånggatan.

Men nu är det ju så att de hör ihop. Man gör inte strukturella förändringar eller hårda besparingar utan att det drabbar människor. Socialpsykiatri handlar om människor, faktiskt de allra mest utsatta människorna i vårt samhälle.

Sedan säger du att du känner dig trygg. Jag frågar vilka effekter du tror att de nedskärningar som nu sker i stadsdelarna kan få på den socialpsykiatriska verksamheten. Då säger du att stadsdelarna har behov av att krympa sina kostnader, ”men man anger att i de fall kostnadsminskningarna får negativa konsekvenser för brukarna kommer de inte att genomföras. Jag känner mig förvissad om att våra lokala politiker har kapacitet att göra konsekvensanalyser och därmed försäkra sig om att inga nedskärningar ska ’drabba’ brukarna.”

Då skulle jag vilja fråga dig: Känner du dig trygg i dag om att inga nedskärningar har gjorts som har drabbat de enskilda brukarna?

Anförande nr 23

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Interpellationen skrevs ju för länge sedan, och det är också några månader sedan svaret kom. Det är självklart att det hela tiden pågår något slags diskussion och att någonting händer hela tiden. Nu var jag kanske inte riktigt beredd. Jag hade tänkt att jag skulle gå igenom detta igen och se vad som har hänt eftersom både interpellationen och svaret är så pass gamla. Jag trodde kanske inte att vi skulle ha hunnit hit.

Trygg och trygg – det finns problem inom psykiatrivården; det ska vi inte sticka under stol med. Det vet vi alla. Det finns mycket som man behöver diskutera. Jag hoppas också att man från statsmakternas sida kommer fram till goda lösningar och mer pengar. Så tror jag att det är.

Det största problemet vi har är kanske inte inom kommunens hägn i de flesta fall utan hur man ska hitta kopplingen mellan landstinget och kommunen. Landstinget har ännu inte riktigt kunnat svara upp emot det som vi skulle önska, det vill säga att man hittade små enheter mellan stadsdelarna där man kunde samarbeta och där psykiskt sjuka människor kunde få hjälp och stöd ganska snabbt när de kände att de hade behov av det. Det är en sådan fråga som vi håller på att diskutera och som också förbunden själva har tagit upp som exempel på vad de tror är goda lösningar.

Förhoppningsvis kommer vi också att få pengar från Socialstyrelsen för att utveckla ett samarbete mellan landstinget och kommunens boendestödjare, vilket jag tror är väldigt viktigt att göra. Man ska på ett tidigt stadium kunna upptäcka när någon har behov av stöd och hjälp. Det ska inte behöva gå så långt att man hamnar utanför och hamnar i en kris igen.

De diskussioner vi haft med stadsdelarna har ändå inneburit att i de fall de hade förslag på stora nedskärningar inom stadsdelarna har man huvudsakligen inte genomfört dem. Man har minskat på lokalytorna i en del fall. Man har också lagt ned verksamheter och flyttat ihop dem. Det är klart att det alltid drabbar den enskilde när man flyttar den människans jobb, så att säga, till ett annat ställe. Efter diskussioner med de flesta är vi dock fullkomligt övertygade om att de kommer att få det bra även om de här förändringarna sker.

Det är aldrig lyckligt att behöva göra förändringar mot någon människas vilja, men man har varit tvungen att göra det. Trots att vi har lagt till mer pengar har resurserna minskat under många år, och därför finns det kvar stora behov.

Anförande nr 24

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Margareta Olofsson brukar tycka illa om att jag pratar om Hässelby-Vällingby. Det tänker jag göra i alla fall. Det är förvånande att du känner dig förhållandevis trygg. Du pekar på de svårigheter som finns i samarbetet mellan landsting och kommun och säger att de största problemen ligger där. Ja, det ligger många stora problem där, men nog ska vi ståda framför vår egen dörr.

Du säger att det är många beslut som inte har genomförts. Det kanske är så. Man fattade beslut om att dra ned antalet boendestödjare i Hässelby-Vällingby med fem, och sedan säger du att det inte har genomförts. Men beslutet ligger ju kvar och skvalpar. Man har inte upphävt beslutet. Det finns inget ärende. När den dagen kommer så kommer man att genomföra det.

Många som bor i Hässelby-Vällingby har gått på Västerorts aktivitetscentrum. Det var 41 stycken förra året. Före sommaren beslutade man om ett generellt stopp –

ingen skulle längre få gå där. Det var man sedan tvungen att upphäva, för stadsjuristen hade sagt att man inte fick fatta sådana beslut. Nu gör man i stället individuella prövningar. Det är bara det att den individuella prövningen leder till att ingen bedöms ha behov av att gå där. Det är ingen som har fått det.

I dag finns det 13 personer från Hässelby-Vällingby som går på Västerorts aktivitetscentrum. De går där därför att deras bistandsperiod ännu inte har löpt ut eller för att de har haft en sådan tur att de nu är så pass gamla så att de tillhör äldreomsorgen, för där har man inte varit så hård, eller också för att de tillhör LSS. Jag pratade i dag med en kvinna som hade gått där i 17 år. Hennes enda trygghet var egentligen Västerorts aktivitetscentrum. Hon skulle inte få fortsätta. Hennes bror, som hade gått där i 13 år, fick beskedet att han inte skulle få gå kvar. Det var kanske inte den enda anledningen, men han tog faktiskt livet av sig för en och en halv vecka sedan. Trots det skulle kvinnan inte få gå på Västerorts aktivitetscentrum. Nu har de ringt och vädjat att beslutet ska omprövas, men det är inte alls säkert att hon kommer att få gå till sin enda trygga plats. Är det så socialpsykiatri ska se ut i vår stad? Det tycker inte jag.

Anförande nr 25

Inge-Britt Lundin (fp): Jag vill ytterligare belysa vad som har hänt ute i stadsdelarna. Där jag bor, på Norrmalm, har det varit stora besparingar inom socialpsykiatri, besparingar som togs samma vecka som landstinget gjorde nedskärningar i slutenvården inom psykiatri. Det är väldigt olyckligt. Man kan definitivt inte säga att inga nedskärningar har gjorts som drabbar brukarna, att man har dragit ned på viss lokalyta och flyttat om verksamheter. Det är lögn! Hos oss har vi lagt ned verksamheter. Verkstan till exempel har varit oerhört populär och fungerat jättebra. Där har vi haft en verksamhet som gått över åldersgränserna. Barn, ungdomar och människor med psykiska bekymmer har kunnat samsas och det har funkat jättebra.

Nu hänvisas de till den kvällsverksamhet som studieförbunden har. Då kan barn och ungdomar inte vara med, för de får inte vara ute på kvällen. Det är inte riktigt samma sak som den stödverksamhet som bedrevs på Verkstan tidigare, att hänvisa till av studieförbunden bedriven verksamhet. Visst har det varit nedskärningar som drabbar och som drabbar alldeles fel grupp av människor i samhället.

Jag har svårt att se hur du, Margareta, som brukar vara så socialt engagerad, har gått med på detta.

Anförande nr 26

Borgarrådet Olofsson (v): Som Inge-Britt Lundin säkert vet sitter jag inte i Norrmalms stadsdelsnämnd. Däremot har jag fört dialog med dem. Faktum är att första gången Verkstan var uppe på tapeten var när den borgerliga majoriteten ville lägga ned den helt. Det är kul att man i opposition vänder på kuttingen. Men det hade varit ännu roligare om ni, när ni satt vid makten, inte hade drivit det så som ni gjorde. Det var tråkigt.

Jag säger inte att ingen drabbas, för det gör de självklart. Det var också det jag sade: Människor drabbas när man förändrar deras livsvillkor, när de ska gå till ett annat ställe än det de brukar gå till. Så är det. Det är klart att det känns för de människorna. Jag har inte sagt någonting annat.

Beträffande Västerorts aktivitetscentrum har vi säkert fått olika uppgifter. Jag har ständigt fört en dialog, inte minst med Hässelby-Vällingby eftersom Ann-Katrin Åslund brukar hänvisa dit. Oppositionen och majoriteten där är tydligen oeniga om vad det är för typ av beslut de fattar. Jag vet att de inte fattade det beslut som förvaltningen önskade att de skulle fatta. Det förslag som Ann-Katrin Åslund gick runt och torgförde som om man hade fattat ett beslut var ett tjänstemannaförslag. Jag tycker kanske att det är lite oärligt att göra så. Nu fattade man ett annat beslut.

Jag har också diskuterat med stadsdelarna om att de måste föra en dialog med var och en av dem som är på Västerorts aktivitetscentrum. Ingen tjänar på att de två stadsdelar som huvudsakligen har personer på Västerorts aktivitetscentrum, det vill säga Bromma och Hässelby-Vällingby, inte samarbetar över gränserna. Det borde de naturligtvis ha gjort innan. Man borde för flera år sedan ha sett till att de gjorde det på ett konstruktivt och bra sätt. Det är också den tråd som de har tagit upp till diskussion.

Samtidigt är det så att Hässelby-Vällingby ville ta hem dem som är utsocknes, de som inte bor i länet. Till exempel Folkpartiet och Moderaterna har gått till storms mot det förslag som har lagts fram om att ta hem de som inte bor i länet och som är placerade sedan länge, som är psykiskt funktionshindrade. Det tycker jag inte heller är att ha något större socialt patos, för Folkpartiets del.

Anförande nr 27

P e t e r   L u n d é n - W e l d e n   (m): Herr ordförande, ärade fullmäktigemedlemmar och borgarrådet Olofsson! God fortsättning! Efter att ha lyssnat på borgarrådet Olofsson känner jag mig lite bekymrad. När Vänsterpartiet och dess stödpartier Socialdemokraterna och Miljöpartiet tog över makten och lämnade över socialroteln till Vänsterpartiet trodde jag att vi skulle få se på lite jävlar anamma. Det tycker jag inte att vi har fått göra. Jag känner att borgarrådet är oerhört passiv.

Trots att vi behandlar en så pass gammal interpellation kan vi nu räkna upp ytterligare händelser, med mordet på Anna Lindh, mordet på femåringen i Arvika och bara de senaste dagarna mord på en dörrvakt och två flickor som hittades på en soptipp. Vi har ett bekymmer i samhället och Margareta Olofsson sitter här och vill inte ta ett ansvar för detta. Det är det som jag tycker är så beklämmande.

Vi från den borgerliga sidan har lagt fram skrivelser om en hearing där vi säger att den här frågan nu är så viktig för Stockholms stad att vi måste få alla samverkande parter att samlas för att diskutera hur vi hanterar frågan med psykiskt sjuka människor i Stockholmsregionen när det finns så många som ansvarar för dem och som kan skylla på varandra. Din kollega i landstinget Birgitta Sevefjord har sagt nej till en gemensam nämnd. Du har för mig berättat att du är emot det därför att det

riksdagsbeslut som ni på er kant tog i frågan gör att en gemensam nämnd inte får någon beslutanderätt.

Har jag märkt att Margareta Olofsson och hennes stödpartier i riksdagen har gjort någonting för att ändra på lagstiftningen? Nej, ingenting. Har jag märkt att Margareta Olofsson har gjort någonting för att få en hearing om hur vi ska hantera psykiatrifrågorna? Nej, ingenting. Allting ligger och väntar.

Vi måste ta den här frågan på allvar. Vi måste nu sätta oss ned. Jag är villig att sträcka ut en hand och kanske inte vara lika demagogisk om jag märker att Margareta Olofsson vill göra någonting i den här frågan och möta oss när det gäller hur vi hanterar de psykiskt sjuka. Det sparas på de psykiskt sjuka, i landstinget och i kommunerna. Om vi kan samarbeta, staten, landstinget och kommunen, så kan vi gemensamt få en bättre omsorg om de psykiskt sjuka än vi har i dag, med uppdelningen på 18 stadsdelsnämnder, ett antal kommuner, landsting och staten. Vi måste agera.

Vad vill du göra egentligen, Margareta Olofsson? Försök i ditt nästa inlägg säga någonting om vad du vill göra.

Anförande nr 28

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Ordförande, fullmäktige! Jag tänker hålla mig specifikt till Liljeholmens stadsdelsnämnd som är utpekad i interpellationen och påstås ha gjort besparingar. Vi i Liljeholmen har sänkt kostnaderna. Men innan man börjar rya om att det görs nedskärningar i verksamheten kanske man kan ta reda på vad dessa kostnadssänkningar beror på.

I Liljeholmen är det så att andra huvudmän har övertagit kostnadsansvaret för en del. I några fall är det försäkringskassan eller andra kommuner där personer har varit bosatta under en längre tid. Har Folkpartiet någonting emot det? Vi har också några fall där människor har kunnat flytta från vårdhem ute i landet till gruppboheter. Därmed har kostnaderna också sjunkit. Har Folkpartiet något emot det? Det är den normaliseringsprincip som jag trodde att vi arbetade för. Slutligen har vi också sänkt lokalkostnaderna genom att samordna två verksamheter. Det har vi gjort utan att inskränka verksamhetens omfattning. Det är alltså samma antal arbetstagare som deltar i verksamheten, men vi har fått ned lokalkostnaderna.

På detta sätt har vi alltså lyckats sänka kostnaderna och jag hävdar att vi inte har försämrat verksamheten inom vår socialpsykiatri. Jag vet i alla fall att Folkpartiet i Liljeholmen inte har haft någonting emot detta. Det har till och med varit reaktioner från dina partikamrater i Liljeholmen, Ann-Katrin, över påståendena att vi skulle ha försämrat socialpsykiatrin i Liljeholmen. Detta är icke med sanningen överensstämmande. Vi har lyckats sänka kostnaderna, och jag tycker att vi har gjort det på ett bra sätt. Jag tycker också att vi har bra dagliga verksamheter inom Liljeholmen. Vi har alltså en variation så att man till och med kan delta i flera verksamheter om man så önskar.

Anförande nr 29

M o n i k a L i n d h (s): Ordförande, ledamöter! Både Ann-Katrin Åslund, Peter Lundén-Welden och övriga som har varit uppe i talarstolen har exemplifierat från olika stadsdelar. Det är naturligtvis svårt att kommentera stadsdelar som man själv inte känner till, men jag litar på att Ann-Katrin Åslund vet vad hon pratar om. Däremot är det inte så att sänkta kostnader är besparingar, precis som Ann-Marie Strömberg sade. Det handlar i stor utsträckning om att vi under 2003 har lyckats klara hem väldigt konkreta och bra lokala avtal med landstinget om hur vården ska bedrivas. Det handlar om vem som gör vad, bland annat vilka huvudmän som ska göra vad i en given situation. Det är oerhört kostnadsbesparande.

Sedan ska vi också veta vilken situation stadsdelarna gick in i: enorma underskott och i många fall en socialtjänst och socialpsykiatri i fritt fall. Det är också det som har fallit ut under 2003. Nu jobbar vi för första gången tillsammans med landstinget. Avtalen revideras. Det har inte gjorts sedan 1998. Det är en helt annan situation. Vi vet också att landstinget inte genomför besparingar inom socialpsykiatrin. Det har också gjort att vi får råg i ryggen ute i stadsdelarna för att verkligen kunna pressa fram de här viktiga avtalen. De blir viktiga förutsättningar för ett vidare samarbete som kan resultera i gemensam nämnd. Men innan man sätter ned foten i frågan om en gemensam nämnd måste man också ha ett samarbete som fungerar. Det är vi på väg att få.

Sedan kan man konstatera att vi, med den budget som Folkpartiet är med och lägger fram, hade haft ett antal hundra miljoner mindre att jobba med ute i stadsdelarna.

Anförande nr 30

I n g e - B r i t t L u n d i n (fp): Jag kan börja med att bemöta den sista meningen, att vi skulle ha haft ett antal kronor mindre att jobba med i stadsdelarna om Folkpartiets budget hade gått igenom: inte på de viktiga områdena. Men på de områden där ni vill satsa har vi inte riktigt samma uppfattning. Vi värnar nog lite mer om de som är sjuka och mer behövande.

Jag vet att Margareta Olofsson inte sitter i stadsdelsnämnden. Men jag antar att hon har kolleger som sitter där, ett par stycken till och med. Ni kanske också har en partilinje. Om man tittar på det som har hänt under det senaste året måste er partilinje vara att spara på både slutenvården och öppenvården. Det känns väldigt illa. Det rimmar illa med hur samhället ser ut i dag, med de behov som visas. Det har vi sett i både kommun- och landstingsverksamheten, vad vi egentligen skulle behöva göra.

Du påstår också att den borgerliga majoriteten under förra perioden ville lägga ned Verkstan på Norrmalm, Margareta Olofsson. Det är inte sant. De förslag som då lades fram från vår sida var att friska vuxna skulle betala för sig om de ville ägna sig åt till exempel keramik, att dreja krukor eller sy väskor. Det tycker jag fortfarande är ganska rimligt om man har en hobby och vill ägna sig åt den. Jag får betala för mina hobbyverksamheter. Jag tycker alltså att det är rimligt att friska vuxna betalar för det. Men jag tycker att det är helt orimligt att göra besparingar på människor med psykiska problem.

Att båda huvudmännen sparar samtidigt är en dubbelkatastrof. Jag kan ställa upp på samordningen av lokalerna om det inte går ut över verksamheten. Att sänka kostnader genom bra avtal är jättebra. Alla sådana kostnadsbesparingar är jättebra. Men vi måste få behålla pengarna inom verksamheten. De ska inte gå in i något svart hål i budgetarna utan de ska behållas inom socialpsykiatrin. Det är det som ni inte har gjort, utan pengarna går till någon sorts svart budgethål. Jag tycker att det är cyniskt att spara på människor med de här problemen.

Anförande nr 31

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Det fanns många saker att kommentera. Jag kan börja med Monika Lindh. Det är två saker jag vill ta upp. Jag tolkar det som att du tycker att det finns ett väl fungerande samarbete med landstinget nu. Det tycker inte jag. Det låter också bra att du säger att du är för gemensamma nämnder. Det är i så fall någonting som vi kan ha gemensamt och arbeta för. Vi har också ett förslag om att man ska införa ett trygghetskvitto så att ingen faller mellan stolarna.

När det gäller Hässelby-Vällingby, vårt trätoämne, vill jag säga att min information inte bara kommer från mina kompisar, våra folktoparter i stadsdelsnämnden. Det jag hänvisade till i dag kommer direkt från Västerorts aktivitetscentrum. Jag har pratat med dem. De var lite förvånade, för de talade om att borgarrådet har varit där ute och är fullt införstådd med situationen. De sade också att problemet är att majoriteten i stadsdelsnämnden fattade beslut i höstas om att man ska göra individuella bedömningar för varje person. Samtidigt har man budgeten. Det betyder att de individuella bedömningarna alltid slutar i att personen inte har det här behovet, trots att han eller hon har haft det i 17 år. Från Västerorts aktivitetscentrum säger man: De tror visst att det är som att byta garageplats för att få en billigare. Men så fungerar det inte med människor över huvud taget, och alldeles särskilt inte när det gäller människor inom socialpsykiatrin.

De talade också om att ledamöter från den nuvarande majoriteten var där före valet och lovade att det inte skulle bli några besparingar eller nedskärningar på Västerorts aktivitetscentrum. De lovade dyrt och heligt och det var ett vallöfte. Men så blev det val och då var det ingenting värt. Det är också ett valsvek.

Margareta Olofsson säger att man ska börja samarbeta mellan de två stadsdelarna Bromma och Hässelby-Vällingby och det borde man ha gjort för länge sedan. Men det har ju fungerat förut i alla fall. Det var 41 personer från Hässelby-Vällingby som fick gå där. Nu är det 13 och hälften av dem går där därför att deras biståndsbeslut fortfarande gäller. Vad som kommer att hända när de upphör står skrivet i stjärnorna.

Anförande nr 32

E w a S a m u e l s s o n (kd): Några kommentarer till vad som har sagts under debatten: Sänkta kostnader betyder inte besparingar, sägs det. Det kan låta flagrant. Visst kan man tycka att det kan vara så i enskilda fall. Men det här är en särskilt utsatt grupp, människorna inom socialpsykiatrin. Det är klart att om man flyttar

verksamheter eller enskilda personer så påverkar det de här personerna i särskild grad.

Om jag inte missminner mig så är det bara några veckor sedan som Socialstyrelsens rapport kom där man hade gått igenom hur vi förvaltar vårt ansvar för dessa personer och hur vi uppfyller de kriterier som man har satt upp för en fullvärdig verksamhet. Det var ett antal stadsdelsnämnder som hamnade på den nedre skalan. Det var alltifrån att man klarade två kriterier till några flaggskepp som klarade närmare nio. Nog finns det en hel del att göra.

Det talas om att ha råg i ryggen för det vidare arbetet framåt. Vi ska följa det med intresse. Jag tror nog att man får vara lite mer ödmjuk när man står här i talarstolen och berättar om allt bra som pågår, när man ser de enskilda människorna ute i våra stadsdelar.

Anförande nr 33

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Herr ordförande, fullmäktige! Jag ser att Margareta Olofsson står som nästa talare. I sitt svar skriver hon att psykiatrireformen har varit en nödvändig revolution för psykiskt funktionshindrade men att det ställer höga krav på samverkan mellan landsting och kommuner, krav som vi ännu i dag, alltså efter tio år, inte kan uppfylla på ett tillfredsställande sätt. Vidare skriver hon att kombinationen av hårda besparingar och bristande samverkan gör att vi i dag har brister inom socialpsykiatri och att genomgången av stadsdelarna visar att det finns behov av att krympa kostnaderna. Socialtjänstnämnden ska ha det stadsövergripande ansvaret. Borgarrådet skriver att hon hoppas att en översyn kan stärka möjligheterna till ett bra boende och att genomförandegruppen ska fortsätta sitt arbete enligt planering för att staden ska uppfylla målsättningarna inom några år.

Slutligen skriver borgarrådet att samverkan med landstinget är ett område där mycket kan förbättras. Det tycker jag vore intressant för Monika Lindh att höra. Både borgarrådet Olofsson och jag sitter med i den samverkansgrupp mellan KSL och Stockholms läns landsting där vi faktiskt ser över policydokumenten och arbetet med framför allt psykiatri, BUS, policy och så vidare. Jag kan säga att vi inte kommer någonstans med landstinget. Det är det som är så sorgligt.

Jag sade i mitt första inlägg att den här frågan är så pass viktig och jag ska försöka säga att jag delar borgarrådets synpunkter i svaret på Ann-Katrin Åslunds interpellation: Vi har bekymmer. Det var därför jag vädjade till borgarrådet att i sitt sista inlägg ta lite tid och utveckla hur hon ser på att vi som politiker i Stockholms stad har ansvar för att hjälpa dem som har det sämst ställt, oavsett om det är stadens, landstingets eller statens ansvar. Vi måste göra någonting. Våra väljare kräver att vi hjälper dem som har det sämst i samhället.

Få höra nu, borgarrådet Olofsson: När får vi en hearing? När kommer diskussionerna i gång om gemensamma nämnder? Eller har du andra förslag som år 2004 gör att vi faktiskt vänder utvecklingen för de psykiskt sjuka i Stockholm?

Anförande nr 34

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Att jag inte begärde ordet tidigare beror på att jag bara har ett inlägg kvar. Jag tyckte att alla skulle kunna få prata färdigt innan jag tog det.

Som jag har sagt tidigare finns det problem. Det har jag sagt hela tiden. Det tror jag inte är något nytt. Däremot kan man säga att samarbetet inte är bra, precis som det står i interpellationssvaret. Men det har gått en tid sedan dess. Jag vet också att man i flera av de geografiska beredningarna, som det heter, i landstinget har tagit upp diskussionerna med stadsdelsnämnderna för att utveckla ett samarbete mellan landstinget och kommunen. Det tycker jag är bra. Jag tror också att det är den vägen man måste vandra på det lokala planet, där man vet hur det ser ut, vilka behov som finns och hur man kan arbeta vidare.

Det har sagts mycket i den här debatten. Icke desto mindre är det så att det här området har fått mer pengar, även om man säger att de har mindre pengar. Vi letade i budgeten för Moderaterna och Folkpartiet – jag hittade inte Kristdemokraternas budget i min låda här i salen. Ni har inte så förfärligt mycket mer pengar till sådana här åtgärder. Därför måste man använda de resurser man har och också den fantasi man har.

Det pågår en översyn, vilket inte i sig ger mer pengar men som jag tror är nog så viktig. Det är en översyn av resursfördelningssystemet, hur man ska fördela resurserna, eftersom det förmodligen ser olika ut i olika stadsdelar. Man lyckas olika bra. Det är en ständig översyn som måste göras. Det är en av stadsdelsdirektörerna som har fått uppdraget att göra det.

Jag har också pågående debatter och diskussioner med såväl RSMH som Föreningen för schizofrena där vi tillsammans försöker arbeta fram ett sätt för att skapa bra modeller för sysselsättning, eftersom det är kommunens ansvar. I vissa fall är det så att en del kan ta ett jobb med stöd medan andra kanske behöver gå på olika typer av verkstäder. Det är bra om man kan se över det i hela staden, så att alla inte behöver ha en textilverkstad eller ett snickeri. Utbudet skulle kunna bli större.

Den rapport som Ewa Samuelsson pratade om drabbar väl oss alla, för den är inte precis från förra året. Den är faktiskt från året innan och då var det ni som hade majoriteten. De usla siffrorna är från er mandatperiod.

Anförande nr 35

M o n i k a L i n d h (s): Jag avstår eftersom Margareta Olofsson sade precis det jag skulle säga.

Anförande nr 36

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Herr ordförande! Jag avstår inte, efter att ha hört borgarrådet Olofsson i hennes sista inlägg. Med respekt för att det var ditt sista inlägg väntade jag på jag skulle få något litet köttben när det gäller vad som

skulle hända. Men jag fick höra att du hade letat i de borgerliga budgetarna och, minsann, det fanns inte mer pengar där. Det handlade om att använda resurserna. Jag antog att det handlade om era budgetar. Du talade om resursfördelningssystemets fördelar och nackdelar. Du sade att du hade diskussioner med RSMH och någon ytterligare grupp om hur man ska få sysselsättning. Var och en av de punkter du tar upp är naturligtvis bra.

Jag har inte suttit och letat i era budgetar. Jag har inte i något av mina två första inlägg sagt ett ord om pengar. Borgarrådet tittade på mig när hon sade att hon hade letat i budgeten och hon nämnde faktiskt den moderata budgeten. Jag har sagt att jag inte sökte polemik utan att jag tyckte att frågan var så pass viktig så att jag inte ska hoppa på landstinget. Du tar upp sysselsättning. Det kräver att öppenvården inom landstinget fungerar, men där drar man ju ned. Det kan jag polemisera emot, men jag försökte undvika det. Jag försökte säga att vi 2004 måste göra någonting gemensamt för att faktiskt vända trenden.

Om du letar i våra budgetar och tar det som huvudargument, huruvida vi har anslagit några miljoner mer eller mindre, som om det löser socialpsykiatrins problem i Stockholm, då har vi ett problem. Då har vi ett socialborgarråd som har hamnat fel och inte inser att vi måste agera tillsammans i den här frågan och att frågan faktiskt inte skulle behöva vara politisk, att vi stod här och angrep varandra, utan att vi faktiskt skulle kunna försöka samarbeta. Det finns så många andra bra frågor där vi kan slå varandra i huvudet politiskt. Men i den här frågan vill jag att vi arbetar tillsammans. Det är det enda sättet för oss att kunna nå någon lösning. Då vill det till att det blir lite mer än diskussioner och letande i budgetar här i Stadshusets låda vid din plats.

Herr ordförande! Detta är mitt sista inlägg och jag vet att vi kommer tillbaka till den här frågan. Jag hoppas att socialborgarrådet har lite mer än i dag att komma med nästa gång hon ska diskutera de psykiskt funktionshindrade.

Anförande nr 37

I n g e - B r i t t L u n d i n (fp): Ordförande, fullmäktige! Margareta Olofsson hänvisar till de geografiska beredningarna i landstinget. Men de beredningarna har numera ingen beslutsrätt, ingen budget – inte ett skit att säga till om, faktiskt. Det är en snacklåda men inte så mycket mer. Jag har deltagit i en sammankomst som landstinget inbjöd till och vi hade ganska bra diskussioner. Men vad kom ut av det, mer än att vi hade ganska bra diskussioner? Vi kunde konstatera att vi behövde samarbeta och inget ytterligare samarbete har väl kommit ut av det. Jag är lite besviken över den delen.

Sedan tycker jag att det är bra att den här översynen görs, Margareta. Det var precis det vi krävde i september. Det är bra att ni genomför det som vi önskade.

I likhet med Peter Lundén-Welden är jag besviken på majoriteten och specifikt på Margareta Olofsson. Det händer faktiskt absolut ingenting. Det är bra att ni har talat med RSMH och schizofreniföreningen om sysselsättning. Men hur mycket

sysselsättning har kommit ut av det? Jag vet att de två föreningarna säkerligen har bra förslag som går att genomföra. Men vad av de förslagen har ni föreslagit att vi skulle kunna genomföra? Var ligger initiativen? Var någonstans händer det saker?

Anförande nr 38

M o n i k a L i n d h (s): Jag måste ändå reagera på det sista inlägget och ställa den retoriska frågan: Fnös Folkpartiet åt samarbetet med landstinget när man själv satt i majoritet och tecknade avtal kring socialpsykiatri eller är det lämpligt att göra det nu?

Just det samarbete som Moderaterna genom Peter Lundén-Welden lyfter upp som oerhört viktigt och betydelsefullt sker mellan de geografiska beredningarna och respektive stadsdelsnämnd, det är alldeles riktigt. På just den lokala nivån kan strukturella avtal ha en stor betydelse för individen, precis som Ann-Katrin Åslund vände på resonemanget när hon sade att strukturella förändringar har betydelse för individen. På samma sätt har de här avtalen det. De är oerhört tydliga och viktiga och reglerar i princip allt samarbete. De kräver också att samarbetet ska fungera på lokal nivå. Det är ingenting att fnysa åt.

*§ 11 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Arbetslösheten bland utomnordiska invandrare*

Anförande nr 39

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Jag skulle vilja ställa en fråga till Teres Lindberg. Socialdemokraterna, som du tillhör, var mycket aktiva i valrörelsen i vår ytterstad. Mona Sahlin och andra for runt och lovade en rad olika saker som skulle hända. Integrationen skulle öka och allting skulle bli mycket bättre med socialdemokratisk ledning i Stadshuset. Nu, efter ett och ett halvt år med socialdemokrater i Stadshuset kan vi se att det är en katastrofal ökning av arbetslösheten bland utomnordiska medborgare, Teres Lindberg. Jag undrar om du känner till de siffrorna.

Herr ordförande! I Kista har arbetslösheten ökat med 46 procent på ett år. I Spånga-Tensta med närmare 20 procent, i Enskede-Årsta med över 20 procent och i Skärholmen med 25 procent. Det är galopperande arbetslöshetssiffror. Det är ungdomar som permanent utestängs från arbetsmarknaden och aldrig får ett riktigt jobb. Det är invandrare som är den grupp som drabbas hårdast av socialdemokratisk politik. Jag skulle vilja veta vad du säger om de siffrorna.

Anförande nr 40

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Ordförande, fullmäktige! I tider av lågkonjunktur drabbas alltid de som står längst ifrån arbetsmarknaden hårdast och snabbast. I Stockholm är läget så att de unga har svårast att komma in och även de med utomnordisk bakgrund kommer väldigt sent in på arbetsmarknaden. I grunden handlar det om ett systemfel när vi pratar om människor med utomnordisk bakgrund. Av dem som kommer till Stockholm och får flyktingintroduktion, som erbjuds av staden, är det bara en av tio som lämnar introduktionen med arbete eller erfarenhet från arbetsmarknaden.

Vi håller just nu på att se över frågan. Fullmäktige kommer under våren att behandla en förändring av den organisationen. Vi jobbar frenetiskt med kompetensfonder och de resurser som finns där – hur vi ska kunna använda dem för att tillgodose de två externa mål som rör att öka sysselsättningsgraden bland de grupper som står allra längst från arbetsmarknaden. Det berör såväl individer med utomnordisk bakgrund som ungdomar. Det gäller också att underlätta för näringslivet och deras behov av utbildad arbetskraft. En av de stora utmaningarna handlar egentligen om att se till att de två delarna möts och att vi på ett bra sätt får i gång samtal med länsarbetsnämnden och arbetsförmedlingarna ute i staden. Det är där arbetet ligger just nu.

Anförande nr 41

Borgarrådet Söderlund (m): Herr ordförande! Det var ungefär det som stod i tidningen City förra veckan som Teres Lindberg hade skrivit. Det är fint om man använder 5 miljoner kronor och tror att man ska lösa problemen. I hela staden har arbetslösheten i den här gruppen ökat med 14 procent och i Kista med nästan 50 procent. Det är galopperande siffror. Då räcker inte 5 miljoner kronor långt och inte heller kompetensfonden. Det är för övrigt de borgerliga partierna som har sett till att ni har den fonden att ösa ur. Det är systemfel, Teres Lindberg.

Vad spelar det för roll om man har 5 miljoner eller 2 miljarder i olika fonder när man vägrar hårdnackat? Ni har haft tio år på er att ändra förutsättningarna för till exempel småföretag. Om det är någonting konkret som man skulle kunna göra i dag, med en gång, för att skapa förutsättningar för fler att komma i arbete, få nya arbetsplatser, nya arbetstillfällen och fler småföretagare så är det att ändra reglerna. Vad gör då Teres Lindberg och hennes parti? Jo, ni fortsätter att försvåra genom den tredje sjukveckan. Ni fortsätter att inte göra någonting åt arbetsrätten.

Allvarligt talat, Teres Lindberg, kan vi få några konkreta förslag på att stimulera nya arbeten i riktiga företag?

Anförande nr 42

Borgarrådet Lindberg (s): Om Mikael Söderlund hade lyssnat så hade han hört att jag inledde med att berätta att det var ett systemfel som vi håller på att förändra. Det kommer ett ärende under våren till kommunfullmäktige.

Om man ska utveckla ifrågasättandet av vad som görs kan jag säga att det första vi var tvungna att göra var att bygga upp nya relationer med arbetsmarknadens parter i staden. Det ni gjorde när ni tog över 1998 var att inleda ett sammanträde i arbetsmarknadsnämnden med att fransäga er rätten att fatta beslut. Det resulterade i att ingen lade någon som helst vikt vid de sammanträdena och den samverkan som måste vara grunden för att vi ska komma åt arbetslösheten. Försäkringskassan måste vara med, socialtjänsten och arbetsförmedlingen måste vara med. Alla berörda parter som jobbar med människor som står utanför arbetsmarknaden måste vara med och ta sitt ansvar. Det är det vi på allvar håller på att bygga upp, något som ni fullständigt raserade 1998.

Anförande nr 43

Borgarrådet Söderlund (m): Så jag ska tolka Teres Lindberg som att den praktiska integrationspolitiken ska gå ut på att engagera försäkringskassan och socialtjänsten och ett antal andra statliga och kommunala myndigheter. Det är enligt känt mönster från socialdemokratin. Ni har ägnat 45 år åt att bygga upp olika system, ta ned välfärden och tillväxten. På ett enda år skickar ni nu 50 procent fler ut i arbetslöshet bland unga och invandrare. Och så sitter ni här och är jätteförvånade och undrar hur i all sin dar det där gick till. Sedan tillsätter ni en utredning som ska komma under våren. Jag vill förresten gärna veta när den kommer, Teres. Du kan väl berätta det för oss.

Det är inte seriöst, Teres Lindberg. Vi har exempel på människor med invandrarbakgrund som har sökt jobb i år och inte fått något. Till slut har de rest till London och direkt fått ett arbete. Det säger ganska mycket om svensk arbetsmarknadspolitik och situationen i Stockholm.

Nu är vi inne i en depression, lokalt i Stockholm. Teres Lindberg har sett till att Stockholm nu är i en depression. Och då ska hon ha möten och utredningar med försäkringskassan. Det är klart som sjutton att arbetslösheten fortsätter att öka dramatiskt.

Anförande nr 44

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Jag hörde viskandes i mitt öra att någon trodde att det var Rogers fel. Så lät det i den föregående debatten, att det var Roger Mogerts fel att vi befann oss i en depression. Det känns inte riktigt värdigt den här debatten.

Vi kommer att behandla ärendet under våren. Jag tar allvarligt på frågor kring arbetslöshet och människors sysselsättning i vår stad, vilket uppenbarligen Mikael Söderlund inte gör.

Fråga nr 2. Vällingby centrum

Anförande nr 45

U l f F r i d e b ä c k (fp): I fredags beslutade Svenska Bostäders styrelse att fortsätta förnyelsearbetet för Vällingby centrum. Detta beslut fattade man trots att det just nu pågår en oberoende revision för att studera projektets ekonomi. Den revisionen är beställd av Stockholms Stadshus AB och beräknas vara klar under februari månads utgång.

I dag läser jag i en av morgontidningarna stora rubriker: "Miljardprojekt i Vällingby sågas. Stockholms dyraste ombyggnad anklagas för att grunda sig på glädjekalkyler."

Jag vill fråga Roger Mogert: varför genomdrev du det här projektet trots att revisionen fortfarande pågår?

Anförande nr 46

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Du har fel i ditt påstående. Vi fattade beslut trots att en tredje oberoende konsult nu är inkopplad och studerar detta projekt.

Bakgrunden är att vi fattade ett beslut i konsekvens med dem som redan var fattade. Det var alltså avtal om det arbete som redan pågår som vi fattade beslut om och som ni ville återremittera.

Däremot togs det bort en del ur detta ärende – och det kan jag naturligtvis inte begära att du ska känna till. Det är en del saker som vi kommer att ta upp i februari i stället, saker som vi bedömde vara av sådan principiell karaktär att det vore rimligt att de

väntade. Det handlar alltså om sådana saker som innebär fortsatt arbete utöver det som vi redan har fattat beslut om. Du har fel i din frågeställning.

De två saker som vi fattade beslut om var dels ett avtal med gatu- och fastighetskontoret, dels avtal angående den biograf som vi har börjat arbeta med. Jag tyckte att det var rimligt att vi fattade beslut om de frågorna.

De frågor som innebär utökad projektering kommer upp för beslut av styrelsen efter det att den nya konsultrapporten är avlämnad.

Anförande nr 47

Ulf Fridbeck (fp): Ordförande! Om det är om du säger här nu, Roger, så hade du lika gärna kunnat bifalla det förslag som bland andra jag stod bakom.

Du låter dig intervjuas i DN i dag och där hänvisar du till den granskning av projektet som Stadshuset nyligen tog initiativ till och: ”att projektet ska genomdrivas i etapper. Det känns som ett tryggt upplägg som vi gör att vi kan laga efter läge. Men i den första etappen ser det ljust ut, säger han.” Du tycker uppenbarligen precis som jag att man ska vara försiktig med så här stora projekt. Det är alltså 2,3 miljarder som vi talar om. Men mitt intryck är ändå att du ville att projektet skulle fortsätta och du ville inte avvakta revisionen.

Anförande nr 48

Borgarrådet Moger (s): Som jag sade: det som du ville återremittera var frågor som var konsekvenser av redan fattade beslut. Det handlade om två avtal som skulle slutas om det arbete som redan pågår. Det fanns faktiskt inga sakliga skäl att sätta stopp för de avtalen.

Däremot finns det som sagt andra beslut som handlar om ifall man ska fortsätta och driva detta i utökad form, om fler steg – vilket jag tycker att mycket talar för – och då ska beslut fattas och de kommer att fattas efter det att vi har sett den nya konsultrapporten.

Vi har hittills faktiskt varit överens om att vi ska genomföra detta projekt stegvis och göra det försiktigt. Jag tycker dessutom att den information som vi har fått har varit väldigt bra.

Jag känner mig ganska trygg med projektet. Det är bra upplagt och har hittills varit bra genomfört. Jag kan inte se något skäl till den återremiss som ni faktiskt föreslog.

Anförande nr 49

Ulf Fridbeck (fp): Det är klart att det råder stor osäkerhet i så här stora projekt, och det är naturligtvis därför som projektet är uppdelat. Upplägget är ju att det ska ske en regelbunden rapportering till styrelsen i Svenska Bostäder om detta arbete.

Men när det kommer in så här oroväckande signaler om att till och med Stockholms Stadshus AB tycker att det finns skäl att göra en oberoende granskning så kan jag inte för mitt liv förstå varför du och dina kamrater ändå gick vidare. Ni hade gott kunnat vänta till nästa möte som är någon gång i mitten på februari månad. Då hade vi allihop haft tillgång till revisionsrapporten.

Det kanske är på det viset att du sitter inne med någon information i ärendet som inte jag har. Är det så?

Anförande nr 50

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag vet inte vad du har information om.

Nej, Ulf Fridebäck, vi kunde inte skjuta på de frågorna, framför allt inte återremittera dem. De två avtalen hade att göra med de investeringar som redan var beslutade, där byggstart redan hade varit. Det handlade om gatubeläggningen och biografen. Om vi inte ska ha kastat de 176 miljoner som vi redan gemensamt har fattat beslut om i sjön, så var det viktigt att gå vidare med dessa beslut.

I det fortsatta arbetet är vi överens om att vi ska ta det lugnt. Vi ska studera den tredje oberoende konsultrapporten som nu kommer.

Fråga nr 3. E18:s nya dragning vid Järvafältet

Anförande nr 51

M u j d e R a s h i d (v): Ordförande, fullmäktige! Min fråga handlar om E18, närmare bestämt E18:s nya dragning vid Järvafältet. Denna fråga ligger just nu i miljödepartementet för miljöprövning.

Tidigare har ni i Socialdemokraterna gjort upp med de borgerliga partierna i fullmäktige om att motorvägen ska dras i ytläge.

När nya motorvägar dras i Stockholmsområdet dras de nästan alltid i tunnlar. Så har till exempel fallet med den snart färdiga Södra länken. Årsta och Johanneshov skonas från trafikbuller och avgaser, vilket är bra, tack vare en flera kilometer lång tunnel. Därför är det förvånande och upprörande att så inte sker med E18 vid Tensta och Rinkeby.

Enligt en utredning från Svenska vägföreningen från mars 2001 är antalet berörda hushåll i Tensta och Rinkeby fem gånger högre än i Årsta. Samma utredning kommer fram till att tunnelalternativet bara skulle kosta några hundra miljoner kronor mer än den nuvarande lösningen.

Roger Mogert, varför är du motståndare till att E18 ska läggas i tunnel vid Tensta och Rinkeby. Tycker du inte att invånarna i Tensta och Rinkeby ska ha samma behandling som invånarna i Årsta–Johanneshovsområdet?

Anförande nr 52

Borgarrådet M o g e r t (s): För det första ska man kanske nämna att anledningen till att Södra länken går i tunnel inte i första hand är på grund av Årstaborna annars skulle drabbas av buller och avgaser utan därför att det står hus i vägen så att man inte kan dra fram vägen. Det måste man räkna med.

Det skulle kosta 2 miljarder ytterligare, enligt den prognos som staden har gjort, att tunnelförlägga E18. De pengarna har inte funnits och det har inte bedömts troligt att de kommer att finnas.

Detta har lett till att vi har valt att acceptera en variant där vi ser till att få breda överdäckningar, och därför satsar staden ungefär 600 miljoner kronor. Det är det alternativ som vi har fattat beslut om.

Detta var i princip avgjort den 15 september 2002. Det fanns väldigt litet tidsutrymme, detaljplanerna var klara, vi skulle i så fall ha behövt riva upp allting, fördröja kapacitetsökningen med kanske fem–tio år ytterligare. Det var inte rimligt.

Anförande nr 53

M u j d e R a s h i d (v): När det gäller kostnaderna säger Vägverket att merkostnaden skulle vara drygt en miljard. Då har man faktiskt inte räknat med de två överdäckningar som man redan har fattat beslut om. De skulle kosta 500–700 miljoner. Det betyder alltså några hundra tusen mer i kostnader.

Fråga nr 4. Livstycket

Anförande nr 54

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Livstycket är en verksamhet som startade i början av 1990-talet under en borgerlig majoritet och har sedan utvecklats till att bli en framgångsrik verksamhet och även blivit en stolthet inte bara för staden i allmänhet utan för Spånga–Tensta stadsdelsnämnd i synnerhet. Under den förra mandatperioden lät de borgerliga Livstycket få chansen att vidareutvecklas och de fick också uppdrag att bedriva sfi-verksamhet.

Livstycket tog uppgiften på största allvar och blev också framgångsrik – inte minst när det gäller att hitta praktikplatser till enskilda personer, platser som den offentliga sektorn kanske inte hade lyckats ordna.

Så blev det ny majoritet och då fick inte verksamhet utanför kommunens regi vara lyckosam och inte heller finnas till. Verksamheten finns inte fortsätta med sin sfi-del, eleverna skulle styras in i en verksamhet i kommunal regi. Det blev dråpslaget för Livstycket. och verksamheten måste läggas ned.

Men opinionen blev stark, och många var de medborgare som skrev på protestlistorna – och simsalabim! Trollspöet togs fram, och titta, där fanns ju

kompetensfonden! 300 000 kronor får Spånga–Tensta för att undersöka möjligheterna att fortsätta att bedriva Livstycket.

Är det så vi ska hantera verksamheter i staden? Ska vi bolla dem mellan olika nämnder?

Anförande nr 55

Borgarrådet Rönngren (s): Ordförande, fullmäktige! Olika nämnder har olika uppdrag och Livstycket har en ganska lång historik. Jag var själv där ute när verksamheten startade och tyckte redan då att det var en utmärkt verksamhet.

Under de borgerliga åren valde ledningen att konkurrensutsätta sfi-undervisningen, sedan blev den nya majoriteten tvungen att göra en ettårsupphandling, och i den upphandlingen klarade inte Livstycket av att motsvara de kriterier som ställdes.

Kompetensfonden har fyra stycken huvudmål för sin verksamhet, däribland två externa mål som handlar om att öka förvärvsfrekvensen och att i övrigt tillgodose näringslivets behov av utbildad arbetskraft. Inom ramen för kompetensfondssatsningen och det ansvar om delegation som finns har man beslutat att under en övergångsperiod av tre månader bidra till finansieringen för att försöka lösa de återstående delarna, förutom sfi och flyktingintroduktionen som rör arbetsmarknadsinsatser.

Detta är något som vi alla har pratat om i den här salen, och nu har vi sett till att göra det möjligt genom fonden. I och med kompetensfondssatsningen så finns det möjlighet att hjälpa verksamheter, som har fått förändrade förutsättningar, att kunna leva vidare – precis som vi gör med Lunda Nova och Kista Matchning och några andra verksamheter. Detta är skälet till att kompetensfonden har gått in med 300 000 kronor. Förhoppningen är att man ska hitta en ny organisation och driva verksamheten vidare, kanske med en ny inriktning men med samma fokus, det vill säga att få deltagarna i arbete, att få dem att delta i ett socialt liv och förhoppningsvis också i slutändan komma ut på arbetsmarknaden och få ett eget arbete.

Anförande nr 56

Ewa Samuelsson (kd): Leif, en av orsakerna till att Livstycket inte fick fortsatt sfi-uppdrag var att ni skulle minska verksamhet utanför kommunal regi och därför inte skulle ha fler platser.

Det är en märklig inställning att först desavouera redan framgångsrika verksamheter, dra bort mattan under fötterna för människor som är på god väg att trygga en plats i samhället. Det här gäller inte minst de personer som borgarrådet Lindberg nyss talade om, de utomnordiska. Många av dem fanns på Livstycket. Stadens pengar måste väl kunna användas på bättre sätt!

När det finns framgångsrik verksamhet då ska man inte fortsätta att bedriva den utan först dra ned den och sedan räkna med att den börjar om på nytt.

Spånga–Tensta sökte 577 000 till tomgångshyra i tre månader samt för lön till två personer under en tid för att bygga upp verksamheten på nytt. Det kan väl inte vara att ta ansvar för skattebetalarnas pengar!

Anförande nr 57

Borgarrådet Rönngren (s): Ordförande! Man ska inte blanda ihop äpplen och päron. Det finns en historik i det här ärendet och i de delarna är det inte jag som är föredragande borgarråd. Skälet till att kompetensfonden nu satsar pengar är att man vill försöka rädda en framgångsrik verksamhet som inte har sin finansiering klar.

Man kan ju fråga sig rent hypotetiskt vad som hade hänt om den förra majoriteten, den borgerliga majoriteten, inte hade konkurrenssatt sfi-undervisningen och gjort den här kopplingen. Livstycket har varit beroende av de intäkter som verksamheten har genererat för att kunna klara av arbetsmarknadsinsatserna och de sociala insatserna. När man sedan inte klarade av att få uppdrag i den nya upphandlingen – för en förutsättning för att få uppdrag genom upphandling är ju att man klarar av kriterierna som ställs i underlaget bland annat – så faller verksamheten. Det vill ingen av oss se. Det är anledningen till att kompetensfondskansliet har gjort bedömningen att staden ska gå in med 300 000 kronor.

Hade staden inte gjort detta så hade denna verksamhet varit stängd vid årsskiftet, för så långt räckte de pengar som Livstycket hade.

Det här var ett sätt att försöka lösa problemen och se framåt och försöka få till stånd en ännu bättre verksamhet där ute.

Anförande nr 58

Ewa Samuelsson (kd): Ordförande, fullmäktige! Då är det ju så förvånansvärt, Leif, att verksamheten först ska drivas så långt att den står inför nedläggning – vi har själva fått se i tidningar och TV hur lokalerna har stått tomma och hur man har fått göra sig av med allt material – och sedan kommer ni med förslag om bidrag från kompetensfonden. Och denna kompetensfond är verkligen som ett trollspö – det har vi fått vara med om på flera sammanträden i personal- och kvalitetsutskottet.

Det står tydligt i kriterierna att bidrag ska ges till engångssatsningar som ska ge mervärde. Nu är det i stället så att den ena verksamheten efter den andra, som redan finns, får pengar eller så blir det som med Livstycket, nämligen att ni går in i ett sent skede och förhoppningsvis ger Livstycket möjligheter att fortsätta sin verksamhet – men tyvärr inte med den del av verksamheten som är sfi-undervisning.

Anförande nr 59

Borgarrådet Rönngren (s): Ordförande! Ibland kan politik kännas mycket märkligt. Ni pratar om att vi egentligen borde ha tidigarelagt de här insatserna, som

ni egentligen i grunden är emot att vi gör eftersom vi använder oss av kompetensfondssatsningen. Nu har vi ändå varit pragmatiska.

Man kan tycka att vi borde ha gått in mycket tidigare. Men det som ställer till det är att man över huvud taget har konkurrensutsatt sfi-undervisningen. Det kan vara en oerhört bra verksamhet, det kan vara bra och klokt att koppla ihop praktikplatser med flyktingintroduktion och sfi och annat, men med den här konstruktionen som leder till att man inte klarar av att möta de kriterier som ställs i upphandlingen gör att hela verksamheten faller. Det är inte bra.

Just av den anledningen har man använt sig av kompetensfondskansliet för att studera det regelverk som finns och de mål som finns med fonden som är att sätta fler stockholmare i jobb, se till att man löser i övrigt näringslivets behov av utbildad arbetskraft. När vi gör det så är ni motståndare till det också.

Men vi tror ändå på det här precis som vi tror att det kommer att bli oerhört bra i framtiden också, när det gäller de andra satsningarna som vi finansierar på samma sätt, under en övergångsperiod för att leda över människor i ordinarie verksamhet.

Fråga nr 5. Oklara utdelningsregler i allmännyttiga bostadsbolag

Anförande nr 60

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Roger Mogert, du och jag är båda representanter för Stockholms stad i SABO:s kongress, en organisation där finansborgarrådet för övrigt är ordförande. SABO skrev före jul väldigt brådskande till bostadsminister Lövdén och oklarheter i bestämmelsen om utdelning i allmännyttiga bostadsföretag, grundläggande oklarheter i en lag som kraftigt begränsar rådigheten över de tillgångar som har byggts i bostadsbolagen.

Det är inte mindre än sex stora oklarheter, varav flera berör Svenska Bostäder efter skatteskrapsaffären:

Får erhållna aktieägartillskott och koncernbidrag beaktas vid bedömning av om utdelningen ligger under utdelningstaket? En annan fråga är: hur vill lagstiftaren definiera begreppet vinstmedel.

Jag har två frågor till borgarrådet. Vad tycker du som ordförande egentligen om en så oklar lagstiftning, och hur ska bokslutsplanering ske mellan bostadsbolagen och ägaren när man inte får svar i tid av statsmakten på sex grundläggande frågor som i hög grad berör det arbete som nu ska påbörjas?

Anförande nr 61

Borgarrådet M o g e r t (s): Utan att vara någon stor juridisk expert kan jag väl säga att det är bättre med klar lagstiftning än med oklar.

Jag är ingen stor juridisk expert vilket gör att jag dels inte har tagit del av de handlingar som du hänvisar till, dels inte heller tagit del av ett eventuellt svar. Det gör att det är svårt för mig att bedöma om detta får några konsekvenser för vårt arbete. Jag har hittills inte hört några sådana signaler vare sig från bolaget eller från Stockholms Stadshus AB.

Anförande nr 62

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande! Det är ganska fascinerande att det borgarråd som är ansvarigt för bostadsbolagen och dessutom ordförande i styrelsens i det enskilt största inte har en aning om att SABO skriver brev med grundläggande frågor som berör bokslutsplaneringen och tillämpningen av denna mycket bisarra lagstiftning.

Jag är glad över att vi är överens om att det är en oklar lagstiftning. Jag skulle vilja sträcka mig längre och säga att den är rätt bisarr. Den borde över huvud taget aldrig ha kommit till stånd.

När denna lagstiftning nu riskerar att ytterligare minska rådigheten över stadens tillgångar så är borgarrådet uppenbarligen oinformerad och detta förhållande.

Det är tråkigt att SABO:s ordförande inte är närvarande, för i sådant fall hade du kunnat fråga henne. Jag tycker att det är allvarligt att bostadsbolagens bokslutsplanering inte har försetts med grundläggande information från statsmakterna. Jag förväntar mig att staden med berörda borgarråd i spetsen kräver att få fram de besked och de svar som per i dag inte har kommit från Lövdéns medarbetare.

Sanningen är att Lövdéns medarbetare inte ens har fått direktiv om hur de ska utforma ett förslag till svar, vilket är en garanti för att svaren inte kommer att nå staden innan staden behöver veta vad som gäller.

Fråga nr 6. Stadsdelsförnyelse

Anförande nr 63

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige! Borgarrådet Lindberg, nu drar stadsdelsförnyelsen i gång. I min stadsdel, Spånga-Tensta, kommer vi att få 10 miljoner kronor under fyra år att fördela.

Det finns vissa kriterier.

Nu har de första ärendena kommit upp. Det heter ju stadsdelsförnyelse, det ska ge ökad delaktighet och en långsiktig positiv utveckling i Stockholms ytterstad.

Vi hade vårt första ärende på bordet i förra veckan. Då fanns det olika förslag till fördelning. En verksamhet var väldigt bra, Sommarverksamhet 2004, som Verdandi bedriver. Det handlar om sommarverksamhet som pågått tidigare under ett par år. Man bedriver dagkollo och öppen verksamhet för ungdomar på kvällstid under

sommaren. Det är väldigt bra, för det är inte så ofta de kommunala verksamheterna i övrigt har så mycket öppet under sommaren.

Detta får vi inte ge pengar till, för vid underhandskontakter med staden centralt har också framkommit att denna typ av verksamhet torde betraktas som löpande.

Nu undrar jag: måste man lägga ned väl fungerande verksamhet och starta ny för att den ska få pengar från medlen för stadsdelsförnyelsen?

Anförande nr 64

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Nej, Ann-Katrin, så ska det naturligtvis inte vara – man ska inte tvingas lägga ned bra verksamhet för att tvingas att starta nya. Det verkar märkligt.

Fullmäktige har fattat beslut om vilka kriterier som ska gälla för att stadsdelarna ska få del av de pengar som avsatts för stadsdelsförnyelsen.

Enligt kriterierna ska det vara medborgarförslag, det ska vara medborgarna som föreslår verksamhet som ska få stöd. Läget är väldigt olika i stadens olika delar, i Spånga–Tensta har man tidigare jobbat med framtidsscenarier och sökkonferenser. Man ligger alltså lite före vissa andra stadsdelar.

I det här specifika ärendet kan jag inte svara mer än att de pengar som är fördelade till stadsdelarna inte är pengar som stadsdelarna redan har fått utan att stadsdelarna rekvideras pengarna i efterhand. Då är kravet för att stadsdelarna ska få ut dem att ändamålen överensstämmer med kriterierna.

Om stadsdelsnämnden gör bedömningen att syftena inte stämmer med kriterierna så är det klart att stadsdelsnämnden är ansvarig för stadsdelens ekonomi, och om stadsdelsnämnden i slutänden inte får ut pengarna inom ramen för stadsdelsförnyelsen så måste man ta pengarna från något annat håll. Jag kan förstå att detta är ett dilemma, men i det specifika fallet har jag faktiskt ingen aning om vad som hänt.

Anförande nr 65

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Då har jag en fråga som jag vill ställa dig, Teres Lindberg. Majoriteten tyckte att det var ett bra förslag att bevilja Verdandi bidrag, så de beviljade 75 000 i stället för den lilla summa som var föreslagen.

När stadsdelen från staden har fått förhandsbesked om att detta måste betraktas som löpande verksamhet och inte faller inom ramen för stadsdelsförnyelsen så innebär ju det, precis som du säger, att stadsdelen ska kvittera ut pengarna i efterhand om man fattat korrekt beslut eller att man skulle ha budgeterat för detta bidrag på annat sätt. De här pengarna kommer väl inte att betalas ut av staden, såvitt jag förstår.

Anförande nr 66

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Jag känner inte till det enskilda fallet. Det viktiga är att man följer kriterierna, för om så inte är fallet så kommer inte staden att betala ut några pengar till stadsdelen. Den bedömningen kan inte jag göra. Jag är inte den jurist som gör bedömningen. I slutänden är det stadsdelarna som är ansvariga för vad man betalar ut, och i förlängningen stadsdelsnämndspolitikerna.

Anförande nr 67

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Då vill jag få ett förtydligande. Det finns flera mycket bra verksamheter som har startat genom andra typer av satsningar tidigare år och som har lagts ned. Nu görs en ny satsning.

Är det så att sådan verksamhet som har funnits tidigare och som man har tillstyrkt i olika arbetsgrupper är sådant som man kan få fortsätta med som löpande verksamhet och att detta kan rymmas inom stadsdelsförnyelsen? Det måste väl du ha en åsikt om eftersom det är ni som har skapat kriterierna.

Anförande nr 68

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Så länge verksamheten uppfyller kriterierna så får stadsdelarna godkänna det. Då finns det inga problem.

§ 19 Uppföljning av ny inriktning för verksamheten vid Stiftelsen Hotellhem i Stockholm (SHIS)

Redovisning av översyn avseende bostadshotellens verksamhet

Begäran om anslag för sociala merkostnader för 2003

Överenskommelse med kommunstyrelsen avseende åtaganden inom stiftelsens verksamhet (utl. 2003:146)

Anförande nr 69

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Det här ärendet är en redovisning av en översyn avseende bostadshotellens verksamheter, den så kallade bostadshotellsutredningen, och om uppföljning av ny inriktning för verksamheten vid Stiftelsen Hotellhem i Stockholm. Jag överlämnar härmed detta till fullmäktige.

Jag skulle samtidigt vilja passa på att hylla stiftelsens arbete. Man har på ett föredömligt sätt varit oerhört förändringsbenägna, de ser snabbt till att förändra sin verksamhet när andra behov uppstår; de arbetar också aktivt för att utöka sitt bestånd men de är också snabba på att utveckla ett omvårdnadsboende när det har visat sig att behovet av detta är ganska stort.

Stiftelsen är på det viset också en viktig kugge i stadens arbete mot hemlösheten, inte bara för hemlösa äldre, man jobbar också aktivt för att öka antalet ungdomsbostäder. Man vänder på varje outnyttjad lokal från kontor till tvättstugor, allt för att se om man kan göra om dessa till bostäder med en rimlig hyra.

Jag tycker också att det är väldigt bra med en stiftelse som är hyresvärd för många och som också tar ett så stort socialt ansvar och på det sättet hela tiden tar ställning till vilka behov som finns och snabbt också ser det att utveckla verksamheten.

Jag skulle med några ord vilja kommentera den reservation som finns. I den föreslår man att verksamheten ska styckas upp, skickas ut på andra och ge socialtjänstförvaltningen huvudmannaskapet i stället för den stiftelse som faktiskt med större lätthet kan se till att man också verkställer de förslag och idéer som läggs och de beslut som fattas.

I reservationen berörs också frågan om samarbete med olika frivilligorganisationer. Detta är ytterligare ett bevis för hur viktigt det är med en stiftelse som i samarbete med bland annat Rainbow-organisationerna – som är en paraplyorganisation för nio olika klientorganisationer – och Stockholms stad utvecklar ett samarbete som handlar om arbete, fritid och boende och gör det också på det viset att man tillhandahåller och utvecklar samarbetet i boendet där organisationerna står för den sociala tillsynen, det sociala merarbetet i de boenden som man hyr ut medan man samtidigt utvecklar samarbetet inom arbetsområdet och även fritidsområdet.

Med detta, herr ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 70

Borgarráðet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Stiftelsen Hotellhem är ju en fantastisk potential med flera tusen lägenheter och boenden för personer med särskilda behov och särskilda problem. Vi tycker att stiftelsen har utvecklats väldigt positivt. Redan för flera år sedan initierade vi ett förändringsarbete just för att kunna använda Hotellhem till en högre omvårdnadsgrad än den som den då verkade med.

Vi startade också ett samarbete där vi öppnade dörrarna och välkomnade samarbete med olika frivilligorganisationer för att på olika sätt hitta stödjande länkverksamheter som inte minst många av våra hemlösa och personer med missbruksproblem efterfrågar.

Vi moderater har varit väldigt glada över den positiva utvecklingen i Hotellhem de senaste åren, och vi skulle gärna se att denna utveckling fortsatte ännu mer mot ännu fler omvårdnadsboenden och många fler former av profileringar och stöd till dem som är i behov av det.

Vi tycker därför att den sammanblandning som den nuvarande majoriteten välkomnar och går i riktning mot och som innebär att man i ännu högre grad gärna blandar studenter, hemlösa, personer med missbruksproblem, handikappade, flyktingar och andra är djupt olycklig. Vi föreslår därför att man snarare borde utreda hur man kan dela upp boendet mer för att skilja olika former av sociala problem åt för att på bästa sätt förhoppningsvis kunna hitta vård och hjälp som är lämplig för den enskildes behov.

I den delen önskar vi moderater att man gärna fortsätter samarbetet med olika frivilligorganisationer och andra verksamheter bland annat inom missbruksområdet. Vi föreslår därför att man samtidigt som man gör en översyn mot en större uppdelning av de sociala problemen också ser över möjligheterna att på olika sätt få in andra ansvariga för verksamheten, och därmed alltså upphandlar en del av boendena.

Med detta yrkar jag bifall till Moderaternas reservation!

Anförande nr 71

J a r i V i s s h e d (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att stiftelsen på ett mycket bra sätt svarat på och fullföljt den nya inriktning för stiftelsen som fullmäktige fattade beslut om år 2001. Fullmäktiges beslut innebar ett uppdrag att man skulle se över bostadshotellens verksamhet, och detta har man gjort. Stiftelsens egen bedömning är att behovet ökat för ungdomar bland annat som en följd av den låsta situationen på bostadsmarknaden.

Att komma in på bostadsmarknaden har blivit allt svårare och speciellt svårt har det blivit för ungdomar. Bostadshotellen är viktiga som ett genomgångsboende för ungdomar, ett referensboende som leder in till den reguljära bostadsmarknaden.

Jag tycker därför att det är angeläget att stiftelsen ökar antalet platser på bostadshotellen.

Stiftelsens andra ben, vid sidan av bostadshotellen för ungdomar, är de så kallade hotellhemmen. Huvuduppgiften är att tillhandahålla genomgångsbostäder för personer som av sociala eller ekonomiska skäl är i behov av tillfällig bostad. Även beträffande hotellhemsdelen pågår en förändringsprocess. Stiftelsen håller på att utveckla ett omvårdnadsboende.

Omvårdnadsdelen får inte bli för tung, hotellhemmen får inte bli sjukhem. De nivåer som stiftelsen själv angivit är rimliga, nämligen att utgöra stöd för bland annat socialt isolerade personer som av olika skäl har svårt att leva ensamma och för de äldre missbrukare som behöver psykosocialt stöd och hjälp med hygien och städning. Vid mer omfattande behov bör stiftelsen samarbeta med stadens instanser i övrigt eller med olika frivilligorganisationer, något som redan är fallet.

Skanstulls hotellhem har omstrukturerats i enlighet med den nya inriktningen. Alla kanske inte vet det, men hotellhemmet består av fyra huskroppar. Nu blir det omvårdnadsboende i en av huskropparna, genomgångsbostäder i två och ett så kallat frivilligorganisationernas hus i den fjärde huskroppen.

Under den här processen har stiftelsen också knutits närmare stadens socialtjänst, vilket varit positivt. Stiftelsen har på det sättet mer kommit att ingå som en naturlig del i stadens totala utbud av boenden riktat bland annat till de hemlösa.

Allt detta har skett i bred politik enighet. Omstruktureringen har dessutom till huvuddelen faktiskt skett under moderat ordförandeskap. Jag blev väldigt förvånad när jag läste Moderaternas ställningstagande i kommunstyrelsen. De säger i sin reservation att de vill ge ett uppdrag att tillsammans med berörda instanser utreda och återkomma till kommunstyrelsen med förslag om hur en uppdelning av stiftelsens verksamhet kan göras. Jag tycker att det är lite förvånande att fem i tolv, så att säga, komma med detta förslag. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 72

H a r d y H e d m a n (kd): Herr ordförande, fullmäktige! Man kan instämma i det lov som har uttalats för den förändrade inriktningen inom stiftelsen. Framför allt hade jag anledning att studera det utvecklade omvårdnadsboendet. Det var intressant att se hur man har lyckats att ragga upp eldsjälar i detta omvårdnadsboende på samma sätt som frivilligorganisationerna brukar lyckas. Det kan väl till stor del bero på den erfarenhet som de har av detta.

Samtidigt vill vi dock instämma i både den reservation som Kristina Axén Olin och de övriga moderaterna har lagt och den som Jan Björklund har lagt. Den senare handlar ju om att servicehusomvandlingen inte får leda till ett minskat bestånd av särskilda bostäder för äldre. Det är oerhört viktigt att detta inte blir fallet.

Jag hoppas för min del att just det särskilda omvårdnadsboendet med inriktning på att människor ska kunna komma tillbaka till den reguljära bostadsmarknaden verkligen lyckas.

Det har varit roligt att se hur många lyckade fall stiftelsen har lyckats få fram under åren.

Anförande nr 73

M o n i k a L i n d h (s): Ordförande, ledamöter! Precis som Hardy Hedman tycker jag också att det är roligt att höra den uppslutning som finns bakom stiftelsen. Därför är det desto mer förvånande att läsa reservationen. Den handlar egentligen om att dela upp, stycka av och sälja ut stiftelsen, och genom att göra så försvårar man det goda arbete som stiftelsen har gjort och förhoppningsvis också i fortsättningen kan göra.

Stiftelsens framgångar ligger i att just boendet och den sociala verksamheten är integrerad. Det är genom den integrationen som stiftelsen får sin styrka och kompetens och sin frihet att agera och söka de nya former för boende och omvårdnad som man gör nu.

Det finns ingenting i reservationen som egentligen är till gagn för stiftelsen. Allt som skrivs i reservationen kan göras inom ramen för stiftelsen. Det gäller även den sociala omvårdnaden.

Kristina Axén Olin säger att man vill dela upp boendena och skilja personer med olika sociala problemen. Det är fullt möjligt att göra detta inom ramen för stiftelsen.

På samma sätt är det med samarbetet med utomstående organisationer; det är självklart att det sker ett samarbete och det ökar inom ramen för stiftelsens organisation. Det är just det om är styrkan med stiftelsen. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 74

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Det är så intressant att höra allas förvåning över vår reservation. Jag tycker inte den borde leda till någon förvåning eftersom vi i flera års tid har föreslagit förändring av Stiftelsen Hotellhem, och en del av de förslagen har ni stått här och lovordat tidigare, nämligen just den inriktning som vi initierade för flera år sedan som handlar om att just utveckla Stiftelsen Hotellhem till ett boende med mer omvårdnad och mer hjälp på olika sätt. Bland annat initierade vi det samarbete man nu har med olika frivilligorganisationer för att på det sättet utveckla en stödjande verksamhet.

Stiftelsen Hotellhem utför ett fantastiskt arbete och har en mycket positiv utveckling och jag anser ju inte att det är det faktum att det är kommunen som är huvudman för stiftelsen som är orsak till denna positiva utveckling. Utvecklingen beror på bra chefer, erfarenhet hos personalen och inte minst erfarenhet hos de boende som

faktiskt vet vad de kräver för att kunna leva ett liv enklare i drogfrihet eller något annat beroende på vilken problematik man brottas med.

Jag kan inte se något som helst hinder mot att man ha Rainbow Sweden som huvudman eller ägare av ett av husen. Det kan också vara KRIS eller Dianova eller någon annan av organisationerna som vi har haft samarbete med. Så kan det lika gärna vara som att Stockholms kommun ska stå bakom stiftelsen.

Anförande nr 75

M o n i k a L i n d h (s): Kristina Axén Olin, något förvånad blir jag ändå, även om detta är milt uttryckt. Översynen av stiftelsen och den förändrade inriktningen är något som vi har varit överens om. Nu reserverar ni er mot den nya inriktningen, så lite förvånad blir jag.

Dessutom kan jag ju konstatera att just genom att inte välja den inriktningen, utan genom att vilja stycka av, dela upp och sälja ut blir det inte så mycket kvar av köttet, så att säga.

Anförande nr 76

M a l i n S t r i d (fp): Herr ordförande, ledamöter! Det har blivit lite av en tävling att lovorda Hotellhem. Jag ber bara att få bara instämma i den sextett som deltar i den tävlingen.

Jag har en liten synpunkt på det här ärendet, och det är förslaget att omvandla servicehus till bostadshotell. Det är i och för sig sant att det behövs fler platser på bostadshotell och det behövs fler platser på hotellhem, men det behövs inte färre boenden för äldre. Det är nog snarare så att de prognoser som majoriteten numera håller sig med framstår som väl optimistiska. Jag tycker att det är synd att man på det här sättet ställer grupper mot varandra.

Anförande nr 77

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande, fullmäktige! Nu börjar det bli intressant. Nu blir vi beskyllda för att vara motståndare till omstruktureringen av Hotellhem, vilket är något som vi själva initierade för flera år sedan.

Det är naturligtvis inte det som vi är motståndare till. Tvärtom vill vi snarare välkomna större möjligheter att utvecklas till den potential som vi verkligen tycker att Hotellhem är.

Om fler av er skulle vara ute och prata med till exempel en del av dem som har missbruksproblem och som bor på Hotellhem och få höra själva hur viktigt de tycker att det är att kunna vara i en drogfri miljö så tror jag att ni kanske skulle förstå vår syn på att det är viktigt att man renodlar de här verksamheterna och inte blandar gymnasieelever, kanske, som under olika tillfällen råkar hamna i situationer som gör att de är i behov av att bo på hotellhem som en kategori boende. Man ska inte blanda

flyktingar med hemlösa som vill vara i en drogfri miljö tillsammans med studenter som kanske lever ett liv som innebär att de är vakna mer under de mörka timmarna än på de ljusa.

Dessutom nu blanda in äldre och servicehus i dessa olika former av boenden.

Vi tycker att det är olyckligt. Vi tycker att man ska kunna garantera personer med missbruksproblem som kräver och vill bo i en drogfri miljö möjlighet att få bo så. Vi tycker att man ska underlätta för studenter som har hamnat på glid i tillvaron att få ha goda förebilder och att ha den omvårdnad och det omhändertagande som de behöver just då. I olika former borde man renodla de här olika verksamheterna och inte blanda ihop dem, för vi tror att blandningen är olycklig och försvårar det omstruktureringsarbete som vi har initierat när det gäller Hotellhem.

Vi tror att ytterligare samarbete med olika frivilligorganisationer, med olika länorganisationer, med olika organisationer och behandlingshem och andra som har personlig erfarenhet är värdefull för stiftelsen. Då kan inte vi se att det är något självändamål att det är kommunen eller stiftelsen som är huvudman för verksamheten. Då kan vi mycket väl tänka oss att det i så fall kanske Dianova eller Rainbow kan stå som huvudman för huset. Det är det som vår reservation handlar om – det är inte så att vi är motståndare till omstruktureringen.

Anförande nr 78

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Detta kanske blir en strid om påvens skägg, jag vet inte. Men det är onekligen så att det finns hotellhem, bostadshotell och genomgångsbostäder för flyktingar. Detta ärende har huvudsakligen handlat om en genomgång av bostadshotellen som ju huvudsakligen är till för ungdomar. Alltså blandas inte äpplen och päron och blir någon form av mos. Det råder åtskillnad.

Det som också beskrivs i ärendet är att man ska bygga fler nya bostadshotell och i vissa fall kan man kanske använda bostadshotellen till hotellhem i stället.

Nu skickar stadsdelsnämnderna in sina remissvar, så är det mycket möjligt att något servicehus kan byggas om just för ungdomar och bli ett bostadshotell, men det vet vi inte ännu. Det beror på hurdant huset är, var det ligger och så vidare. Och i ärendet som vi fattade beslut om före jul sägs det att det naturligtvis är så att de äldre har första tjing på boende i de servicehus som finns – vi ska inte lägga ner servicehus än att vi kan se till att behovet av sådana bostäder i staden täcks.

Detta visar åter på den förmåga som man har i stiftelsen att vända och vrida på varenda sten, ta varenda möjlighet i flykten för att se om det man kommer på går att använda till någon av våra olika grupper som ryms inom stiftelsens verksamhet eller om det inte är någonting för stiftelsen utan för någon annan.

Jag tycker att det är bra att stiftelsen jobbar så.

Hardy Hedman verkande egentligen inte ha så mycket att invända när han stod här i talarstolen, men Kristdemokraterna stöder ändå reservationen. Precis som alla andra i sextetten gav Hardy enbart positiva signaler.

Det står i reservationen att omvårdnad och social verksamhet ska upphandlas i konkurrens och då har man på något sätt missat poängen med att det är en huvudman, stiftelsen, som har förändringsbenägenheten, som har detta goda sätt att snabbt kunna fånga i flykten och uppfatta var behoven finns och också se till att man förändrar verksamheten i riktning mot att få ut bästa möjliga för de olika grupper som bor antingen på hotellhem, bostadshotellet eller också i genomgångsbostäderna för flyktingar.

§ 20 Socialtjänstens stöd till människor som utsatts för trafficking (utl. 2003:148)

Anförande nr 79

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Jag börjar med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut. Där står det att socialtjänstnämnden uppmanas att fortsätta att utveckla arbetet med insatser för människor som utsatts för trafficking.

Det jag vill beröra i detta ärende – även om det inte är så länge sedan det fattades beslut om detta i kommunstyrelsen – är att jag hade önskat och hoppats att man hade kommit längre i hanteringen av den proposition som är framlagd och att man hade fattat beslut om den, för den innehåller mycket som är bra och den ger också kommuner redskap att fortsätta att arbeta tillsammans i den samordningsgrupp som är tillsatt.

Denna samordningsgrupp har man sett poängen med. En kommun jobbar inte ensam, utan den jobbar strukturerat tillsammans med andra parter, det är åtta olika myndigheter som jobbar ihop och kommer att fortsätta med det. De har arbetat med ett projekt sedan i april 2003, och det är ett ettårigt projekt som alltså kommer att upphöra i april 2004. Innan dess får vi väl hoppas att riksdagen har fattat beslut. Det är Migrationsverket, Rikskriminalpolisen, socialtjänstförvaltningen, länsstyrelsen, åklagarmyndigheten, Socialstyrelsen, polismyndigheten i Stockholms län och Stockholms läns landsting som är inblandade i den här verksamheten.

Det vi också har gjort, så sent som i december månad faktiskt, är att vi har skickat in en ansökan om att Stockholms län ska få bli pilotlän för åtgärder mot människohandel, så kallad trafficking, redan innan den nya lagstiftningen har trätt i kraft. Vi tror att det kunde vara bra om just Stockholms län, Stockholmsområdet, som har erfarenhet och som förmodligen också är det län där man har hunnit längst i samverkan mellan alla myndigheter, också skulle kunna vara det län som kunde ge positiva och goda erfarenheter till andra. Positiva är erfarenheterna i den meningen att man kan se även det som vi gjorde fel så att andra inte behöver upprepa. Det vore bra om vi kunde få genomföra ett pilotprojekt för att jobba vidare med dessa frågor.

Vi har ännu inte fått något svar på vår ansökan. Jag hoppas naturligtvis på ett positivt svar, men under tiden fortsätter vi arbetet, och socialtjänstförvaltningen har fått uppdraget att hitta ett boende för kvinnor som behöver det här stödet innan vi har kommit så långt att lagstiftningen har trätt i kraft.

Anförande nr 80

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige! Stoppa slavhandeln med människor! Så skriver Margareta Olofsson tillsammans med Joe Frans i dag på Citys debattsida, och jag tycker att de har alldeles rätt. Problemet är bara att den styrande majoriteten hittills inte har gjort särskilt mycket för att motverka så kallad trafficking. Tvärtom har majoriteten faktiskt gång på gång sagt nej till konstruktiva

förslag som vi i Folkpartiet har fört fram i olika sammanhang. Margareta Olofsson har hittills sagt nej till förslaget att Stockholm ska betala för akutboende för traffickingoffer, och det är ju ett faktum att många kvinnor tvingas lämna landet efter blixtkorta förhör med polisen. Margareta Olofsson säger nej till förslaget att utreda hur Stockholm ska möta de nya problemen kring trafficking som östutvidgningen av EU kan innebära.

Margareta Olofsson har sagt nej till förslaget att satsa de 2 miljoner som vi satsade i vårt budgetförslag för att öka insatserna för traffickingoffer.

Enligt förvaltningens tjänsteutlåtande har ett tiotal kvinnor, som utsatts för trafficking under de senaste åren, haft kontakt med socialtjänsten och de har då under ett fåtal dagar placerats på korttidsboende och i något enstaka fall hos en jourfamilj.

Mot bakgrund av detta kan det ju inte röra sig om särskilt stora utgifter för staden att i väntan på rättegång erbjuda de här människorna ett tillfälligt boende. I dag förses brottsoffren regelmässigt med en biljett till hemlandet efter det fåtal dagar som krävs för att man ska hinna med en videofilmning av vittnesmålet. Men med en generös tolkning av socialtjänstlagens vistelsebegrepp skulle staden kunna erbjuda ett boende i väntan på rättegång och en eventuell ansökan om uppehållstillstånd. Det är dags för Stockholms styrande majoritet att gå från ord till handling.

Folkpartiet har lagt fram flera förslag som skulle hjälpa den moderna slavhandelns offer, och jag hoppas fortfarande att ni ska rösta bifall till dem när tillfälle kommer. Jag yrkar bifall till Folkpartiets reservation!

Anförande nr 81

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag önskar naturligtvis att Folkpartiet ska rösta bifall till de förslag som kommer att framläggas i samband med att vi hoppas att Stockholms län ska få bli ett pilotlän. Jag tycker att det är lite tråkigt att Folkpartiet inte har läst och tagit till sig det som samtliga åtta myndigheterna säger, nämligen att det är viktigt att man utför arbetet tillsammans, samtidigt som Stockholms stad ändå vill utveckla boendet för dem. Det har vi gjort.

Det man säger är att ingen kommun bör gå före utan att man ska ha ett samarbete inom hela länet, och detta är de åtta myndigheterna överens om.

Det kostar inte så mycket, säger Ann-Katrin Åslund. Nej, det är möjligt att det inte gör, men de siffror som jag har fått säger att det kostar 1 500 per dygn. Totalkostnaden beror på hur länge kvinnorna stannar. En kvinna hade vi boende här i ett och ett halvt år. Det är kanske inte så mycket pengar för en kvinnas liv, det är ganska litet om hon mår bra för de pengarna, men sammantaget är de ganska få. Vi vill få till stånd det här samarbetet, och det är också därför som vi fortsätter att trycka på för att få fram lagstiftningen, men om man inte får fram den så snabbt vill vi att Stockholm ändå ska få genomföra ett pilotprojekt för att få erfarenheter som kan användas av många.

Jag förstår att Ann-Katrin Åslund också repellerar på den interpellation som hon själv har skrivit och som hon faktiskt har fått svar på redan nu, vi får väl fortsätta att diskutera den en annan gång. Jag har inte lust att dra de långtgående slutsatser som du drar i din interpellation. De får nog närmast stå för dig.

Däremot är det så att staden i sin helhet självfallet måste vara beredd på att hela EU utvidgas med många nya länder och vi måste räkna med att det påverkar Stockholms stad i stort inom alla områden, inte bara när det gäller trafficking. Det är en trist syn på utvecklingen.

Anförande nr 82

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jag tycker naturligtvis att det är bra om Stockholms län kan få driva ett pilotprojekt, men frågan är ju hur länge staden ska vänta på besked, för traffickingverksamheten pågår kontinuerligt. Alla organisationer som vi samarbetar med och olika myndigheter efterlyser politiska initiativ och politiska direktiv. Det är vårt ansvar att formulera och ge dem. Det räcker inte bara med samarbete.

När det gäller östutvidgningen vill jag inte måla någon särskild potentat på väggen, men det kan aldrig skada att vara förberedd, det tycker inte jag i alla fall.

Anförande nr 83

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Myndigheterna väntar på lagstiftningen, det handlar inte om vad Stockholms stads fullmäktige ska säga. Vi har tagit hand om kvinnorna, vi har ett uppdrag och det verkar svårt att läsa det innantill.

Det har också stått i de ärenden som vi har behandlat i socialtjänstnämnden att vi har tagit ansvar, att vi har betalat trots att vi egentligen i det här samarbetet sagt att en kommun inte ska gå före de andra. Det myndigheterna vill ha är ett beslut utifrån den proposition som är framlagd och en lagstiftning, för det blir så oändligt mycket lättare då. Detta handlar om hela landet, inte bara Stockholm. De flesta fallen kanske finns här i Stockholm, det vet vi inte, men det finns minst lika många andra fall i andra delar av Sverige.

Anförande nr 84

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Ordförande, fullmäktige! Det här är ju ett av de mycket stora sociala problemen i Östersjöregionen i dag. Det är dessutom ett problem som ökar i omfång.

Jag förstår Ann-Katrin Åslunds frustration och att hon vill komma framåt mycket fortare och nå resultat, för det är ingen lätt egentligen manöver att göra för att åstadkomma samordning mellan olika myndigheter, men det är den enda väg som är gångbar. Det måste till en samordning om man verkligen ska få till stånd effekter i det hela.

Men vi kan också göra andra saker. Bland annat kan vi alla i de politiska partierna med de internationella kontakter som vi har med våra egna broder- och systerpartier runt om i Östersjöområdet pressa på, så att man i politiskt hänseende betonar arbetet med den här frågan i sina respektive parlament, så att man gör den här problematiken så känd som det bara går i alla länder runt Östersjön. Jag tror att det är ett viktigt arbete.

På det sättet kan vi också stödja de organisationer som nu byggs upp runt Östersjön eftersom fler och fler har insett att detta är en viktig problematik. Det krävs emellertid inte bara samordning mellan olika myndigheter – det krävs också samordning mellan olika organisationer och med polismyndigheterna runt Östersjön. Det är egentligen en rätt så stor operation som måste göras för att verkligen åstadkomma effekt.

Jag tycker också att det är bra om vi kan få bedriva ett pilotprojekt i Stockholms län. Jag tror att Stockholm är ett bra område för att försöka driva igenom den ökade effektiviseringen när det gäller att bekämpa den här typen av brottslighet, någonting som vi måste komma till rätta med för att vår region på många olika sätt ska kunna utvecklas på ett positivt sätt.

Stockholms stad är medlem i en organisation som heter UBC, Union for the Baltic Cities, och där ingår 105 städer runt Östersjön. Vår avsikt inom majoriteten är att betona de här frågorna och utöva press så att man från olika håll i olika städer runt Östersjön försöker att ta ett ansvar för den här problematiken. Men vi befinner oss i olika utvecklingsfaser. När det gäller lagförslagen i de olika länderna ligger man i olika faser. Detsamma gäller också medvetenheten om den här problematiken bland myndigheter och organisationer och befolkningen i stort.

Detta är alltså ett gigantiskt arbete, men jag tror och hoppas i alla fall att vi ska komma några steg på vägen inom en inte alltför avlägsen framtid.

Anförande nr 85

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Det är mycket bra det som både Christopher Ödmann och Margareta Olofsson har sagt.

Det är klart, som jag har sagt tidigare, att det är oerhört viktigt med samarbete, men samma sak gäller här som beträffande den interpellation som vi diskuterade nyss om strukturella frågor och individfrågor. Under tiden som vi diskuterar de strukturella frågorna, som är jätteviktiga, och samarbetet finns det faktiskt individer som drabbas. Just här och nu finns individer i Sverige och i Stockholm. Ofta kan man läsa att alla inte bor hos oss. Det är sant, men det finns säkert de som vistas i Stockholm också.

Det är ändå viktigt att komma ihåg att det är faktiskt så att polisen vittnar om att de får ringa runt innan de gör ett tillslag för att höra sig för vart de ska föra offren, ingen vill egentligen ta kostnadsansvaret. Och polismyndigheten har själv fått betala eller har kunnat utverka beslut av domstol, bara för att de ska kunna få till stånd ett vittnesmål – och sedan snabbt, efter bara några dagar, ska vittnena hem igen.

Alla tycker att det är något förfärligt som pågår, alla vill vi väldigt väl, men vi måste också våga se vad som händer precis här och nu och våga göra de saker som behövs just nu. Vi ska arbeta med de andra sakerna också men staden kan inte skjuta problemet framför sig hela tiden. Det gäller att ta itu med verkligheten sådan som den är samtidigt som vi jobbar med det som ska gälla i framtiden.

§ 21 Faktaunderlag till strategi för Stockholms vattenarbete för respektive vattenområde 2002

Vattenprogram för Stockholm 2000 - sjöar och vattendrag (utl. 2003:150)

Anförande nr 86

Borgarrådet Gunnarsson (mp): Ordförande och fullmäktige! Jag har tagit med mig hela den här pärmen för jag tycker att det är en så vacker pärm. Visserligen är den ännu inte fullständig, men den är så trevlig eftersom också de olika förvaltningar som arbetar med den är överens och nämnderna är överens.

Jag tänkte ändå säga några ord, för jag tycker att det förtjänar att göras reklam för att vi har det här fina faktaunderlaget, och att man försöker titta i det och läsa det och skapa sig en bild av hur läget är beträffande Stockholms vatten och sjöar.

Tidigare var vattenvårdsarbetet mer inriktat mot punktinsatser i sjöarna, men nu är inriktningen mer mot ett förebyggande arbete inom hela tillrinningsområdet för respektive sjö. Det här programmet handlar om 16 sjöar, vissa av dem, ganska många faktiskt, ligger på gränsen till Stockholms kommun.

Det handlar om fyra Mälarvikar, fyra Saltsjövikar och sex åar och bäckar. Det är väsentliga vattenmängder som vi har att sköta om här i Stockholm, vi är ju en stad på vattnen.

Det här faktaunderlaget är något försenat men det beror delvis på EU:s vattendirektiv. Vi har försökt att ta hänsyn till det som gäller avrinningsområdena i detta arbete. EU:s vattendirektiv och avrinningsorganisationen områdesvis kommer förmodligen att bli verklighet under år 2004, och då passar det ju bra att den tredje delen som ska handla om en strategi för vattenarbetet i Stockholm, mer åtgärdsinriktad, också ska bli färdig under våren.

Det här programmet är startskottet för ett kontinuerligt arbete med tillsyn, information och miljöövervakning och det innehåller, som jag sade, tre delar. Det här är den andra delen med fakta. Det kommer en tredje del före sommaren.

Det är en väldigt bra grund för att arbeta vidare med vattenarbetet i Stockholm, och jag skulle också vilja göra lite reklam för en koppling som finns mellan vattenarbetet och vårt miljöprogram i Stockholms stad. Speciellt är det två mål i Stockholms stads miljöprogram som är viktiga och som har bäring på just vattenprogrammet. Det är säkra varor, som berör möjligheten att minska kvicksilverhalterna i det förebyggande ledet, samt kadmiumhalter, bly och koppar som följer med de inköp som Stockholms stad gör.

Det gäller även det som är hänförligt till företag i Stockholms stad.

Vidare är det punkten Ekologisk planering och skötsel där arbetet handlar om att Stockholm Vatten, som också är delaktigt och har ansvar på det här området och ser

till att breddningen av smutsigt avloppsvatten ute i sjöarna minskar och att kväveutsläppen från trafiken, framför allt när det gäller dagvattnet, också minskar. Det finns en koppling mellan vattenprogram och miljöprogram.

Jag är väldigt glad över att kunna presentera detta och hänvisar till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 87

S t e l l a n F H a m r i n (v): Stockholm Vatten har ju sedan lång tid tillbaka, vilket många av er säkert redan vet, följt upp utvecklingen i stadens sjöar på ett väldigt bra sätt. Rapporterna som presenterats under åren har utgjort grundvalen för detta faktaunderlag som nu presenterats och som kommer att utgöra den fortsatta basen för arbetet med vattenprogrammet under de kommande åren.

I det kommande arbetet är det viktigt att komma ihåg att Stockholm faktiskt har problem med många av sina småsjöar. Mälaren med Norrström är ju klara och fina som ni alla vet, men det finns många småsjöar som faktiskt har en bedrövlig vattenkvalitet. Det finns också interpellationer från borgerligt håll som påpekar detta.

Det är faktiskt så att Skånes jordbruksbygder och Stockholms stadsbygder tillhör de mest förorenade vattenområdena i hela landet med stora problem med övergödning. Vi har i Stockholm Vatten fattat beslut om att sätta upp som mål att Stockholms sjöar i fortsättningen ska ha ett sommarsiktdjup som överstiger två meter, vilket innebär att de alla ska bli badbara och ha en fin fiskfauna som man kan fiska i. Detta är något som naturligtvis gynnar alla stockholmare, och jag hoppas att vi alla här i salen kan enas om de åtgärder som kommer att behövas under kommande år för att det här målet ska realiseras.

Det står också i överensstämmelse med de nationella miljökvalitetsmål som antagits och som det är viktigt att nå.

*§ 22 Ändrad grund för uttagande av avgift för boendeparkering på offentlig plats
Hemställan från gatu- och fastighetsnämnden (utl. 2003:162)*

Anförande nr 88

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Ska man uttrycka sig försiktigt får man väl säga att parkeringspolitik är något som berör och engagerar stockholmarna, både medborgare och politiker i Stockholm. Ska man uttrycka sig lite mer bryt kan man säga att det är svårt att bedriva en sammanhållen och konsekvent parkeringspolitik och bli populär. Jag vill påstå att resultatet av det kan vi se i vår stad.

Vi har en parkeringspolitik som är något av ett lapptäcke där det inte funnits någon klar logik varken bakom priser eller principer, fördelningen mellan olika delar av staden, eller olika former av parkering. Mot den bakgrunden presenterade jag förra våren ett sjupunktersprogram för parkeringspolitiken i Stockholm. Det programmet har vi sedan betat av punkt för punkt, undan för undan – inte enbart till klapp och klang från alla håll, kan väl tilläggas.

Vi har byggt upp den kommunala parkeringsövervakningen och vi har fortsatt att satsa på att bygga ut parkeringsgaragen. Vi har skapat möjligheter att höja timtaxan på så kallade heta punkter, och uppvaktat staten med begäran om att få ta ut högre avgifter för trafikfarliga uppställningar. I dagarna kommer det att presenteras en ny bra teknisk lösning för att hantera problemet med stölder av handikapp-parkeringstillstånd.

I dag behandlar vi den sjunde punkten, beslut om höjning av taxan för boendeparkeringen; det är en ganska kraftig höjning. Det är effekten av nästan femton år av kontinuerliga fryst taxa. Under den här mandatperioden tycker jag att man ska ta med i beräkningen att den som bor i ytterstaden och parkerar sin bil i innerstaden har fått sin parkeringsavgift fördubblad eller tredubblad under samma period.

Ordförande, fullmäktige, det är aldrig populärt med taxehöjningar, vill jag påstå, men jag menar att den här höjningen är motiverad. Den är motiverad med hänsyn till hur andra avgifter har utvecklats och med tanke på vad man får för pengarna. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 89

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Precis som borgarrådet sade inledningsvis är detta en kraftig höjning, en höjning med 100 procent. Det är en fördubbling från 3 000 till 6 000 kronor per år för att ha sin bil boendeparkerad i innerstaden. Det är ett kraftigt skäl till att vi säger nej till denna höjning.

Vad man i stället måste göra är att hitta olika sätt för att underlätta parkering av bilen, eftersom det är boende det handlar om. Som boende vill den enskilde, och

förhoppningsvis staden också, att människor ska kunna parkera sin bil för att slippa använda den så mycket i staden. Då måste man kunna göra det på ett rimligt sätt. Med en så kraftig höjning som här föreslås är jag säker på att många frestas att ta bilen till jobbet, där det ofta finns en gratisparkering eller i alla fall billigare parkering än vad det kommer att bli inne i staden för de boende.

Det hela handlar om att komma på en bra parkeringspolitik som gör det möjligt och som uppmuntrar människor att låta bilen stå parkerad. Men det som händer är att parkeringsavgifterna höjs kraftigt – borgarrådet skulle ha kunnat höja dem stegvis i stället för att göra höjningen i ett enda steg. Samtidigt införs avgifter om man flyttar bilen, trängselavgifter kallas de. Och när man ska ta alternativet, kollektivtrafiken, så höjs SL-taxan också.

Det hela handlar om att lägga mer och mer avgifter på bilinnehav och på att förflytta sig i stan. I stället borde det vara så att staden uppmuntrar människor att parkera bilen, så att den står stilla.

Dessutom skulle jag önska att staden uppmuntrade medborgarna att köpa boendeparkering, till exempel med rabatt för den som köper ett årskort eller kanske i kombinationer med annat – ett paket med årskort och lägre avgifter i parkeringshus och liknande, för att hitta sätt för att få människor att ställa ifrån sig bilen i stället för att fresta dem att ta bilen på grund av avgifter och liknande. Jag yrkar därför avslag på kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 90

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Hur många gånger har jag inte hört socialdemokrater påstå att borgerliga majoriteter visserligen sänker skatten men höjer alla avgifter. Men den här majoriteten höjer skatten och chockhöjer avgifter, för något annat än en chockhöjning är det ju inte att fördubbla en avgift.

Den parkeringspolitik som Roger Mogert redovisade i de sju punkterna är ju ingen parkeringspolitik utan är ett slags parkeringspiska över stockholmarna som han använder sig av. Det finns en punkt, garage, som är det enda andningshål som Roger Mogert har; han får inviga ett och annat garage som vi fattade beslut om under den borgerliga tiden.

2003 var ett dystert år för Stockholm. Nyföretagandet sjunker, konkurserna ökar och arbetslösheten ökar katastrofalt. Har det något med parkeringspolitiken att göra? Ja, det är klart att det har.

Det är klart att det har med parkeringspolitiken att göra både när det gäller att nu dra in ytterligare 3 000 kronor från varje hushåll som använder sig av boendeparkering. Och naturligtvis är detta en signal till omvärlden och till stockholmarna om hur stadens ledning ser på den här stadens möjligheter att utvecklas för människor som bor här, om man kommer att ha råd att bo här och att ha en dräglig tillvaro om man måste förflytta sig och använda bil i vardagen. Så nog hänger parkeringspolitiken samman med Stockholms möjligheter att bryta och vända de här trenderna, alltid.

Vad Roger Mogert nu gör är att förstärka Stockholms nedåtgående trender med ytterligare ett beslut. Tillsammans med skattehöjningar och tillsammans med biltullar fördubblar man nu boendeparkeringsavgiften – och det kommer att komma nya höjningar, det har ni aviserat. Ni har skaffat er fullmakt från fullmäktige att höja parkeringstaxan för korttidsparkering också.

Löneökningarna 2004 kommer inte att bli så imponerande. För många stockholmare handlar det om att få höjd lön med så lite som mellan 1 och 3 procent brutto, före skatt. För många kommer alltså hela löneökningen att dras in i kväll av Roger Mogert. Den kommer att gå åt till fördubblad taxa för boendeparkering, i fördubblad taxa för någonting som man behöver i sin vardag för att kunna ställa bilen där hemma. Majoriteten drar in hela löneökningen till kommunen. Ovanpå detta ska stockholmarna betala landstingets skattehöjning. Det kommer alltså att bli betydligt mindre pengar i plånboken för stockholmarna utan att man för den skull erbjuds något bättre tillbaka.

Det som ni gör i fråga efter fråga är att dra in köpkraft från stockholmarna genom skattehöjningar och avgiftshöjningar samtidigt som ni rustar ned servicen. Det är vad ni ägnar er åt. Det kommer inte att bidra till någon attraktiv stad för framtiden, tyvärr, herr ordförande. Jag yrkar bifall till reservationen i kommunstyrelsen!

Anförande nr 91

Ulf Friedebäck (fp): Ordförande, fullmäktige! Det beslut som dagens fullmäktige snart kommer att fatta mot min och Folkpartiets vilja, innebär att hetsjakten mot Stockholms bilister kommer att fortsätta. Sossar, vänsterpartister och miljöpartister genomför en bestraffningspolitik mot bilägare och bilister. De kommer redan nästa år att införa biltullar, de höjer parkeringstaxan upp till 50 kronor i timmen, och dagens förslag innebär en fördubbling av boendeparkeringsavgiften. Även om besluten motiveras med förhoppningar om mindre trängsel eller större omsättning på parkeringsplatserna så är konsekvenserna givna: de flesta som behöver bilen i sin vardag kommer inte att ha råd. Dagens trafikpolitik kommer att tvinga bort dessa bilister från innerstadens gator.

Trafikpolitiken kommer att slå hårdast mot familjer och enskilda med små marginaler, det är en politik som hotar Stockholms långsiktiga tillväxt och stadens möjligheter att fungera som storstad.

Syftet med boendeparkeringen är ju att de boende ska kunna parkera sina bilar mot en lägre avgift och under längre tid än ett dygn på platser som är belägna inom rimligt avstånd från bostaden. Hur är det då med tillgången på parkeringsplatser? Svaret på den frågan är att de inte räcker till. Alla som någon kväll har försökt hitta en parkeringsplats vet hur svårt det är. Det är bara att gå ut en kväll och se efter hur det går till; bilar kör runt runt i våra bostadskvarter i jakt på en parkeringsplats.

Vilken är då min och Folkpartiets lösning på de här problemen i Stockholmstrafiken? Först och främst måste vi få till stånd kringfartsleder, en ring, Österleden och Förbifart Stockholm måste byggas. Parkeringsplatserna i innerstaden måste bli fler,

och det innebär att fler parkeringsgarage måste byggas. Sedan måste vi också se till att det införs vinkelparkeringar på fler gator i innerstaden. Det finns gator där det går att inrätta sådana. Alla planer på att införa biltullar måste stoppas!

Herr ordförande, jag menar att parkerings- och trafikpolitiken måste ses som en helhet. Sammantaget är det en fråga om avgiftshöjningar som är förödande för de flesta av oss. Det kan inte vara rätt att det är pengar som ska komma att avgöra vilka som kommer att kunna köra på Stockholms gator. Jag yrkar bifall till Folkpartiets förslag!

Anförande nr 92

P e r B o l u n d (mp): Ordförande, ledamöter! Vi i Miljöpartiet välkomnar höjningen av boendeparkeringsavgiften. Vi tycker att det är rimligt att man höjer en avgift som legat stilla ända sedan 1990. Vi tycker inte att det är bra att man sätter avgifter som sedan till varje pris ska hållas på samma nivå oavsett hur inkomsterna förändras och ekonomin i övrigt ser ut. Vi tycker att det är rimligt att man med en ökad ekonomisk aktivitet och ökad tillväxt ska höja sådana här avgifter. Det är rimligt.

Vi tycker också att det är rimligt att man relaterar gatuparkeringstaxan till garagepriserna i staden. Som vi kan läsa i tjänsteutlåtandet är det väldigt stor skillnad i priserna. Boendeparkering kostar i dag 250 kronor, och vi ska höja den till 500 kronor per månad – många garageplatser kostar flera tusen kronor i månaden upp till 3 000 eller till och med ännu mer. I det läget är det självklart att människor väljer att ställa bilen på gatumark, och detta skapar i sin tur problem med framkomlighet och för leveranser i staden.

Att få över parkeringen till kvartersmark är en åsikt som alla partier i den här staden har ställt sig bakom, och då måste man också våga vidta de åtgärder som krävs för att få systemet att fungera.

En annan viktig orsak till att vi ställer oss bakom detta förslag är att miljön kräver att vi gör förändringar i trafikpolitiken. Länsstyrelsen framhåller i sitt program vikten av parkeringspolitiken om vi ska uppnå miljökvalitetsnormerna. Om vi inte använder parkeringspolitiken som styrmedel så har vi inte någon möjlighet att nå kvalitetsnormerna, säger länsstyrelsen. Jag vill påminna den borgerliga oppositionen om att miljökvalitetsnormerna är lag, och det är EU-direktiv som måste uppfyllas.

Det är faktiskt så att om vi inte gör detta kan vi åläggas att riva upp detaljplaner och ändra utvecklingen av staden på grund av att vi inte ser till att miljökvalitetsnormen nås. Därför tycker vi att det är mycket bättre att med en mer medveten politik se till att nå de här miljökvalitetsnormerna och därmed skapa den handlingsfrihet som staden behöver för att utvecklas.

Det är väldigt intressant att få höra de borgerliga partiernas alternativ för att uppnå miljökvalitetsnormerna. Antingen säger de att staden ska strunta i lagen, och det är inte särskilt positivt från politiska partier, tycker jag. Det vi får höra härifrån är bara

att staden ska bygga fler och fler parkeringsplatser för att tillfredsställa en ständigt ökande trafik, och de borgerliga partierna vill behålla låga priser på parkeringen. Det är självfallet inget recept för att uppnå en hållbar parkeringspolitik.

Dessutom finns det ju flera alternativ. Kristdemokraterna hävdar att det nästan inte finns några alternativ i den här staden, så är det inte. Vi har en otroligt väl utbyggd kollektivtrafik, vi har väldigt väl fungerande cykelmöjligheter och det är också fler och fler som avstår från att ha egen bil och väljer att gå med i en bilpool. Bilpoolerna ökar i antal runt om i hela staden. Det är ett sätt att få ha flexibiliteten med att ha en bil utan att behöva äga den själv och ha parkering på gatan.

Det talas också om att man frestas att ta bilen till jobbet om vi höjer avgifterna, men jag vill påminna om att redan i dag är det bara lite drygt 40 procent som låter bilen stå, de övriga tar bilen till jobbet ändå, trots att avgiften bara är 250 kronor. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 93

Borgarrådet N o r d i n (m): Ordförande! Att fördubblad avgift på boendeparkering skulle förbättra Stockholms läge när det gäller miljö kvalitetsnormerna återstår nog för Per Bolund att bevisa. Jag tror att risken är uppenbar att många väljer att ta bilen med sig oftare än i dag när det är så dyrt att ha den parkerad.

Det är en underbal logik som Per Bolund håller sig med. Det kostar 3 000 kronor i ett garage, vilket de flesta stockholmare inte har råd med. Hur många känner du, Per Bolund, som har råd att betala 3 000 i månaden för att ställa bilen i ett garage? Jag kan inte på rak arm påminna mig någon jag känner som har råd med det. Ska de då bli tröstade med att du i något slags logik fördubblar kostnaden för dem att stå på gatan på en osäker plats, som de inte är garanterad. När de kommer hem på kvällen är de inte säkra på att få någon parkeringsplats alls. Logiken i det resonemanget är noll och intet.

Anförande nr 94

P e r B o l u n d (mp): Vi är heller inte förvånade över att den borgerliga trafikpolitiken och parkeringspolitik fullkomligt havererade. Ni lyckades ju med konststycket att gå från att 85 procent av parkerarna parkerade korrekt under den förrförra mandatperioden till att bara ungefär 60 procent parkerade korrekt. Det var ju ett totalt moras när det gäller parkeringsmoralen i staden. Det beror på att ni förde en politik som innebär att ni försökte subventionera och ta bort alla möjligheter att få parkeringspolitiken att fungera och få människor att följa parkeringsreglerna. Då får man ett sådant beteende från stockholmarna. Det är självklart.

Vi tycker att det är väldigt rimligt att relatera taxan för parkeringen på gatan till kostnaden för att hyra en garageplats. Om man fortsätter att hålla avgifterna oförändrade på gatan så är det självklart att allt färre väljer att stå i garagen. Det är det som är det stora problemet i trafiken i dag. Det är för många som väljer att stå på gatan, vilket skapar stora problem med varuleveranser och med framkomlighet.

Anförande nr 95

Ulf Friedebäck (fp): Ordförande och Per Bolund! Jämförelsen med 3 000 kronor för att parkera i ett garage är inte korrekt. Alla garage i den här staden kostar inte 3 000 kronor. Hyran för en garageplats ligger på en skala från strax under 1 000 kronor och uppåt. Det är kanske i de allra mest centrala lägena som de dyraste garagen finns som kostar sådana här summor. Man kan inte resonera som du gör.

Jag undrar också vad du och Miljöpartiet egentligen har emot parkeringsgarage. Ni var ju motståndare till att vi skulle bygga parkeringsgarage på S:t Paulsgatan senast. Vad kan det bero på?

Anförande nr 96

Per Bolund (mp): Det är faktiskt inte så att vi generellt är motståndare till parkeringsgarage. Vi har bifallit förslag om att bygga ett flertal parkeringsgarage i den här staden. Däremot är vi generellt motståndare till parkeringsgarage på platser där barn leker och vistas hela dagarna. Det tycker vi är en väldigt dålig idé. Det var det som var problemet på S:t Paulsgatan. Det handlade om ett garage som skulle byggas under en skolgård, som skulle ha infart via barnens skolvägar. Det tycker vi är en väldigt dålig placering av ett garage. Självfallet ska man försöka hålla barn och bilar separerade så mycket det går.

Vi tycker också att det är dåligt att bygga garage i parker och på andra ställen där den förra majoriteten tyckte att det var väldigt bra att bygga garage.

Anförande nr 97

Anders Broberg (kd): Ordförande! Per, du har tidigare sagt att du tycker att parkeringsavgifter och annat skulle följa prisindex och liknande. Varför chockhöjer du nu då? Du skulle ju kunna höja taxan stegvis i stället.

Så till frågan om bilpooler. Det är en väldigt bra idé. Man måste se hurdan verkligheten är. För att få en bilägare att sälja sin bil krävs det att det finns bilpooler i närheten som fungerar och som rent allmänt är bra. Först då kan du räkna med att folk säljer den egna bilen och ser bilpoolen som ett alternativ. Du skulle snarare påskynda den utvecklingen innan du försöker jaga bort folk som bara vill parkera sin bil någonstans.

Du talade om alternativ. Det finns kollektivtrafik. Det är jättebra, men varför höjer du priset för resorna, om du vill att folk ska ta alternativet?

Du talar dig varm för tvåhjuliga fordon. Då kan jag privat inte låta bli att undra varför du är så negativ mot EU-mopeder, så kallade skotrar. Ställ upp bakom mitt förslag att göra Stockholm till Sveriges skotervänligaste stad!

Vad tycker du att boende ska göra med sin bil nu? Vad ska jag göra som bilägare boende i staden?

Anförande nr 98

P e r B o l u n d (mp): När det gäller bilpooler så är det så att Stockholms bilpool finns representerad i hela staden. Det är klart att ju fler som går med i den desto större utbud av bilar kan man ha. Men redan i dag ser vi en fantastisk utveckling av bilpooler. Det är fler och fler som inser att man kan få den frihet och den service som bilen erbjuder utan att själv behöva äga en bil. Det är också ett platsintensivt och energieffektivt sätt att ha bilar på. Man utnyttjar dem mycket mer effektivt om man äger dem tillsammans.

När det gäller tvåhjuliga fordon är jag inte alls negativ till skotrar. Däremot tycker jag att det är väldigt dumt att ha dem på cykelbanorna eftersom det skapar stora olycksrisker. Mopederna går med hög hastighet och är tunga, vilket gör att en krock med en oskyddad trafikant leder till otrevliga skador.

Jag minns inte dina övriga frågor, så jag får återkomma.

Anförande nr 99

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Det är väldigt vilka brösttoner som oppositionen tar till när ni talar om chockhöjningar. Det ni förtiger är ju att det faktiskt inte har skett någon höjning sedan 1990 – det är 14 år sedan sist. Hur många avgifter i andra sammanhang har inte höjts någonting på 14 år?

Visst, detta innebär en fördubbling, men taxan stannar ändå på 500 kronor i månaden och det tycker jag för min del är en låg och rimlig avgift med tanke på att den inte har höjts på så länge och jämfört med vad det kostar att ha bilen i garage. Även om man har en förhållandevis låg garagehyra, säg 1 000, så är boendeparkeringen ändå bara hälften eller rentav en sjättedel av de högsta garagehyrorna på 3 000 kronor.

Jag trodde faktiskt att vi i staden var överens om att parkering så långt som möjligt ska ske i parkeringsgarage, på tomtparkering. Jag trodde att vi var överens om att styra bort parkeringen från gatorna till tomtparkering. Men då måste det också vara rimliga kostnadsförhållanden. Nu har skillnaden varit väldigt stor. Det är självklart att man ställer bilen på gatan om det kostar 250 kronor när alternativet kostar fyra gånger så mycket.

Det måste vara en rimlig relation mellan att parkera på gatan och att parkera bilen i ett garage. Jag tycker att vi ska fortsätta styra över parkeringen från gatuparkering i tomtparkering. Därför ska vi bygga fler parkeringsgarage.

Kostnaden, avgiftshöjningen, är faktiskt fortfarande högst rimlig, tycker vi i Vänsterpartiet. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 100

U l f F r i d e b ä c k (fp): Herr ordförande! Ann-Marie Strömberg säger att det bästa man kan göra är att ställa bilen på gatan. Det är bara ett problem, och det är att

det inte finns några platser att ställa bilen på. Det är ju bland annat det som vi diskuterar.

Ni tror att en höjning av taxan till det dubbla förbättrar framkomligheten. Jag förstår inte hur du får detta att gå ihop.

Det är ju så att man måste titta på parkerings- och trafikpolitiken i ett sammanhang; man kan inte rycka loss en del för att kunna förstå att det verkligen är en belastning för Stockholmsbilister. Var har ni gjort? Jo, ni har höjt parkeringsavgifterna upp till 50 kronor i timmen på en del ställen. Ni har, som Roger Mogert sagt, höjt parkeringsböterna. Ni höjer och fördubblar boendeparkeringsavgiften, och nästa år kommer ni att införa biltullar. Allt detta måste ses i ett sammanhang, och då innebär det en chockhöjning och en jakt på bilister.

Anförande nr 101

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Ja, vi höjde avgifterna på några av de mest frekventerade parkeringarna i innerstaden för att få högre omsättning på parkeringsplatserna. Det handlar om platser i centrala Stockholm.

När det gäller felparkeringar så trodde jag att ni på den andra sidan här i salen tycker att man ska vara laglydig, men det gäller tydligen inte trafiken. Om man felparkerar så ska det inte kosta, verkar ni tycka. Det är precis det vi tycker att det ska. Jag håller med Per Bolund i det han sade om det totala moras för parkeringsmoralen som ni ställde till med under er period vid makten.

Slutligen tycker jag att vi ska fortsätta bygga ut parkeringsgaragen. Det har varit väldigt svårt att få besked om hur stora behoven egentligen är. Jag skulle mycket gärna se en utredning om det. Det är rimligt att minska skillnaden i kostnad mellan gatuparkering och parkeringsgarage.

Anförande nr 102

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Det är en intressant upplysning till stockholmarna att Vänsterpartiet tycker att en fördubbling av en avgift är något högst rimligt. Det kan man tycka. Se upp nu stockholmare, plötsligt kanske dagis-taxan fördubblas också, för fördubblingar tycker Vänsterpartiet är helt okej. Det kan folk tåla. De har råd med det, tycker Vänsterpartiet.

Ni hade ju majoriteten för några år sedan här i staden. Varför höjde ni inte boendeparkeringsavgiften då? Ni lät den vara oförändrad i fyra år mellan 1994 till 1998. Jo, det kan jag tala om. För precis som nu höjde ni intäktskraven på parkeringspolitiken, den skulle leverera in mer pengar. Då tänkte ni att ni skulle ta in pengarna genom att utfärda fler böter, och det arbetade ni väldigt hårt med till dessa att Stockholmarna tröttnade och gjorde uppror mot detta – för det handlade inte längre om böter för en forseelse utan om att ni var otroligt njugga och jagade folk.

På den tiden satsade ni på att ta in alla pengar via böter, det vågar ni inte riktigt nu. Därför letar ni nu efter andra intäktskällor, och därför tar ni till den här fördubblingen av taxan.

Men som sagt, herr ordförande, det är mycket intressant att höra att Vänsterpartiet tycker att fördubblande avgifter är rimligt.

Anförande nr 103

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Stockholmarna kan vara alldeles lugna för att Vänsterpartiet inte tycker att fördubblingar av avgifter är något som vi stöder generellt. Det här gäller boendeparkeringen. Avgiften har icke varit höjd på de senaste 14 åren och vi tycker därför att denna höjning är rimlig. Det är fortfarande en låg avgift, inte minst ställt i relation till vad det kostar att ha bilen parkerad i garage.

Anförande nr 104

K r i s t i n a A l v e n d a l (m): Ordförande! Efter att ha lyssnat på den här debatten hittills är det verkligen uppenbart att detta inte är något annat än en stor skandal. Motiveringen hänger över huvud taget inte ihop med beslutet.

En hundra procentig höjning ska man kunna tåla. Hur var det med SL-kortet? Tänk om det hade kostat 1 000 kronor. Antag att landstinget inte hade höjt avgiften på länge, hade då den höjningen varit rimlig? Man får ju trots allt mycket mer för pengarna när man köper ett SL-kort än en boendeparkering. Man är ju åtminstone garanterad att det kommer ett tåg, det kanske kommer lite senare, men man får ju i alla fall en resa för pengar. För den här avgiften får man inte alltid en parkeringsplats när man kommer sent på kvällarna.

Borgarrådet har skrivit i avsnittet Mina synpunkter, och nämnde det också i talarstolen, att parkeringspolitiken i staden är som ett obegripligt lapptäcke. Vad gör då Socialdemokraterna som är begripligt? De höjer avgiften. Det är ju begripligt för de flesta, eftersom det uppenbarligen är det enda som socialdemokraterna gör i den här staden. Så fort de får ett problem så är det höjda skatter eller höjda avgifter som är lösningen.

Jag tror dock att detta bara är begripligt för socialdemokratiska politiker att komma fram till den slutsatsen. Det finns ingen logik i parkeringspolitiken, säger borgarrådet Mogert. Vad är logiskt med att höja boendeparkeringsavgiften? Jag förstår inte talarna som stått i talarstolen och försökt motivera detta.

Folk som bor i stan, bor i stan. De kommer inte att flytta och de kommer inte att sälja bilen. Vilket är syftet med den höjda avgiften? Varför gör ni så här?

Vi får inget svar annat än att det var länge sedan sist. Och: det är logiskt.

Men om man hävdar att något är logiskt så har man bevisbördan för var logiken ligger, och detta är inte logiskt – det är skandalöst.

Det kommer dessutom, vilket andra talare redan har påpekat, att öka bilåkningen i staden eftersom människor som äger bil kommer att låta den stå parkerad så lite som möjligt. Och, Bolund, Strömberg och Mogert, kan inte ni tala om för mig var stockholmarna ska ta pengarna ifrån, de 6 000 kronorna om året för att eventuellt få en parkeringsplats?

Ann-Marie Strömberg, du sade att eftersom det är så dyrt att ställa bilen i ett garage så är det logiskt att höja avgiften på gatan. Tänk dig en lägenhet i innerstan med en hyra på 5 000 kronor i månaden som är likvärdig med en annan lägenhet i innerstan med en hyra på 10 000 kronor i månaden. Tycker inte du att det är logiskt att höja hyran på den billigare lägenheten också då, eftersom din argumentation borde kunna tillämpas även på lägenheterna.

Förslaget är illa underbyggt, det finns inga argument och det är inte logiskt, och det kostar stockholmarna massor med pengar. Sådan är den socialdemokratiska politiken rätt upp och ner – den är verkligen inte begriplig.

Anförande nr 105

Per Bolund (mp): Kristina Alvendal, det var spännande att du gjorde jämförelsen med SL-kortet. Jag ber att få påminna om att när SL-kortet infördes så kostade det 50 kronor och kallades för femtiokort. Sedan det infördes någon gång på 1970-talet har priset tolvdubblats. Det har genomförts kontinuerliga höjningar; jag har ingen statistik på det, men jag vill minnas att det inte kostade mer än 250 kronor år 1990.

Det innebär att det följer ungefär samma index i så fall, det är ju inte någon chockhöjning jämfört med SL-kortet. Jag förstår inte varifrån den jämförelsen kommer.

Du vill att vi ska svara på frågan varifrån pengarna ska tas. Svaret är att det får bli en prioritering för varje familj, liksom i alla andra ekonomiska hänsyn.

Vi vet ju nu efter omfattande forskning och väldigt många utredningar att bilens externa kostnader i staden, alltså de kostnader som den förorsakar alla andra stadsboende, är väldigt mycket högre än vad det kostnader att ha bilen. Är det då inte rimligt att man får betala den kostnad som man förorsakar staden?

Anförande nr 106

Kristina Alvendal (m): Per Bolund, en hundra procentig höjning kan inte anses vara en modest höjning. Därav jämförelsen med SL-kortet.

Det är Stockholmsfamiljernas ensak att göra sina prioriteringar. Per Bolund, stockholmarna kan snart inte göra fler prioriteringar eftersom det inte finns några pengar kvar i hushållskassorna. Ni har höjt flera avgifter, ni har höjt skatten både här och i landstinget. Människorna i Stockholm har inga pengar kvar. Folk flyttar bort från Stockholm därför att det är för dyrt att leva i Stockholm.

Jag är inte förvånad över att det är Miljöpartiet som går i bräsch för den tillväxtfientliga åtgärd som detta faktiskt är.

Vanliga människor kan inte göra prioriteringar längre.

Du blandar in en massa andra saker i din argumentation om den havererade parkeringspolitiken från den förra mandatperioden och annat som du tyckte var lite jobbigt. Människor parkerade sina bilar lite här och där, säger du. Vad har det med avgiften för boendeparkering att göra? Inte ett dyft!

Anförande nr 107

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Om jag ska börja med att vara lite positiv så kan jag säga att det är en del intressanta saker som har sagts i debatten. Jag tycker faktiskt att det är intressant att koppla avgiftsnivån till frågan om tillväxt. Det är relevant att föra ett resonemang om konsumtion och köpkraft som tillväxtdrivande faktorer.

Men det finns två små frågetecken i ert resonemang. Det första är kanske mer av det ekonomiska slaget, av kamrersslaget. Det är en sammanblandning av eller total oförmåga att se sambandet mellan privatkonsumtion och offentlig konsumtion. Pengar som kommer in till kommunen försvinner ju inte. De går in i den offentliga konsumtionen. Det finns en Folkpartiledare som har skrivit om detta för ett antal år sedan. Ni kanske kan få hjälp med det resonemanget – han var en av de första i världen som förde de resonemanget. Han var framsynt på sin tid.

Det andra frågan jag måste ställa bygger på Kristina Alvendals resonemang med hyressättningen, och det är just ert förhållande till hyressättningen i innerstaden.

Ni har på er sida faktiskt pratat flera gånger om vikten av att hyreskostnaden ska spegla lägesfaktorn, att lägesfaktorn ska få slå igenom på hyran. Om jag inte missminner mig är Kristina Alvendal en av dem som mer eller mindre talar om marknadshyror. Därför undrar jag: hur tror ni det slår på ekonomin för de boende i innerstaden? Tror ni en sådan höjning stannar vid 250 kronor i månaden? Jag är inte helt övertygad om den saken.

Jag kan faktiskt se logiken i att den som bor i innerstaden inte vill ha avgiften höjd, det är fullständigt rimligt. Men det är svårt att se logiken – det talades ju om logik här – i att de som vill ha kraftiga höjningar av hyrorna i innerstaden högljutt protesterar mot en höjning av boendeparkeringen som procentuellt är hög men som i kronor är 250 kronor i månaden. Jag tycker inte att den parallellen är riktigt glasklar.

Till sist kan jag inte låta bli att fråga företrädare för Folkpartiet om det där parkeringsgaraget under Södermalmsskolan. Det är jättebra att ni förespråkar det nu, men varför ville ni inte ha det när ni satt i majoritet? Det ärendet var ju en långkörare under hela förra mandatperioden.

Anförande nr 108

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Jag tycker knappast att Roger Mogert har visat att han tänker använda de ökade intäkterna till en politik som befrämjar tillväxt. Det är ju så att om tillväxten ska komma i gång i Stockholmsregionen, det tror jag att de flesta är överens om, så handlar det åter en gång om att just köpkraften måste vara sådan att man kan efterfråga varor här i Stockholm. Köpkraften har pressats ned så kraftigt av era skattehöjningar med sammanlagt 2 kronor och 45 öre. Ni fördubblar nu boendeparkeringsavgiften med 3 000 kronor om året. Sedan ska ni införa biltullar på 12 000–15 000 kronor per år för många.

Det är ju en sådan politik som gör att Stockholmsregionen går rakt nedåt i ekonomiskt hänseende, och vi ser ju detta i nakna siffror. Dina teorier och förhoppningar om att offentlig konsumtion ska kunna hjälpa upp den totalstrypta privata konsumtionen håller inte, för siffrorna talar ett helt annat språk när det gäller Stockholms tillväxt.

Anförande nr 109

U l f F r i d e b ä c k (fp): Herr ordförande! Pengarna som staden får in för parkeringsböter och parkeringsavgifter och allt annat går helt uppenbart, Roger Mogert, och det är det du säger nu, rakt in i kommunens kista och används förhoppningsvis till goda saker. De används dock inte till att främja någon tillväxt i den här staden.

När det gäller hyressättningen för hyreslägenheter i innerstaden så finns det en överenskommelse som du väl känner till mellan SABO, Hyresgästföreningen och Fastighetsägareföreningen. Den överenskommelsen tycker vi är bra och den påvisar bland annat det faktum att lägenheternas läge har viss betydelse när det gäller hyressättningen. Det var ju den jämförelsen som gjordes här tidigare.

Anförande nr 110

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag tyckte det var klargörande att höra från Folkpartiet att ni inte anser att kommunens pengar går till någonting som är tillväxtdrivande. Det innebär att man inte anser att barnomsorg, sjukvård etcetera är något som har med tillväxt att göra utan något som rinner vid sidan om. Det var ett intressant ställningstagande.

Anförande nr 111

K r i s t i n a A l v e n d a l (m): Du lyckades inte förklara logiken över huvud taget, Roger Mogert. Ditt tal om marknadshyror hit och dit får du och socialdemokraterna själva tala om. Argumentationen var ett stort frågetecken just över den argumentation som vänstersidan här i salen använder. Bara därför att det var dyrare någon annanstans så var det okej att höja den här avgiften. Därav liknelsen.

Du har makt och du har ansvar för andras pengar. Du har möjligheten att höja skatter, du har möjligheten att höja avgifter. Du ägnar dig åt myndighetsutövning varje dag i den här staden, i det här huset. Det kräver varsamhet.

Stockholmarna har tomma fickor, Roger Mogert, oavsett om man bor i innerstaden eller i förorten.

Anförande nr 112

Borgarrådet M o g e r t (s): Kristina Alvendal, det var du som förde in hyrespolitiken i diskussionen. Det är tydligt att du inte vill fortsätta det resonemanget. Kanske passade inte kalkylerna riktigt. Det beklagar jag i så fall. Vi kan sluta prata om det.

Det är bra om det finns logik även i ditt resonemang. Det är klart att det är svårt för dem som bor i ytterstaden att se logiken i exempelvis att man på vissa platser i ytterstaden betalar mer för att parkera än vad man gör i innerstaden. Det är inte rimligt, det är inte logiskt. Det är rimligt att någorlunda följa med prisutvecklingen.

Anförande nr 113

A n d e r s B r o b e r g (kd): Det är klart att avgifter styr. Oftast är det också ett bra sätt att låta människor göra egna prioriteringar genom att ha avgifter för saker och ting. Men både bil och bostad är exempel på saker som man har i flera år. Om priset på mjölk skulle fördubblas så kan jag på en gång välja att dricka vatten i stället, men jag kan inte sälja bilen eller komma ur lägenheten på en gång. Därför krävs det långsiktighet och rimliga höjningar på detta, inte chockhöjningar som det här är fråga om.

Det är helt fel att behöva betala en så här kraftigt höjd avgift, när man inte ens vet om man får det man betalar för, en P-plats.

Anförande nr 114

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag måste fråga, för jag är nyfiken: Om det nu är så att du är för en höjning men vill ha en stegvis höjning, varför har du inte lagt ett sådant yrkande?

Det är precis som Per Bolund säger, SL-kortet kostade 225 kronor 1990, i dag kostar det 600 så prisutvecklingen har varit någorlunda. Men om du vill ha en stegning i stället, varför har du inte yrkat på det?

Anförande nr 115

Å s a R o m s o n (mp): Ordförande, fullmäktige! Vad är priset på Stockholms offentliga gatuutrymme? Det är ju vad vi diskuterar. Boendeparkering är parkering på offentlig plats, det är inte tomtmarksparkering och inte garageparkering.

Det har kostat 250 kronor i snart 15 år att stå på, vad kan det vara, 2 gånger 3 meter? Uteserveringar skulle jubla om de hade tillstånd som bara krävde att de betalade 250 kronor i månaden för en god "trottoarparkering".

Vad är det för värde i en gräsplätt som alla i ett område utnyttjar? Är det ett oändligt värde för dem som har tillgång till den? Det är naturligtvis svårt att sätta ett pris. Frågan är om 250 kronor är det rätta priset. 500 kronor är fortfarande ett starkt subventionerat pris för en sådan plätt. Det är möjligt att det är motiverat att ha det priset, men det finns inga gratisluncher – det är någon äldre och visare än jag som har myntat det uttrycket.

Det kostar att ha bil. Sten Nordin sade att han undrade hur många Per Bolund känner som kan betala 3 000 kronor i månaden för en parkeringsgarageplats. Jag känner ganska få som har råd att ha bil. Frågan är vilka vi menar när vi pratar om stockholmarna som utnyttjar boendeparkeringen framför allt i innerstaden. Det är långt ifrån alla stockholmare – jag skulle säga att de allra flesta som bor i innerstaden inte har bil. Tur är det, för då skulle gatuutrymmet inte räcka till. Det är ju det som är ett av de stora problemen med gatuparkeringen, att man inte får plats. Jag tror inte att så många upplever att det stora problemet är att det är väldigt dyrt, eftersom det jämfört både med vår egen ytterstad och med alla andra städer är väldigt billigt för en god parkering.

Folkpartiet vill bygga fler parkeringsgarage för att lösa problemet. Men hur ska man kunna få ekonomi i det, när man från stadens egen sida genom att ha så låga priser på gatuutrymmet rekommenderar folk att stå på gatan i stället? Samtidigt försöker vi själva driva ett garagebolag, Stockholm Parkering.

Jag ringde själv till Stockholm Parkering och frågade om man kunde få garageplats i närheten av där jag bor, vid Hornstull på Södermalm. Det kunde man, det fanns lediga platser på Södermalm för 820 kronor i månaden, som man kunde få i morgon. Det är naturligtvis mycket lättare att känna sig motiverad att ta den kostnaden, om boendeparkeringen är 500 kronor i månaden än om den är 250 kronor i månaden. Jag är dessutom ganska säker på att de här garagepriserna av de flesta ekonomer skulle anses som betydligt mera satta av den fria marknaden och rättvisa utifrån de kostnader som drivs av det.

Moderaterna menar att trafiken ökar om man höjer boendeparkeringen på offentlig gatumark. Det är konstigt, för jag hörde också om detta med gatu- och fastighetskontoret, och där säger de att det stora problemet är att hitta en parkeringsplats när man kommer hem. Boendeparkeringen utnyttjas framför allt av folk som har bilen stående flera dagar. Det är alltså inte så att man när man kommer hem på kvällen varje dag vill leta efter en plats att ställa ifrån sig bilen. Man kommer inte att ta bilen till jobbet på grund av detta.

Anförande nr 116

A n d e r s   B r o b e r g (kd): Åsa Romson säger att även 500 kronor är starkt subventionerat. Då undrar jag vad rätt pris är. Hur mycket är ett pris som inte är subventionerat?

Anförande nr 117

Å s a R o m s o n (mp): Det var det jag försökte exemplifiera genom att visa att det inte går att sätta ett pris på en offentlig plats i kronor och ören. Det lärde jag mig när vi diskuterade Sergels Torg. Det dyraste alternativet till att bygga om det är att ha kvar det som det är, därför att vi skulle inte kunna sälja fler kommersiella lokaler.

Jag menar fortfarande att vi subventionerar Stockholms privatbilism om kostnaden är 500 kronor i månaden – men det är orimligt att höja den mer just nu, tycker jag.

Anförande nr 118

Borgarrådet N o r d i n (m): Åsa Romson är mycket konsekvent i de trafikpolitiska debatterna med att bilisterna är folk som måste uppfostras och hållas efter. De fattar varken sitt eget eller stadens bästa utan måste smällas lite lagom över fingrarna med linjalen för att fatta hur de ska bete sig.

Frågar någon era grannar om de har chansen att hyra en garageplats för 820 kronor i månaden, så säger de nej – det krävs att kommunen höjer boendeparkeringen till 500 kronor för att de ska acceptera erbjudandet. Intressant logik!

Stockholm Parkering har inte alls problem att bedriva sin verksamhet utan går med en vinst på 50–55 miljoner per år. Det är ett av stadens mest vinstdrivande företag.

Jag tycker det är bra att vi har ett parkeringsbolag. Det behövs, för parkeringsgaragen är en del av stadens infrastruktur, som vi måste ta ett ansvar för. Det har ni inte gjort särskilt mycket, och det hörs ju att tonläget i majoritetens olika partier är väldigt olika när det gäller parkeringsgaragen: mer entusiasm från Socialdemokraterna, eller kanske mer hopp om att det ska vara räddningsplankan, en betydligt mer njugg inställning från andra.

Anförande nr 119

Å s a R o m s o n (mp): Jag trodde inte jag skulle bli beskylld för att vara någon moralpolitiker – det var faktiskt förvånande att höra att jag vill smälla folk på fingrarna.

Det är en ganska rimlig sits att som politiker styra över de allmänna medlen och verksamheterna med hjälp av antingen direktiv, som man framför allt gör på andra ställen, eller som vi gör i staden genom avgifter och olika verksamheter som vi själva utövar.

Det är självklart att avgifterna är styrande. Det tror jag nästan alla i den här salen är överens om – åtminstone de som sitter på den här sidan.

Vi har garage som är underutnyttjade i dag. Det måste väl du också känna till, som har varit med och hållit på med parkeringspolitiken så länge, Sten Nordin? Varför har de lediga platser, trots att ni påstår att vi måste bygga mycket fler garage? Ja, det

skulle vi göra om det var ekonomiskt möjligt. Det behöver man bara vara någon moralpolitiker utan bara krass ekonom för att förstå. Det trodde inte jag var så svårt.

Anförande nr 120

U l f F r i d e b ä c k (fp): Ordförande, fullmäktige! Åsa Romson undrar varför man ska bygga parkeringsgarage och vad det finns för ekonomi i det.

Det första och bästa skälet är att det inte finns plats på våra gator, det är alldeles igenkorkat. Det trodde jag att du kände till. Om inte, så rekommenderar jag dig att gå ut i kväll och titta i något bostadsområde, så får du se bilisterna köra omkring och leta efter någonstans att ställa sin bil under natten. Det är huvudskälet.

Sedan är ju du och Miljöpartiet emot parkeringsgarage. Vi hörde Bolund medge att ni är emot också det parkeringsgarage som planeras *under* en skolgård på S:t Paulsgatan. Det är alltså inte så att man tänker bygga parkeringsgarage bland alla skolbarnen, utan under en bollplan – en alldeles utmärkt plats att bygga ett parkeringsgarage.

Anförande nr 121

Å s a R o m s o n (mp): Nu är det väl ändå bristande logik! Hur tror Folkpartiet att man kan få mer plats på gatan genom att behålla en avgift på 250 kronor, som har legat på den låga nivån i 15 år? Jag trodde faktiskt att ni om några tror på ekonomiska styrmedel i någon mån.

Sedan ska jag deklarera ännu en gång, om Per Bolund inte var tillräckligt tydlig, att Miljöpartiet de Gröna i Stockholm visst tycker att man kan bygga parkeringsgarage – i många fall är det en bra metod – men man måste ju bygga dem på sådana ställen och med sådana ekonomiska incitament att det är rimligt för staden, så att de av stadens medborgare som inte äger en bil ska råda det förfall att ens barn som går till skolan blir överkörda av bilar som söker sig in i de här parkeringsgaragen, till exempel alldeles intill skolor eller lekplatser. Det är inte en bra parkeringsgaragepolitik!

Anförande nr 122

K r i s t i n a A l v e n d a l (m): Åsa Romson, då har jag förstått det som att ditt argument för den här höjningen och för att över huvud taget ha en avgift för boendeparkeringen är att man ska ha ett pris på nyttjandet av det offentliga rummet när man parkerar sin bil. Att sätta det priset är svårt, men uppenbarligen har du uppfattningen att 500 kronor är rätt pris, just nu i alla fall, till nästa höjning.

Då undrar jag: Hur mycket tycker du att det är rimligt att en cyklist som ställer bilen på gatan ska betala för nyttjandet av det offentliga rummet?

Anförande nr 123

Å s a R o m s o n (mp): Ja, Kristina Alvendal, en cyklist – som antagligen också är bilägare eftersom den skulle parkera en bil på gatan – borde betala för det offentliga rummet. Om du menar att cyklisten ska parkera en cykel så kan det naturligtvis också ta upp en viss plats, precis som när barnfamiljen parkerar sin barnvagn eller när man ställer ifrån sig en kälke, en pulka, matkassar eller vad som helst.

I framtiden kanske det kommer att finnas cykelparkeringar där man tar betalt. Jag tror det finns gott om cyklister i den här staden som gladeligen skulle betala några kronor för att få ställa sin cykel på en bevakad och bra parkering, precis som många bilister i den här staden uppskattar den service som våra parkeringsbolag ger med ytparkeringar på tomtmark och i garage. Det är en service som jag tycker att vi ska ha kvar och utveckla.

Men vi måste ha som incitament att det offentliga rummet kostar. Det är det som är själva grunden för en god ekonomi i en tät stad som Stockholm, där inte varje invånare som bor i höghus kan ha sin bil parkerad på gatan utanför därför att då får vi inga parker, lekplatser eller utecaféer kvar.

Anförande nr 124

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Hur skriver man egentligen ett ärende till fullmäktige om en ytterst bilfientlig parkeringspolitik utan att vilja stå för att det är det man gör? Jo, man använder nyspråk.

Först vill man ”öka tillgängligheten”. Det gör man i exakt samma mening som med biltullarna: genom att först tvinga bort låginkomsttagarna från Stockholms gator och sedan tvinga av dem som saknar alternativ mer pengar.

Sedan inleder borgarrådet sina synpunkter med ännu ett fall av nyspråk. Han klagar på ”många års frånvaro av helhetsgrepp på parkeringspolitiken”. Det är nu sex år sedan P-terrorns avskaffande. Har Socialdemokraterna ingenting lärt sedan 1997–1998? Möjligen en sak: I ett kort ögonblick av fullständig klarsyn från Roger Mogerts sida insåg han att ”det är svårt att bli populär med det här förslaget”. Han och jag har nog aldrig varit mer överens!

Varför har då Socialdemokraterna än en gång lagt sig platt för de öppet bilfientliga partierna? Eller har man själv blivit ett? Man kan ju notera biltullar, höjda P-avgifter i city och nu höjd boendeparkering numera drivs av socialdemokratiska borgarråd, Annika Billström och Roger Mogert. Snart kommer både v och mp att framstå som bilistvänliga, om det här fortsätter.

Jag yrkar bifall till det moderata förslaget.

Anförande nr 125

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag hoppas att vi aldrig ska behöva uppleva det sistnämnda.

Jag måste ändå hävda att det mest bilistfientliga man kan tänka sig är den frånvaro av parkeringspolitik som ni förde under den förra mandatperioden. Den ledde till att det blev svårare att komma fram, till att det var mindre ordning på hur folk parkerade, till att parkeringsmoralen sjönk, till att trafikfarliga uppställningar dubblades på en fyraårsperiod. Det är möjligt att det är en politik man blir populär på, men den är inte trafikvänlig.

Anförande nr 126

R o l f K ö n b e r g (m): Jag noterar att skillnaderna i parkeringspolitik väl aldrig har varit så tydliga som nu. Vi som gillar tydlighet i politiken är glada i dag.

Anförande nr 127

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Sanningen är att den parkeringspolitik som drevs förra mandatperioden rätt ofta stöddes av de dåvarande socialdemokratiska talesmännen i trafikfrågor. Det har skett en radikal omsvängning i socialdemokraternas trafikpolitik med dig, Roger Mogert!

Vi byggde garage. De garage som du får inviga fattade de borgerliga partierna beslut om. Det var enighet med socialdemokratiska företrädare.

Vi hade ett uppdrag att ta fram fler parkeringsplatser även på gatumark. Det stöddes av Socialdemokraterna. Vi tyckte att man skulle jobba mer för att ha vinkelparkering, vilket gör att man på breda gator kan få ut fler parkeringsplatser. Det fick stöd av Socialdemokraterna.

Då yrkade Socialdemokraterna inte på några höjda avgifter, vad jag kan minnas, varken för boendeparkering eller för någonting annat.

Det enda som ni var arga och upprörda över, som vanligt, var när vi skulle upphandla. Det tycker ni ju inte om, så då röstade ni emot.

Faktum är att förra mandatperioden fanns det en positiv parkeringspolitik. Och faktum är att jag många gånger var väldigt glad över att även kunna vinna enighet med socialdemokratiska företrädare i de här frågorna.

Vad stockholmarna nu ser, när ni har vunnit majoritet, är att ni inte står fast vid den politiken, utan nu har ni svängt om rodret mycket radikalt: biltullar, höjda avgifter – och så kan man se på alla de små besluten i gatu- och fastighetsnämnden. Det är väldigt sällan som du, Roger Mogert, driver beslut som är positiva för bilägare, utan oftast är det precis tvärtom.

Herr ordförande! Jag tycker det är förvånansvärt att höra från majoritetens sida det hårda tonläge man har mot stockholmarna. De ska minsann lära sig! De ska hållas efter! De ska betala! Men jobbar vi inte gemensamt för att den här staden ska utvecklas och fungera, för att det ska vara lätt och bra och roligt att bo i Stockholm? Är det inte det vi borde jobba för, inte för att folk ska veta hut, få smäll på fingrarna och betala dubbel avgift? Det är ju vad ni ägnar er åt.

Och ni har ju så dåliga argument! Jag kunde väl respektera – men jag skulle inte hålla med – en fördubblad avgift, om ni presenterade ett program: här ökar vi antalet parkeringsplatser, här ökar vi servicen. Men precis som på andra områden där ni höjer avgifter, som SL i landstinget, rustar ni ned samtidigt. Ni ägnar er åt nedrustning. Ni förmår inte få fram särskilt många nya garageprojekt, det har ju avstannat – det är sanningen. Ni har fattat beslut om ett garage under Strandvägsallén – men det är ju för att ni ska ta bort alla parkeringsplatserna i ytläge, så det blir inget nettotillskott. Det är väl det största projekt som ni har fattat ett preliminärt beslut om.

Det händer ingenting i parkeringspolitiken – annat än just höjda avgifter och att försvåra för stockholmarna att bo i Stockholm.

Anförande nr 128

Borgarrådet M o g e r t (s): Det kan förvisso stämma att vi var och är eniga i många av de stora frågorna. I garagefrågorna har vi alltid varit eniga. Det som har hänt det senaste året är att vi har tagit beslut i de frågor där ni inte lyckades komma till beslut, Strandvägen och Södermalmsgaraget. Dem klarade ni inte av.

Där vi skiljer ut oss tydligast är helt riktigt den upphandlings- och privatiseringspolitik som ni förde, och den nedmontering – du använde själv det uttrycket – av trafikövervakningen som ni förde fram, som detta var en del av. Det var den som fick till följd att antalet rätt parkerade bilar föll drastiskt och antalet farligt uppställda bilar ökade i hög hastighet. Ni gjorde ingenting fast siffrorna for iväg åt fel håll.

Anförande nr 129

Borgarrådet N o r d i n (m): ”Nedmontering” ringde nog i dina öron från dina egna argument, för det sade jag sannerligen aldrig. Vi hade en parkeringsövervakning som just skulle inrikta sig på den trafikfarliga parkeringen, inte på att jaga småfelen.

Parkeringsgarage, ja. Du har ett par stycken som du klamrar dig fast vid som det har fattats beslut om, som började bearbetas under den borgerliga tiden. Visst, vi har återremitterat. Det kommer säkert du också att få göra ibland, för ibland måste ett förslag bearbetas en gång till innan man kan fatta beslut. Men det kommer inte särskilt mycket nya förslag som vi kan ta ställning till, vad jag kan se, när det gäller garage. Garage är långa och ofta besvärliga projekt. Ta nu det under Sankt Eriksplan, där du kommer att få inviga 250 platser, som vi satte i gång. Det är ett jättebesvärligt projekt, och jag kan förstå att det har skapat mycken irritation under byggtiden.

Sådana projekt måste man jobba med långsiktigt, och när ni nu inte tar fram några så kommer vi att bli lidande i flera år in i framtiden på grund av den passiviteten.

Anförande nr 130

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): "Framgångsrik parkeringspolitik" – var det framgångsrikt, att ni genom er släpphänta parkeringspolitik lyckades försämma parkeringsmoralen så att man i vissa områden i staden nådde en tredjedel felparkerade bilar? Eller er dogmatiska utförsäljning av trafikövervakningen, som vi bestämt motsatte oss därför att vi anser att det är en myndighetsutövning som inte ska konkurrensutsättas. Där hade ni sådan tilltro till att bara en verksamhet blir privat så skulle man med färre personal göra ett bättre jobb. Tacka för att det inte gick!

Framgångsrik? Så sjutton heller!

Anförande nr 131

Borgarrådet N o r d i n (m): Jo, Ann-Marie Strömberg, den var framgångsrik, och den gynnade ett Stockholm som var både blomstrande och väldigt trevligt och bra att bo i.

Det är precis så som politik ska bedrivas, med en helhetssyn på hur staden ska fungera om den ska vara attraktiv. Det återstår verkligen för er att bevisa om ni kommer att få särskilt många fler rätt parkerade bilar framöver. Än så länge har det inte skett någon revolution på det området.

De distrikt som hade en ökning av andelen rätt parkerade bilar var faktiskt där det var upphandlat. Det har ni själva fått medge, fast ni ogillar den uppgiften.

Det är också en viktig skillnad i synsätt mellan borgerliga och er. Vi tycker det är viktigt att jobba för att bilar ska kunna parkera rätt, och då måste man ha en övervakning, men det handlar också om att erbjuda möjligheterna på olika sätt. För er handlar det bara om piskan.

Anförande nr 132

Å s a R o m s o n (mp): Jag reagerade när Sten Nordin påstod att jag använde hårda tonlägen mot stockholmarna. Så funderade jag lite på om det beror på vad vi menar med stockholmare. Sten Nordin och jag uppenbarligen helt olika syn. Jag tycker att Moderaterna har daltat med innerstadens bilägare och låtit dem, som kollektiv, ockupera stora delar av centrala staden där det är mest folk som kan behöva använda platserna till annat än titta på bilar som står still, eller som rullar för den sakens skull.

Tonläget är annorlunda. Vi vill utveckla staden på ett modernare sätt, där man ser att det går att transportera sig på olika sätt och att transporterna inte alltid måste ske med en personlig bil. Vi vill utveckla kollektivtrafiken och ge den större framkomlighet genom trängselavgifterna. Vi vill använda den som

planeringsunderlag i stadsbyggnaden. Vi vill göra det lättare för bilpooler och utveckla dem, och vi vill göra det enklare och säkrare att cykla och att gå.

Jag tycker att det är utveckling, inte att slå stockholmarna på fingrarna.

Anförande nr 133

Borgarrådet N o r d i n (m): Jag vill gärna återupprepa vad Åsa Romson sade: Vi har ”daltat” med innerstadens bilägare, som har ”ockuperat” Stockholm.

Tala om att kasta masken, Åsa Romson! Du har försökt vara lite polerad tidigare i debatten, men nu rök masken så det bara sjöng om det och det äkta synsättet kom fram.

Ni är just precis dogmatiska i synen på bilen. Jag lade under slutet av min period som gatu- och fastighetsborgarråd fram ett förslag om ett tiopunktsprogram för säkrare skolväg. Det har bemötts med en gäspning från er sida. Ni är fullständigt ointresserade av de frågorna – inte för att ni tycker att det ska vara osäker skolväg utan därför att ni är så fokuserade vid att jaga de människor som ni tycker har ”ockuperat” Stockholm.

Sug på det uttrycket, kära fullmäktige!

Anförande nr 134

U l f F r i d e b ä c k (fp): Herr ordförande, fullmäktige! Roger Mogert slår sig för bröstet och säger att nu är parkeringspolitiken i den här staden sammanhållen i ett program, ett sjupunktsprogram till skillnad från de tio punkter som Sten Nordin talade om. Men vad är det då för sju punkter Roger Mogert lyfter fram? Jo, för det första säger han att han har infört kommunala trafikvakter. Men vad man har gjort är att ta bort en väl fungerande entreprenad – här på Kungsholmen, för resten. Spelar det någon roll vem som skriver ut parkeringslappen? Det är ju inte tal om myndighetsutövning.

Vad har Roger Mogert mera gjort? Jo, han har höjt taxan för parkering. Det kommer att kunna kosta upp till 50 kronor i timmen att stå på vissa ställen i den här staden.

Han har också sett till att böterna har höjts, och i dag kommer man snart att klubba igenom att boendeparkeringen fördubblas.

Han nämnde dock en positiv sak, och det var att han vill bygga parkeringsgarage. Det tycker vi från Folkpartiets sida är bra. Kom gärna fram med fler förslag om nya parkeringshus, så ska vi titta på dem med mycket positiva ögon. Det kan jag lova dig.

Roger Mogert, du glömde att tala om att ni nästa år kommer att införa biltullar.

Nej, parkeringspolitiken måste ses som en helhet. Det går inte att bara höja allting, vanligt folk har inte råd. Det får inte vara så att de som har pengar blir de som

kommer att kunna köra på Stockholms gator i framtiden. Ett sådant Stockholm vill inte jag vara med om!

Anförande nr 135

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Ja, jag tycker att vi har en mer sammanhållen P-politik. De tio punkter som Sten Nordin hänvisade till handlade bland annat om en säker skolväg. Det är ett jättebra projekt, och vad jag förstår pågår det nu – men det handlar inte om parkering även om punkterna var fler.

Både du och Sten Nordin talar om upphandling. Det är riktigt att i det område som drevs av en privat entreprenör minskade det mindre, från 70 till 85 procent. Antalet rätt parkerade bilar ökade också en del under den sista tiden. Men det har faktiskt delvis att göra med att man hade fasta spelregler. Det fanns ett kontrakt, så man visste vad som gällde. Det hade inte de kommunala parkeringsvakterna. De levde med underbemanning, sjukskrivningar och en väntan på att förlora sina jobb och bli utförsålda.

Anförande nr 136

U l f F r i d e b ä c k (fp): Ordförande, fullmäktige! Roger Mogert, jag har väldigt svårt att se vad det spelar för roll vilken person det är som skriver ut en parkeringslapp. Det viktiga är rimligen att det skrivs ut parkeringslappar. Jag har åtminstone läst en revisionsrapport kring hur den här entreprenaden har skötts, och såvitt jag kunde läsa hade de som gjorde rapporten inga anmärkningar. Du nickar, så var det. Därför förstår jag inte din invändning.

Anförande nr 137

I n g e - B r i t t L u n d i n (fp): Dessutom var det faktiskt så, Roger Mogert, att den personal som gick över från vårt eget gatu- och fastighetskontor trivdes väldigt bra hos entreprenören.

Ska man tro Miljöpartiet, är parkeringsavgifterna en ersättning från bilisterna för de merkostnader som hela bilismen orsakar samhället. Per Bolund sade: Ta kostnaderna som bilisterna orsakar! Det är vad vi ska använda parkeringsavgifterna till.

Jag trodde i min enfald att en parkeringsavgift var en parkeringsavgift, att bilisten betalar sin "hyra" för parkeringsplatsen. Och, Per Bolund, en bil som står still smutsar inte ned luften lika mycket. Den skickar inte ut lika mycket partiklar, Med andra ord borde du hellre propagera för parkering.

Miljöpartiets inlägg visar hur hela majoriteten ser på parkeringsfrågorna: det är viktigare att ha parkeringsavgifterna som en budgetregulator än som en trafikregulator.

I dag har vi faktiskt brist på P-platser. Den dag vi har tillräckligt mycket P-platser kan vi börja diskutera vad avgifterna egentligen borde vara.

Visst är det orimligt att göra denna chockhöjning nu, när den som betalar för tjänsten inte ens vet om han får tjänsten. Det är en dålig affär.

Självklart vill vi bygga ut P-garagen. Folkpartiet har aldrig varit emot en utbyggnad av P-garage. Jag förstår inte vem som har fått den fnoskiga idén i sin skalle. Våra P-hus, som drivs av Stockholm Parkering, är oerhört populära och där är det inte många lediga platser över huvud taget. Så inte behöver man chockhöja boendeparkeringen för hyresgäster i våra parkeringshus. Infartsparkeringar är möjligen någonting som vi har lite svårt att få hyresgäster till, där skulle vi behöva jobba lite mera.

Det ni i majoriteten gör nu är att straffa bilisterna. Skattehöjningar, avgiftshöjningar, parkeringsavgiftshöjningar, biltullar – ja, vilka stockholmare är det ni vill brandskatta för att få er budget att gå ihop? Jo, ni vill brandskatta bilisterna!

Kära Roger Mogert, det är förvånansvärt hur lätt ni har att lägga er platt för de rigida trafikåsikter som Miljöpartiet har. Hur ska den här staden kunna vända utvecklingen, när ni bara straffar, uppfostrar och rustar ned? Precis som Sten Nordin säger är det viktigt att våra parkeringsregler och våra parkeringsavgifter gör det möjligt för bilisterna att parkera rätt och lagligt.

”Dalta med bilisterna” sade Åsa Romson. Det uttrycket kommer bilisterna i den här staden att komma ihåg länge! ”Ockupera Stockholm” kommer de nog också att komma ihåg länge. De bor ju bara här. Ockupanterna är ju bara medborgare i vår stad, och de röstar och så där. Men du tycker väl att de är så få att man inte behöver bry sig om dem – man skulle ju inte dalta med dem.

Bifall till den borgerliga reservationen!

Anförande nr 138

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Låt mig då tydliggöra, även om jag tycker att jag har varit tydlig flera gånger.

Jag tycker på intet sätt att Securitas har gjort ett dåligt jobb, utan vi har fått vad vi har upphandlat: 15 procent färre rätt parkerade bilar. Det är inte Securitas fel.

Inte heller tycker jag att Securitas är någon dålig arbetsgivare, inte alls. På många sätt är Securitas en bra och trygg arbetsgivare på den svenska arbetsmarknaden.

Av principiella skäl anser jag att det bör vara det offentliga som sköter övervakningen på offentlig plats. Det ni gjorde var att nedmontera den kommunala trafikövervakningen. Det var det som ledde till att vi fick fler felparkerade bilar.

Anförande nr 139

I n g e - B r i t t L u n d i n (fp): Vi tycker inte heller att Securitas gör ett dåligt jobb, och vi tror inte heller att någon annan eventuell entreprenör utanför kommunen

skulle ha gjort det. Er åsikt om Securitas gällde mera principer, att man jobbar mycket bättre om det i lönekuvertet står att lönen kommer från kommunen. Det är någonting som ni har bitit er fast i. Om det är att snacka för sin sjuka morsa vet inte jag, men jag tycker i alla fall att er åsikt om hur man upphandlar och vad man kan upphandla har gått snett någonstans.

Vi har tjänat pengar och kunnat tydliggöra reglerna. Om det nu är så att vi genom tydliggjorda regler fick Securitas områden att fungera bättre, varför har ni inte lyckats med våra egna regler efter det, Roger Mogert?

Anförande nr 140

P e r B o l u n d (mp): Inge-Britt tycker att det är orimligt att vi relaterar avgiften till de kostnader som bilismen orsakar. Jag sade aldrig att jag tycker att man skulle reglera trafiken med hjälp av parkeringspolitiken, utan när jag nämnde de kostnader som bilismen orsakar var det ett svar till dem som påstod att det var helt orimligt att betala 500 kronor för det var alldeles för mycket pengar. Då konstaterade jag bara att de kostnader som bilismen orsakar är betydligt mycket mer än så.

Men även om man gör som Inge-Britt Lundin och bara relaterar till annan markanvändning, är det ju så att parkerade bilar är subventionerade betydligt mycket mer än till exempel korvstånd, uteserveringar eller annat. Även relaterat till allehanda användningar är 500 kronor en billig peng för den plats som man tar upp.

Så hävdar Inge-Britt att vi har en rigid syn på parkeringspolitiken. Vilka är det egentligen som har en rigid syn? Vi föreslår här den första höjningen på 15 år. Då föreslår ni inte en stegvis upptrappning, och inte en försiktig höjning – nej, ni vill fortsätta att ha frysta avgifter, samma som de var för 15 år sedan. Jag antar att med er politik blir det likadant 15 år till framtid. Det tycker jag är minst sagt en rigid syn på parkering!

Anförande nr 141

I n g e - B r i t t L u n d i n (fp): Per Bolund, eftersom vi debatterar boende-parkeringsavgiften och du under den debatten säger att här ska vi ta in kostnader som bilisterna orsakar, trodde jag att det var det du menade. Men du kanske inte tycker så? Du kanske tycker att man kunde vara lite generösare mot bilisterna. Det vore bra om du sade det då.

Att parkerade bilar subventioneras så väldigt mycket till skillnad från torgstånd kan möjligen bero på att parkerade bilar inte renderar så mycket intäkter heller.

Anförande nr 142

Å s a R o m s o n (mp): Ja, Inge-Britt Lundin, du ville raljera lite. Men du gjorde en ganska intelligent härledning till att bilisterna är stockholmare likväl. Det har jag aldrig förnekat – det märks om inte annat i den här salen.

Om det är så att Moderaterna känner sig som representanter för innerstadens bilägare – jag vill betona att det är vad vi diskuterar nu efter ytterstadens redan betalar så mycket högre parkeringsavgifter så det är dem jag tycker det har daltats med – ja, då är jag glad som miljöpartist att representera dem som inte har råd att ha bil i den här staden och som vill använda gatuutrymmet till någonting annat än dessa parkerade bilar som var och en ska köra omkring med.

Anförande nr 143

A n d r e v i c e o r d f ö r a n d e n : Jag får be er att ni i replikerna vänder er till den som ni har begärt replik på och inte angriper några andra partier. Inge-Britt Lundin får nu replik på Miljöpartiet.

Anförande nr 144

I n g e - B r i t t L u n d i n (fp): Ordförande, fullmäktige! Det enda Åsa hade att säga till mig om mitt inlägg var att bilisterna också är stockholmare. Därefter gav hon sig bara på Moderaterna.

Skulle du kunna vara vänlig att begära ordet och tala om vad det var du ville säga till mig? Då vore jag tacksam.

Anförande nr 145

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande, den här gången gjorde det inget att Åsa Romson glömde vilket parti Inge-Britt Lundin tillhör – Inge-Britt är för övrigt alltid välkommen till Moderaterna – eftersom det var så lätt att begära ordet.

Vi representerar gärna Stockholms bilister, liksom vi representerar Stockholms fotgängare, cyklister och så vidare. I vår politik är det oerhört viktigt att inte ställa olika trafikantgrupper mot varandra, därför att man är ofta alltihop. Själv är jag till exempel rätt mycket både fotgängare och bilist, och det tror jag att jag delar med många andra stockholmare, och ett ökande antal cyklar. Man ska nog inte driva argumentationen så att man ställer de olika trafikantgrupperna mot varandra, utan man måste se till att ha en stad som fungerar och är trygg för alla trafikanter.

Bilen är ett viktigt vardagsredskap inte minst för många barnfamiljer, men också för många andra, för att ta sig till jobbet och till andra viktiga saker. Det är viktigt att komma ihåg att bilen inte är en lyxprodukt i allmänhet, utan det är faktiskt någonting som människor gör betydande ekonomiska uppoffringar för att ha.

Åsa Romson, du sade tidigare att du känner ganska få som har råd att ha bil. När du har styrt den här staden ett tag så kommer du att känna ännu färre som har råd att ha bil!

Anförande nr 146

Å s a R o m s o n (mp): Herr ordförande, tack för att du sufflerade så fint att det är Moderaterna som jag har replik på. Jag vet att Sten Nordin representerar Moderaterna.

Det är möjligt att jag kommer att känna ännu färre som har egen bil. Jag tror att framtiden i Stockholm och i många städer som har samma karakteristiska drag, det vill säga att man bor här delvis för att man vill ha den täta staden, man vill ha nära till arbete, nära till nöjen, nära till uteliv och nära till rekreationsområden, då får man de här problemen om den ökande välfärden materialiseras genom att varje familj eller varje individ har en egen bil. Det är ju det som Moderaterna hänger sig kvar vid att se som utveckling.

Jag tror inte på det konfliktfria samhället där ingen trafikantgrupp ställs mot andra. Nej, det är klart att Moderaterna inte tyckte att trafikantgrupperna ställdes mot varandra under de gångna fyra åren, för ni prioriterade alltid bilisterna – ja, utom när ni var tvungna att på grund av Stockholmspartiet även prioritera lite cyklister, vilket jag är evigt tacksam för. Bilisterna kom i första hand, bland annat för att ni fortsatte att subventionera den offentliga marken i form av boendeparkering, vilket ni vill fortsätta göra.

Sten Nordin, i framtiden måste stockholmarna också kunna ha bilar som man utnyttjar tillsammans i form av bilpooler. Det får de inget incitament för med er politik.

Anförande nr 147

Borgarrådet N o r d i n (m): Vi inrättade under vår tid en bilpool i Hammarby Sjöstad, det vill säga genom upphandling. Den som kunde arrangera bilpool fick också bygga den bensinstation som finns i Hammarby Sjöstad.

Det är helt okej med bilpooler – men man ska inte tvinga folk till detta, utan det är ett val som människor träffar.

Jag tror inte som du att bilpooler kommer att bli något stort alternativ, inte heller i framtiden, i transportsektorn. Det tror jag faktiskt inte.

Anförande nr 148

I n g e - B r i t t L u n d i n (fp): Åsa, som du förstår har jag invändningar mot din syn på trafikpolitiken förra perioden. Det var ingen moderat trafikpolitik, det var Folkpartiet, Moderaterna och Stockholmspartiet som gemensamt regerade. Faktum är att det inte enbart var hänsyn till bilister som togs. Vi var flera partier, och vi tog det gemensamma ansvaret.

Varken Moderaterna eller Folkpartiet hade någonting emot cykelbanor. Det är väl rimligt att även vår stad har cykelbanor. Jag tycker det är riktigt bra med cykelbanor, låt mig få säga det så det blir klargjort. I vårt parti har vi gjort ganska mycket för

cyklisterna – men det är inte den enda trafikantgrupp som vi bryr oss om, det finns också kollektivtrafikanter, bilister, gångtrafikanter och andra.

Jag skulle bara vilja avsluta mina inlägg med att säga att jag tycker att det här ändå är lite roligt. Miljöpartiet har jag högaktning för, ni driver er linje och har aldrig gömt undan era åsikter om trafikpolitiken i den här staden.

Då är det mera skrämmande med sossarna. Ni gullar med bilisterna ena gången, nästa gång slänger ni dem i väggen. De kommer ju aldrig att kunna lita på er, och definitivt inte något annat parti heller. Huvudsaken är att ni får behålla makten, därefter kan det få bedrivas vilken politik som helst!

Anförande nr 149

Å s a R o m s o n (mp): Jag får väl inbjuda Folkpartiet att samarbeta med oss när det gäller kommande cykelfrågor. Det är väldigt roligt att höra att det fanns olika partier i den förra koalitionen – det kände jag i och för sig till – men det var ändå ett, Moderaterna, som var ganska dominerande när det gäller trafikpolitiken i den här staden. Det är roligt att Folkpartiet vill visa framfötterna när det gäller cykelpolitik, och det tror jag vi kan ha mycket utbyte för i framtiden.

Anförande nr 150

I n g e - B r i t t L u n d i n (fp): Jag måste börja med att be om ursäkt för att jag inte nämnde Kristdemokraterna.

Om Stockholmspartiet och Folkpartiet: Faktum är att ni vill ha Moderaterna som huvudmotståndare i trafikpolitiken, inget annat parti, kanske för att vi andra står er lite för nära ibland, Åsa. Jag inser att det är roligare, och jag hoppas att andra också inser att det är så ni gör.

Anförande nr 151

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Jag vet inte om det går för sig att berömma en annan politiker när man tar replik på en tredje. Om det gör det, vill jag instämma i det Sten Nordin sade om att det är viktigt att behandla alla trafikslag lika och ha något så när helhetsgrepp.

Därför blir jag lite förvånad, Inge-Britt, för jag trodde att vi inte skulle gulla med vissa grupper och behandla andra styvmoderligt. Du säger att det är obegripligt: ibland gullar vi, ibland inte. Det är väl just vad det handlar om när man måste väga samman olika intressen. Ibland vinner någon, ibland vinner någon annan, men som helhet blir alla någorlunda lika behandlade.

Anförande nr 152

I n g e - B r i t t L u n d i n (fp): Ja, vi tycker också att det är viktigt att man väger samman intressen. Eftersom det är trafikpolitik det handlar om vore det bra om det

var trafikpolitikens intressen man vägde samman och inte blandade in makten över äldreomsorgen och skolan också utan körde trafikpolitiken för sig.

Ni har lagt er så platt, bara för att få vara med och regera i den här staden, i de frågor som ni tidigare faktiskt har varit ganska bra på, tycker jag. Det tror jag att stockholmarna också har tyckt att ni har varit bra på – men jag tror inte att de tycker ni är lika bra i dag, Roger!

Anförande nr 153

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Man märkte nyss på Inge-Britt Lundin att Stella Fare numera är medlem i Folkpartiet. Men det var inte bara för frestelsen att få säga det som jag begärde ordet.

Jag tycker det är ett lite konstigt resonemang som ofta dyker upp, att den enda trafikantgrupp som det dyker upp skällsord om att man daltar med eller gynnar är de som använder bil. Bygger vi en cykelbana så säger vi inte att vi daltar med cyklisterna. Inför vi ljusreglerade övergångsställen så säger vi inte att vi daltar med fotgängarna. Det är helt riktigt att vi inte säger på det sättet.

Även Roger Mogert trillar däri. Om man bedriver en politik när det gäller bilisterna som man tror är bra för medborgarna därför att den ökar deras valfrihet i boendet och rörlighet när det gäller jobb, som gynnar stadens utveckling genom att de har pengar kvar till konsumtion och att köpa det de vill köpa – så ligger det snubblande nära till hands att säga att det är att dalta. Likadant är det när man vill bedriva en parkeringspolitik som inte innebär att man ska jaga småfelen, det vill säga att någon kommer en kvart för sent till sin parkeringsautomat där man har betalat. Visst är också det en felaktigt uppställd bil, men det är ju betydligt viktigare att jaga den som parkerar på ett övergångsställe. Det gjorde man förra mandatperioden också, men er politik går mera ut på att jaga småfelen.

Det är underligt. Numera finns en kluvenhet även hos Socialdemokraterna när det gäller förhållandet till bilen. Förra mandatperioden var jag med när Stockholms Bilsalong öppnades på Stockholmsmässan. Göran Persson höll inledningstalet, som var rena hyllningstalet till bilen: vad det hade betytt för hans egen familj och andra när vanliga människor fick råd att skaffa bil på 1950-talet. Ibland är ni otroligt duktiga att i högtidstalen säga att även bilen, precis som cyklarna och benen, är väldigt bra att ha. Men när ni ska bedriva politik ser man allt mindre av detta. Då ser man en omsvängning, där ni också hemfaller till att det här med bil är något lite fult, lite udda, lite onödigt.

Anförande nr 154

Borgarrådet M o g e r t (s): Av naturliga skäl håller jag inte riktigt med dig om analysen, mer än möjligen det där om att det var lite roligt med den före detta stockholmspartisten som bytte parti.

Till att börja med var ”gulla” inte mitt ordval utan Inge-Britts; jag citerade henne så gott jag kunde, tämligen ordagrant.

Visst är det så att bilen fortfarande är ett grundfundament i det svenska samhället – kanske ännu mer för 30- och 40-talsgenerationen svenskar som har vuxit upp med den så som Göran Persson har gjort.

Men att dra sådana konsekvenser av en taxehöjning som är mindre än vad taxan har höjts på exempelvis SL som att vi inte tycker om bilar är tveksamt. Samma logik skulle i så fall innebära att vi gemensamt tyckte ännu sämre om tunnelbanan.

Anförande nr 155

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Att fördubbla en taxa är illa nog, men om det stod ensamt som negativt beslut skulle möjligen Roger Mogert komma undan och bli förlåten. Nu är det inte så. Vi har biltullarna, och vi har många andra beslut ni fattar som hela tiden handlar om att försvåra innehav av bil, inte underlätta rörligheten i regionen och i staden.

Anförande nr 156

Å s a R o m s o n (mp): ”Dalta med bilisterna” tänker jag inte ta tillbaka förrän, liksom varje enskild bil tar ungefär 100 kvadratmeter i anspråk, varje cyklist ges 100 kvadratmeter cykelbana eller varje fotgängare 100 kvadratmeter trottoar. Då ska jag sluta säga att Moderaterna och andra bilistpartier daltar med bilisterna i Stockholm.

Anförande nr 157

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Sten Nordin, ditt inlägg var verkligen ett bevis på er favorisering av bilister. Det är fruktansvärt, tycker ni, med en fördubbling av boendeparkeringsavgiften efter snart 15 år med samma avgift. Vad tycker ni då om SL-taxan? Det var tydligen inte lika intressant att den har mer än fördubblats under samma period.

Ni tycker det är fruktansvärt att man ska behöva betala avgifter för att man inte följer parkeringsreglerna, men överskrider man tiden så har man överskridit tiden. Felparkerade bilar bagatelliserar ni. De gånger jag har varit ute och åkt med yrkesförare har de framfört att det största problemet för framkomligheten är privatbilister som parkerar i deras lastzoner. Första gången jag var ute trodde jag faktiskt att cykelbanorna skulle vara ett irritationsmoment. Nej, det var det inte, utan det var felparkerade bilar, tyckte yrkesförarna.

Det kanske inte är alla bilförare som delar er uppfattning.

Anförande nr 158

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Jag har varit ute och åkt med yrkesförare vid precis samma tillfällen som Ann-Marie Strömberg, har de tyckt att

det största bekymret är de annalkande biltullarna. Deras lön räcker då inte till för att ha en egen bil, och det tycker de är det största bekymret.

*§ 23 Bensinstationer och transport av farligt gods i innerstaden**Svar på uppdrag från kommunfullmäktige 22 januari 2001 (utl. 2003:163)*

Anförande nr 159

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Jag ska inte hålla något långt anförande. På många sätt är här det ett intressant om än ganska komplicerat ärende. Det krävs att man hittar något slags balans mellan dels miljökrav och boendekvalitet, dels trafik- och transportbehov. Som Sten Nordin påpekade behöver vi ju bilen i vårt samhälle. Jag tillhör en sådan grupp att jag faktiskt tycker att vi till och med behöver lastbilar – så var det sagt; kanske i en gråare nyans.

Detta är en svår nöt att knäcka: att sträva efter att förbättra miljö och säkerhet i staden utan att i alltför hög grad sänka servicenivån. Jag tycker det är ett rimligt förhållningssätt vi har hittat. Vi identifierar de svåraste fallen, sätter upp en tydlig målsättning att de mest problemdrabbade stationerna ska flyttas men intar samtidigt ett långsiktigt perspektiv. Det här måste ske i en rimlig takt och med hänsyn till bensinbolagens planering.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 160

U l f F r i d e b ä c k (fp): Herr ordförande, fullmäktige! I det här ärendet kommer majoriteten att genomdriva att successivt verka för att minska de farliga transporterna och att alla bensinstationer inom det inre trafikområdet kommer att tas bort. Säkerhetsaspekterna är naturligtvis mycket viktiga när det gäller stationernas placering, både i inner- och i ytterstad. Nu när majoriteten föreslår att bensinstationerna i innerstaden ska läggas ned, så sker det utan konsekvensanalys och utan att några alternativa placeringar föreslås. Det är naturligtvis otillständigt, men helt i linje med majoritetens bilist- och företagarfientliga politik.

Roger Mogert och Viviann Gunnarsson säger i ärendet att merparten av dem som bor i innerstaden bedöms ha sådana resvanor att de kan tanka på en bensinstation utanför innerstaden utan att det medför extra resor. Nästa år tänker ni införa biltullar, och att ni nu tydligt också tänker tvinga bilisterna att åka fram och tillbaka över tullstationerna verkar inte särskilt genomtänkt. Ni vill ju genom biltullarna försöka minska trafiken. I sådana här fall kommer trafiken att öka.

En rad olika faktorer påverkar nu näringslivet i Stockholm negativt. Biltullar, höjda inkomstskatter och skatteutjämningen är bara några faktorer som leder till att Stockholms tillväxtmotor hackar. Till detta ska läggas otillräcklig infrastruktur. I detta sammanhang betyder det att farliga transporter i hög grad tvingas att köra där de inte borde köra, beroende på att det saknas kringfartsleder.

Nej, bygg färdigt Ringen! Södra Länken blir klar i år, Norra Länken finns det beslut om, men när byggstarten sker är oklart. Förbifart Stockholm och Österleden är

projekt som dröjer, men de borde startas snarast möjligt, för då skulle de farliga transporterna kraftigt kunna minska i den här staden.

Herr ordförande! Att lägga ned samtliga bensinstationer i Stockholms innerstad utan att ha gjort några som helst konsekvensanalyser kan inte vara rätt. Det är naturligtvis tänkbart att vissa stationer kan få andra placeringar än de har i dag, men innan beslut fattas måste detta studeras ytterligare. Bifall till Folkpartiets förslag i kommunstyrelsen!

Anförande nr 161

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag ber att få citera: ”Med detta vill majoriteten genomdriva att farliga transporter successivt avvecklas.” Kan det verkligen vara så fruktansvärt?

Detta är ett inriktningsbeslut. Dagens klubbslag innebär inte att alla bensinstationer avvecklas, det är ett uppdrag att arbeta med frågan. Det är också ganska tydligt att det är ett långsiktigt uppdrag och att det ska ske i takt med och med hänsyn till bolagens planering.

Vidare. Du citerar om innerstadsbornas möjligheter att tanka på andra ställen. Vad det står är att de bedöms kunna tanka på vägen *utan* att öka sin resväg. Det är därför det är ett alternativ. Det innebär alltså *inte* att man åker fram och tillbaka över någon eventuell tullstation.

Anförande nr 162

U l f F r i d e b ä c k (fp): Men Roger Mogert och Viviann Gunnarsson, om biltullar nu införs och alla bensinstationer ligger utanför biltullen och man bor i innerstaden och man måste tanka – det finns utredningar som säger att över 50 procent av dem som bor i innerstaden och har bil tankar inne i staden – blir det då inte ökad trafik? Det måste ni rimligen hålla med om bägge två.

Vårt förslag till beslut i ärendet är att vi vill se förslag till andra placeringar för bensinstationer. Det finns det inte ett ord om i den här utredningen.

Anförande nr 163

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Först vill jag säga till Ulf Fridebäck att det står väldigt tydligt i ärendet att varje station ska utredas för sig, vad som händer med den och vad som händer med dem som brukar tanka där.

Det är ändå viktigt att man också tänker på säkerhetsaspekten – jag kommer att ta upp detta i mitt anförande senare.

Men det är lite knepigt att säga att 50 procent tankar i staden. Det kan ju bero på vanan, därför att det har varit så tillgängligt att tanka i innerstaden. Om det blir mindre tillgängligt lägger man väl om sina vanor. De flesta människor ger sig väl ut

någon gång utanför staden och tankar. I statistiken kan man se att de flesta inte tankar mer än kanske två eller fyra gånger per månad. Jag undrar om de inte åker till ytterstaden för att handla, och då kan de ju tanka på samma gång. Det är en fråga om att lägga om vanor. Man behöver inte tanka precis i den stadsdel där man bor.

Anförande nr 164

U l f F r i d e b ä c k (fp): Ordförande! Det är samma sak i det här ärendet: det är tvång som styr majoriteten. Man vill tvinga bilisterna och höja avgifter och taxor. Det kan inte vara på det viset! Ni måste ändra taktik.

Är det inte så, Viviann Gunnarsson, att om man bor i innerstaden och ska tanka och det inte finns någon bensinstation i innerstaden utan man måste åka ut, så ökar trafiken? Du måste rimligen kunna svara ja eller nej på det.

Och vad är det för mening med att ha ett inriktningsärende? Varför lägger ni inte fram ärendet på en gång, så att det är färdigt? Det här gör varken till eller från, det är ju varken hackat eller malet.

Anförande nr 165

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Gatu- och fastighetsborgarrådet hade en mycket hovsam inledning till ärendet, får jag lov att säga, men det gäller nog att bli lite mer precis vad det är som egentligen avses med beslutet. Det kan faktiskt tolkas som att alla bensinstationer i innerstaden ska väck, även om det ska få ta lite tid. Skulle man lyssna på gatuborgarrådets inledning så kan man tolka det som att det finns en hållning att kanske inte alla ska väck. På den punkten borde man vara mer tydlig.

Den här frågan har diskuterats i många år nu, och den möts med oro av många vanliga Stockholmsbilister, men den möts inte minst med oro från Stockholms näringsliv. Roger Mogert är mycket väl medveten om att man från näringslivets sida är mycket oroad av en utveckling där alla bensinstationer tas bort, därför att det skulle vålla stora problem för transportnäringen och för andra.

Frågan om farliga transporter måste ha sin lösning. Precis som Ulf Fridebäck sade, den måste ha sin lösning i innerstaden lika väl som i ytterstaden. Den kommer man inte undan att fundera över bara för att man tar bort bensinstationerna i innerstaden, även om det är mer trångt i innerstaden och även om det finns mer folk där.

Därför hade det varit bättre att följa yrkandet från både Moderaterna och Folkpartiet om återremiss, för att bearbeta ärendet ytterligare och bli mer tydlig om vad som är stadens inriktning. Det tycker jag att både stockholmarna och näringslivet har rätt att få veta. Vad är den långsiktiga inriktningen?

Sedan kan vi mycket väl talas vid om åtgärder för att börja säkra omkring farliga transporter. Sedan kan vi mycket väl talas vid om att vissa bensinstationer kanske ligger på tomter som skulle kunna användas mycket bättre för stadens utveckling och

kanske borde flyttas till någon annan plats – men inte nödvändigtvis alltid till ytterstaden, därför att vi behöver ha kvar bensinstationer även i innerstaden.

Jag tycker att det här ärendet är ofullgånget och ofullbordat, om det inte är så att man från majoritetens sida i kväll är beredd att lämna ett tydligt besked om vilken färdriktningen är – men det kanske man inte riktigt har förmågan till, herr ordförande!

Anförande nr 166

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Ordförande! Jag är mycket förvånad över att vi inte kan vara ett enigt fullmäktige om detta i mitt tycke självklara beslut. Läs innantill! Det är ett inriktningsbeslut: att verka för att successivt minska de farliga transporterna och antalet bensinstationer inom det inre trafikområdet. Det handlar alltså om 15 bensinstationer inom tullarna, och framför allt handlar det om fem av dessa, de fem som enligt brandförsvarets bedömning inte har tillfredsställande transportvägar och som i första hand bör övervägas för en avveckling. Det är en inriktning detta beslut handlar om.

Tycker inte ni att det är oroväckande att de här fem stationerna inte har tillfredsställande transportvägar?

Jag måste säga att även i detta ärende är det en sådan favorisering av bilisters bekvämlighet att det inte är någon logik. Å ena sidan hävdar ni från oppositionen alltid att stockholmarna är så oerhört beroende av sin bil för att få vardagen att fungera. Å andra sidan lämnar dessa oerhört bilberoende personer aldrig innerstaden, eftersom man skulle behöva betala trängselavgift enbart för att kunna tanka. När man tankar sin bil är faktiskt en planeringssak, och är det så att man är beroende av bilen skulle jag tro att man ganska ofta passerar gränsen och lämnar innerstaden. För man kan väl inte vara så beroende av bil om man enbart håller sig inom innerstaden – det har jag svårt att tro. Då får man väl planera sina tankningstillfällen utifrån sina övriga körningar. Konstigare än så är det inte för mig.

Ännu svårare har jag att förstå hur ett byggande av Ringen skulle undanröja de farliga transportvägarna, om man ändå ska ha kvar bensinstationerna i innerstaden. Då fortsätter ju de farliga transporterna, de måste ju in i innerstaden för att leverera sina varor så det kan inte vara någon lösning på problemet. Men ni är ju så in i vassen fixerade vid att den där Ringen är lösningen på det mesta, liksom att man inte kan kräva någonting av bilister.

Jag tycker att det här är ett bra och självklart förslag. Vi behöver minska de farliga transporterna, och i första hand ska vi då avveckla de bensinstationer i innerstaden som inte har tillfredsställande transportvägar. Bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 167

I n g e - B r i t t L u n d i n (fp): Ann-Marie, det vi skulle kunna vara överens om är möjligen just transportvägarna, som är vad det handlar om.

Vi behöver faktiskt ha kringfartslederna, så att vi slipper så många farliga transporter som går rakt igenom vår allra innersta stad, som de gör i dag. Vi kommer aldrig att klara av att inte ha en enda farlig transport genom vår stad, det är alltid någonting som vi behöver transportera in till innerstaden. Jag tror inte du kan göra staden totalt barnsäker, Ann-Marie, utan någonstans måste vi ändå tillåta någon form av farlig transport. Av med dem blir vi aldrig, men vi kan minska antalet genom att ha vettiga kringfartsleder.

Anförande nr 168

A n n - M a r i e   S t r ö m b e r g   (v): Jag kan möjligtvis förstå att kringfartslederna skulle vara ett sätt att minska trängseln, även om jag inte delar den uppfattningen. Men jag kan inte förstå hur kringfartslederna skulle kunna få bort de farliga transporter som måste gå in i innerstaden eftersom de ska till bensinstationerna, som ni tycker ska ligga kvar. Det är ingen som helst logik i det argumentet.

Anförande nr 169

Borgarrådet   G u n n a r s s o n   (mp): Ordförande, ledamöter! Jag skulle först vilja klara ut en sak. Det låter som om det skulle vara så att vi har en fantastisk massa farliga transporter rakt igenom innerstaden, men det är faktiskt så att man måste ha dispens för varenda farlig transport i innerstaden.

Att Valhallavägen just nu inte råkar räknas till innerstaden tycker vi är väldigt tråkigt, det borde den göra. Därför skulle vi gärna vilja flytta bort mycket tunga och farliga transporter från Valhallavägen.

Alla farliga transporter som körs i innerstaden går som sagt på dispens där, och det är viktigt att vi försöker hantera detta.

Inriktningsbeslutet handlar om att i dag skulle ingen av de 15 bensinstationerna få byggas, med de säkerhetsavstånd som gäller i dag. Det finns en rekommendation för bebyggelse, när det gäller bostäder 100 meter ifrån en bensinstation och 25 meter för kontor. Av de här bensinstationerna, varav fem är särskilt utpekade, finns det till exempel en som ligger inuti ett bostadsrättsföreningshus. Ni förstår väl själva att detta inte kan vara lämpligt ur säkerhetssynpunkt – speciellt som det varken finns brandvägg eller någon annan säkerhetsanordning. Skulle en explosion ske så finns det inget som skyddar dem som bor i det huset!

Brandförsvaret och miljöförvaltningen har tillsammans gjort en genomgång av alla de här bensinstationerna för att titta på just säkerhetsavstånden, och det är egentligen ingen av dem som håller måttet när det gäller avståndet till själva tankningen. På säkerhetssidan är det alltså en väldigt farlig verksamhet som vi har att göra med.

När det gäller miljöaspekten handlar det om avståndet till de boende, lukter, och även spillvatten som kan komma ut i dagvattnet.

Jag tycker man ska läsa rapporten ordentligt. Mycket är väl utrett, och det har gjorts en enkät. Jag skulle vilja svara att det ni säger om att man är så orolig från näringslivets sida framkommer inte i enkätsvaren. Snarare är det så att man inte riktigt vet hur man tankar, i det näringsliv som tankar i innerstaden. Taxirörelsen tankar troligtvis mycket mera utanför innerstaden än i den. Så värst orolig tror jag inte man är i näringslivet.

Ulf Fridebäck, jag förstår inte varför ni vill se det som att man tvingar bilister. Är en bilist någon annan sorts människa än andra? Är det inte så att en bilist också gärna vill att det ska vara säkert, miljövänligt och bra på andra sätt? Den person som är bilist måste vi väl också värna om?

Anförande nr 170

S e b a s t i a n C e d e r s c h i ö l d (m): Jag är väldigt glad att Viviann Gunnarsson månar om min säkerhet, för jag råkar bo i det huset. Men jag skulle önska att jag fick bestämma själv. De flesta som bor i fastigheten är glada att den macken finns där, och de flesta som bor i området är glada att de har möjlighet att tanka utan att ge sig ut utanför staden.

Brandförsvaret har faktiskt konstaterat att just den här bensinstationen, Birger Jarlsgatan 120, inte ligger på ett sätt som på något sätt skulle utgöra en brandfara eller brandrisk.

Anförande nr 171

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Det där förstår jag inte var du har fått ifrån. Jag sitter som ordförande i brandförsvaret, och jag har fått uppgiften från brandförsvaret under det att utredningen har gjorts, att det är en farlig bensinstation i just den bostadsrättsföreningen och där finns inga särskilda säkerhetsanordningar.

Det är naturligtvis bekvämt att ta hissen ned till bensinmacken, det förstår jag också. Men jag tror faktiskt inte att ni skulle tycka det om den exploderade!

Anförande nr 172

I n g e - B r i t t L u n d i n (fp): Ingen av de här bensinstationerna skulle i dag få byggas, säger Viviann. Nej, så är det väl egentligen, om vi skulle följa alla regler. Men det är så himla mycket som inte skulle finnas om dagens regler och förordningar skulle följas till punkt och pricka. Vi skulle till exempel definitivt inte ha kvar någon bebyggelse runt Stockholms Hamn, eftersom den ligger alldeles för nära allt som är farligt och allt som pustar ut saker. Dem får vi väl ta och riva – Hjorthagen behöver vi inte ha kvar.

Å andra sidan skulle vi inte heller ha kvar det gamla trygga transportsättet häst och vagn, för det ska vara 500 meter eller ännu längre ifrån hästen också. Det är alltså lika illa det.

Hur man än vänder sig har man rumpan bak. Någonstans måste man väl ändå kunna begripa att vi har bilen, vi har bussen – vi har transportmedel som behöver bensin. Alltså behöver vi komma åt bensinen, och även om man bor i Stockholm måste man kunna göra det någon annanstans än utanför staden. Man måste kunna tanka utan att behöva åka till Ystad eller Haninge!

Anförande nr 173

U l f F r i d e b ä c k (fp): Ordförande! Viviann Gunnarsson, när du och dina kompisar i majoriteten nästa år inför biltullar och när ni har sett till att det inte finns en enda bensinstation kvar i innerstaden, då menar jag att du har tvingat bilisterna i innerstaden att köra ut för att tanka. Det kan inte vara särskilt miljövänligt, det måste du förstå. Det ökar ju trafiken, och det kan inte vara i linje med er miljöpolitik.

Anförande nr 174

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Snälla Fridebäck, du menar väl inte att den som har bil aldrig åker utanför stadens gränser utan bara befinner sig i innerstaden med sin bil? Du menar väl inte att så är fallet om man har bil?

Anförande nr 175

S t e l l a n F H a m r i n (v): Det råder väl ingen tvekan om att bilismen är ett problem för Stockholms innerstad. Vi vet att den leder till sämre miljö. Den leder till många dödsoffer genom den direkta skadan på miljön. Den leder till trängsel, den leder till olyckor och den skapar risker för befolkningen.

Självklart är bensin ett farligt ämne, som vi vet kan leda till svåra olyckor. Det vore helt omöjligt, som har sagts förut, att i dag sätta in de här bensinstationerna inne i staden. Självklart måste vi göra miljön säkrare i Stockholm genom att minska antalet bensinstationer så långt som det är möjligt och lämpligt.

De undersökningar som genomförts visar, som Viviann också sade alldeles nyss, att 50 procent av tiden som innerstadens bilister har sin bil tillbringar de utanför innerstaden, och det är självklart inget som helst problem att tanka när man befinner sig där ute.

Det har också sagts att den nya trafikpolitik som nu växer fram skulle vara företagarfientlig, men det är faktiskt inte självklart och inte ens sant, skulle jag vilja säga. Mindre trafik i innerstaden leder helt självklart till mycket bättre framkomlighet för dem som måste vistas där, nämligen de som är yrkestrafikanter, och alla de företag som också vi vill ha i innerstaden och som behöver transporter. Självklart tjänar de ganska stora pengar på att de bilar som de behöver kommer fram i tid.

Sedan kan det möjligen vara så att ett antal företag tvingas flytta till andra ställen i Stockholm, men det är väl ingen skillnad principiellt sett – till och med en fördel, tycker jag – om vi får en tillväxt av företag utanför city? Företag behövs över hela Stockholm för att tillgodose de behov som finns här i staden.

Anförande nr 176

U l f F r i d e b ä c k (fp): Ordförande! Stellan Hamrin, tänk jag trodde att företagare i den här staden var betjänta av att det kommer folk till deras affärer för att handla, och så vidare. Nu ska ni ju införa en massa nya pålagor, exempelvis biltullar. Är inte det här sammantaget en företagarfientlig politik, när man inte låter kunderna komma till dem för att handla?

Anförande nr 177

S t e l l a n F H a m r i n (v): Vi ska se till att de som inte väljer att ha bilen när vi får trängselavgifter i stället tar kollektivtrafiken och att de som då vill fortsätter att handla i innerstaden.

Det finns som sagt många andra ställen att handla på, och det ser inte vi som någon nackdel.

Anförande nr 178

H a r d y H e d m a n (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag måste säga att när jag läser de olika förslagen verkar det inte vara så våldsamt stor skillnad mellan vad som sägs av majoriteten och vad till exempel Sten Nordin sade tidigare. Han ville ju bara framföra önskemål om en måttlig, långsam övergång till ett bättre sakernas tillstånd. Ingen har något emot säkerheten.

Vi har ändå ställt upp på den reservation som Jan Björklund lade. Där har han påpekat att innan man tar bort bensinmackarna borde det vara färdigt med de alternativa placeringarna.

När kontoren skriver sitt utlåtande, skriver de på slutet: ”Med tanke på den riskhänsyn i samhällsplaneringen som erfordras kring bensinstationer bör dessas läge finnas med tidigt i planeringen, om möjligt redan i översiktsplaneringen och vid framtagandet av trafikplaner.” Detta är väl inte riktigt uppfyllt i det här ärendet. Det borde ju vara så att det fanns tydligt angivet var den alternativa placeringen ska vara.

Därför skulle vi vilja se en återremiss.

Sedan skriver kontoren något annat som är lite tråkigt: ”Slutligen konstaterar kontoren att det inte är möjligt att kombinera dispens med särskilda säkerhetskrav på fordonens beskaffenhet.” Det lär hänga ihop med EU-regler och annat.

Jag talade med brandchefen för några år sedan om detta. Flygare måste ju ange en färdplan, med tidsangivelser, i förväg. Då vore det väl rimligt att ha samma krav för farliga transporter på de vägar som upplåts, och i så fall kunde man kräva GPS-sändare i de bilarna. Då skulle brandförsvaret direkt veta var bilarna fanns i varje ögonblick. Detta har brandchefen angivit är fullt genomförbart och skulle kunna integreras i trafikledningscentralen i Stockholm. Om man fortsätter hoppas jag att man försöker förbättra de transporter som har farligt gods så att räddningstjänsten alltid vet var bilarna befinner sig.

För övrigt yrkar jag bifall till Folkpartiets förslag, som vi stödde i kommunstyrelsen.

Anförande nr 179

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tänkte bara be att få göra några korta klargöranden. Det kändes ett tag som om det var olika ärenden som hade delats ut på de olika bänkarna här, medan jag snarare tycker att vi inte står så hemskt långt ifrån varandra i realiteten. Ändå ropas det: Varför har ett sådant här uppdrag getts över huvud taget? Den som läser i handlingarna ser att detta ganska kloka och insiktsfulla uppdrag gavs under den förra mandatperioden.

Det utmynnar inte heller i, som någon påstod, att alla stationer ska avskaffas, utan i ett nytt uppdrag. Inte heller det uppdraget syftar till att avskaffa utan på sikt minska antalet stationer och prioritera de farligaste transporterna.

Inte heller är detta någonting nytt. Det framgår också av ärendet att ett arbete har pågått ganska länge för att eliminera farliga transportvägar och för att lösa problem med stationer i bostadshus eller i andra olämpliga lägen.

Jag har svårt att se det riktigt upprörande i detta och blir lite förvånad över den antibilistjargong som förs fram, när man upprört ropar: Detta minskar de farliga transporterna! – som om de vore någonting som vi är för i den här salen.

Jag tycker det är en rimlig avvägning. Det är också rimligt, som flera har sagt, att vi sannolikt kommer att behöva hitta nya lägen – inte minst för att omstruktureringen inte ska bidra till att öka trafikarbetet, som det också står i ärendet. Här slås man av två saker när man läser innantill: dels att det handlar om en omstrukturering, inte en avveckling, dels att det inte ska öka trafikarbetet. Då behövs det rimligtvis nya lägen.

Sedan är detta faktiskt inte en detaljplan eller översiktsplan, utan det är ett inriktningsärende. Därför finns inte alternativa lägen med för de stationer som inte försvinner genom detta ärende. Det är också tämligen rimligt.

Anförande nr 180

L i l i a n F a l k b ä c k (s): Ordförande, fullmäktige! Jag har suttit och lyssnat länge på den här debatten, och den var ganska intressant. Det är väl så att ni som bor i innerstaden inte bara befinner er där inne?

Till Ulf Fridebäck skulle jag vilja säga: Välkommen ut i våra förorter, exempelvis till Farsta Centrum där vi har utomordentliga affärer och en trevlig miljö, så man behöver inte bara vara inne i staden. Vi har även bensinstationer!

Anförande nr 181

U l f F r i d e b ä c k (fp): Ja, tack, Lilian, jag åker gärna till Farsta och handlar ibland, och jag vet att det finns mycket affärer där ute också.

Men när du och dina kompisar ska införa biltullar kommer ju saken i ett annat läge för mig. Då får jag liksom betala lite extra för att åka dit och handla, lika väl som du när du åker in till staden för att handla måste betala lite extra. Det är det som jag vänder mig emot. Det kan inte vara särskilt miljövänligt att man måste hålla på och åka fram och tillbaka så där.

Nej, Lilian, det här är inget bra!

Anförande nr 182

L i l i a n F a l k b ä c k (s): Jag är inte bilburen, så jag tar kollektivtrafiken. Du brukar visst cykla, och det går ju också bra.

I vilket fall som helst tror jag att det här kommer att bli bra. Vi får väl testa och se.

Anförande nr 183

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Gatu- och fastighetsborgarrådet var lite oroligt ett tag, att det hade tryckts upp olika ärenden och delats ut till fullmäktige. Det hade kanske varit något förvirrande, men så illa är det nu inte.

Anledningen att vi känner oss lite förvirrande inom den borgerliga oppositionen är inte att det är olika ärenden, utan det beror kanske mera på att olika talesmän för majoriteten verkligen låter mycket olika, får jag säga. Skillnaden i attityd i det här ärendet mellan Roger Mogert och miljöborgarrådet Gunnarsson känns ganska stor. Detta dock inte sagt bara som beröm. Jag tycker fortfarande att du är ganska otydlig. Du behöver förtydliga vad ärendet egentligen ska innebära.

Som jag sade inledningsvis, vi kan mycket väl talas vid om att jobba för att farliga transporter ska bli säkrare och minimeras. Vi kan mycket väl talas vid om att bensinstationer som ligger i dåliga lägen, eller i lägen som kanske kunde användas bättre för stadsutvecklingen, flyttas och får en ny placering. Men om vi ska kunna ha det samtalet och det samarbetet så får faktiskt inte inriktningen vara att alla bensinstationer i innerstaden ska bort, därför att det innebär så stora nackdelar både för den vanliga stockholmare och för näringslivet att vi från moderat sida inte kan ställa upp på det.

Anförande nr 184

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Jag vet inte hur många gånger vi måste säga att inte alla ska bort och att det kan ta åtminstone tre år innan den första kommer bort. Dessutom är det ju vissa politiker som bor i husen och som väl lär överklaga.

Vi har i alla fall en som vi tror att vi kan få bort snabbt, och det är den som ligger i vårt gemensamma skyddsrum. Det är nämligen brandförsvaret som äger den, och den är särskilt farlig. Om man har gått in i garaget, som det fungerar som nu, och det börjar brinna i bensinstationen, så kommer man aldrig ut igen. Den tycker jag verkligen att vi måste ta bort.

Skämt åsido: Jag ska i alla fall kommentera att det hela eftermiddagen har känts så att ni försöker att få det till att Miljöpartiet på något vis skulle vara totalt rabiatt emot allting som har med transporter att göra, bilar och det ena med det andra. Så är det inte. Däremot vill vi få en omställning till stånd som gör att vi använder bilen på ett vettigare sätt. Det kan man göra genom att förbättra säkerheten när det gäller bensinstationerna.

Anförande nr 185

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Jag respekterar naturligtvis oppositionens rätt att vara splittrad och förvirrad, tro inget annat.

Ändå är det rätt tydligt i det uppdrag som ges att, precis som Viviann Gunnarsson säger, det inte är så att alla stationer ska bort. Tvärtom är det ett långsiktigt uppdrag för att minimera risker. Det handlar om att omstrukturera beståndet, ingenting annat. Det står till och med specificerat att det ska ske i samarbete med branschen.

Jag känner mig trygg i förvisningen att det faktiskt är en ganska tydlig text.

Anförande nr 186

Borgarrådet N o r d i n (m): Det är dock värre när majoriteten är splittrad och förvirrad, för det är ni som har makten.

Jag välkomnar beskedet: alla bensinstationer ska inte bort. Det är bra att ni är tydliga med det. Anledningen till att vi tog fram detta inriktningsbeslut förra mandatperioden var nämligen att vi då ärvde ett gammalt ärende enligt vilket bensinstationerna skulle avvecklas. Det ändrade vi med vårt inriktningsbeslut, och vi är glada att det gjorde nytta.

Anförande nr 187

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Det är inte så att vi i majoriteten är överens om allting, men i detta ärende är vi faktiskt väldigt överens. Jag har svårt att förstå hur ni kan uppfatta något annat. Däremot verkar ni frustrerade över att ni eventuellt kan behöva inse att vi har rätt.

Jag har väldigt svårt att förstå hur ni kan läsa in i det här ärendet att vi skulle vilja lägga ned alla. Det är ju bara att läsa innantill, och jag trodde ni var läskunniga: ”verka för att successivt minska de farliga transporterna och antalet bensinstationer inom det inre trafikområdet”. Läser ni brödtexten så finner ni att det handlar om att i första hand utifrån bedömningen av transportvägarna från de rekommenderade lederna fram till stationerna att de fem stationer som fått bedömningen ej acceptabla transportvägar ska avvecklas i första hand. Det är alltså i första hand de fem stationer som har icke acceptabla transportvägar som kan bli aktuella för avveckling, om det över huvud taget går – det är ju inte helt okomplicerat.

Det här är en viljeinriktning. Vad är det som är så svårt att förstå?

Anförande nr 188

Borgarrådet N o r d i n (m): Det har böljat en debatt här för att klarlägga vad det är ni egentligen menar, som ni av något skäl inte ville skriva in i ärendet.

Och, Ann-Marie Strömberg, det är inget personligt, men jag blir alltid orolig när Roger Mogert är överens med dig.

§ 24 Reviderade riktlinjer för egenavgifter för vuxna i hem för vård eller boende (HVB), familjehem m.m. (utl. 2004:1)

Anförande nr 189

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Jag tänker inte bli långrandig. Vi är alla överens om ärendet, och jag tror att vi även kommer att vara överens om det jag nu tänker säga. Det är nämligen så att ärendet bordlades i december och därför inte hann fram i tid. Därför ändrar jag att riktlinjerna för egenavgifter för vuxna i HVB, familjehem med mera ska gälla från och med den 1 februari 2004 i stället.

I övrigt yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

§ 25 Avtal om samverkan mellan Karolinska Institutet, AstraZeneca Sverige AB och Stockholms stad (utl. 2004:2)

Anförande nr 190

Borgarrådet Gunnarsson (mp): Ordförande, ledamöter! Man kan få intrycket i det här ärendet att det är en lite ofarlig och snäll ideell förening som ska bildas mellan Karolinska Institutet, AstraZeneca och Stockholms stad. I själva verket handlar det mycket om pengar. Det är också så att Stockholms stad kommer att satsa ganska mycket pengar i den här ideella föreningen. Vi tycker inte heller att det är riktigt klart hur nya medlemmar ska tas in i föreningen. En ideell förening ska ju vara öppen för alla som vill bli medlemmar.

Därför vill jag avslå förslaget till avtal. Vi i Miljöpartiet tycker inte att man på det sätt som föreslås i ärendet ska liera sig så hårt med ett visst företag, och inte heller prioritera de ekonomiska resurserna till ett avtal som bara gynnar en speciell näringslivsbransch. Det är anledningen till avslaget.

Däremot är det naturligtvis väldigt bra ifall kommunen kan samverka med olika institutioner, högskolor och företag på olika sätt – bara inte på det vis som föreslås i detta ärende.

Jag yrkar bifall till den reservation som finns i kommunstyrelsen.

Anförande nr 191

Elisabeth Brandt Ygeman (s): Ordförande, fullmäktige! Det här gäller som sagt ett avtal mellan Karolinska Institutet, staden och AstraZeneca. Det är inte alls till för att gynna något speciellt företag eller så, utan för att flytta fram positionerna när det handlar om biomedicinsk forskning och utveckling och om att kunna fortsätta vara den tillväxtregion vi är på just det området – inte minst när det gäller utvecklingen av området kring Karolinska, där vi har samma intressen som Solna stad.

Jag har svårt att se att Viviann Gunnarsson och Miljöpartiet behöver vara så oroliga över vad det här handlar om.

Den ekonomiska förbindelse vi gör är att gå in med max 2 miljoner per år i den ideella föreningen. Själva poängen är som sagt att vi behöver ha mer samverkan mellan näringslivet och forskarvärlden och vad vi kan göra från politiskt håll för att främja utvecklingen.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag i detta ärende.

Anförande nr 192

Borgarrådet Gunnarsson (mp): Vi har full förståelse för syftet. Det är bara det att – jag vidhåller det – det är bara ett biomedicinskt forskningsföretag, ett

företag som faktiskt tillverkar mediciner, som ingår. Om det vore så att man ville främja biomedicinsk forskning, borde man ha inbjudit samtliga biomedicinska företag.

Anförande nr 193

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (s): Som det står i ärendet, kommer det att vara öppet även för andra att kunna vara med. Blir det fler biomedicinska företag som är intresserade så ska de självklart kunna vara med.

Nu är det så att AstraZeneca har tagit ett sådant här initiativ, vilket jag tycker att vi ska uppmuntra.

Anförande nr 194

P e t t e r O d m a r k (fp): Ordförande, fullmäktige! Jag är lite nyfiken på en principiell invändning som Viviann Gunnarsson har mot det här samarbetet: Stockholms stad ska inte lägga resurser på att gynna en enskild näringslivsbransch. Jag undrar hur Viviann Gunnarsson tänker tolka det principiella ställningstagandet när det gäller den övriga verksamheten inom Stockholms näringslivsarbete. En grundbult i detta är nämligen att ta till vara de styrkor som finns inom Stockholm, till exempel inom området *bioscience* eller inom informations- och kommunikationsteknologi och att ta till vara de starka kluster som finns och på alla möjliga sätt försöka att brett gynna framväxten och styrkan hos dessa kluster.

Om ni har den principiella hållningen i Miljöpartiet, undrar jag: Vad mer vill ni lägga ned av näringslivsarbetet i Stockholm? Den strider nämligen mot väldigt mycket som vi ägnar oss åt i den här staden – på goda grunder.

Anförande nr 195

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Det finns naturligtvis andra sätt att främja näringslivsgrenar, och naturligtvis ska vi ha en bra näringslivspolitik. Men i det här fallet handlar det om att staden kontinuerligt lägger in 2 miljoner kronor, och det är endast ett företag som är stiftare. Det är inte alls så att det är vilka som helst som får vara med, utan de ska väljas in av styrelsen.

Anförande nr 196

P e t t e r O d m a r k (fp): Ordagrant står det i reservationen: Inte heller ska staden prioritera ekonomiska resurser till ett avtal som gynnar en speciell näringslivsbransch. Står du inte fast vid det längre? Det skulle få ganska långtgående konsekvenser för vad vi inte skulle få göra av det som vi sysslar med i Stockholm i dag.

Anförande nr 197

T o r s t e n S a n d g r e n (v): Ordförande! Jag ska bli väldigt kortfattad.

När näringslivsnämnden fattade beslutet att föreslå den här stiftelsen, var vi fullständigt eniga. Det fanns ingen reservation, ingen hade någon åsikt emot.

Det här är en viktig sak för stadens utveckling, framför allt för att få de arbetstillfällen och annat som vi behöver. Detta är tänkt att generera arbeten och generera fler företag, inte att gynna något redan existerande. Tvärtom, de satsar ju själva pengar i det hela.

*§ 28 Motion om erbjudande till stadens anställda att pensionsspara genom löne-
avstående/löneväxling (2003:3) (utl. 2003:134)*

Anförande nr 198

E w a S a m u e l s s o n (kd): Om inte borgarrådet vill säga någonting så tänker jag i alla fall tacka för svaret på motionen.

Stockholms stad står inför en stor utmaning, att behöva anställa ett stort antal ny arbetskraft framöver. Staden måste därför göra allt man kan för att vara en attraktiv arbetsgivare. Det här anser jag skulle kunna vara ett sätt, att erbjuda stadens anställda en möjlighet att spara.

Som borgarrådet skriver pågår framtagandet av ett utvecklingsavtal för de anställda, och där kommer förhoppningsvis också ett förslag till lönebaserat pensionssparande att finnas med. I avvaktan på det förslaget tackar jag för svaret hittills.

Anförande nr 199

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Skälet till att jag inte begärde ordet var att motionären först brukar få uttrycka sig om motionen.

Som Ewa beskriver är det ett fullständigt enigt fullmäktige som har samsyn omkring hur viktigt det är att vi i framtiden kommer att kunna rekrytera personal. Det är många olika delar som måste stämma om vi ska klara av den utmaningen, och det här kan mycket väl vara en del i det arbetet för att göra staden till en mer attraktiv arbetsgivare.

Sedan finns det en mängd komplexa frågeställningar att reda ut, om man ska genomföra ett sådant här försök eller en sådan här verksamhet. Det håller på att utredas just nu, och vi får ta ställning till sakfrågan när utvecklingsavtalet kommer upp för beslut i fullmäktige. Till dess vill jag bara yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

§ 31 Motion om ett "Bunkefloprojekt" - schemalagd motion i Stockholms grund- och gymnasieskolor (2001:47) (utl. 2003:142)

Anförande nr 200

B e r i t K r u s e (s): Ordförande! Motionären föreslår att stadens skolor ska ha schemalagd motion minst en timme om dagen för alla elever enligt det så kallade Bunkefloprojektet. Sedan juni 2003 finns detta inskrivet i grundskolans läroplan, och skolan ska då sträva efter att erbjuda alla elever daglig fysisk aktivitet inom ramen för hela skoldagar. Gymnasieskolan ska också ges förutsättningar för att regelbundet bedriva fysiska aktiviteter.

Det här är naturligtvis en viktig del av skolans verksamhet, med tanke på de problem som i dag finns för barn med övervikt och så vidare. Rörelse, lek, dans och idrott är viktiga delar i barns utveckling och i barns dagliga miljö. Det är viktigt att stimulera och ge inspiration.

Nu finns det med i läroplanen, och kommunstyrelsen föreslår fullmäktige att stadens skolor ska uppmanas att aktivt arbeta med läroplanens skrivningar om fysisk aktivitet. Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 201

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Ordförande, fullmäktige! Det här är en fråga som länge inte har varit speciellt högprioriterad inom skolorna. Det kan hända att man inte har förstått betydelsen av möjligheter till regelbunden motion, bland annat för att förbättra inlärning. Hittills har det egentligen bara varit goda ord om att det ligger på skolorna och det här ska vi försöka arbeta med så mycket som möjligt, men resultaten har inte infunnit sig. I dag har man rätt få timmar avsatta för fysisk aktivitet i skolorna.

Vi hoppas från Miljöpartiets sida att man nu går från ord till handling och verkligen följer upp så att vi kan få se en ändrad utveckling när det gäller betydelsen av fysisk hälsa och motion i skolorna. Naturligtvis hoppas vi också få se resultat inom en nära framtid. Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 202

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Ordförande, fullmäktige! Som så ofta har det tagit en tid från det att motionen lades in fram till det att den har landat på fullmäktiges bord. Här har det tagit nästan två och ett halvt år. Men det är inte alltid det är dåligt att det tar tid, för här har det hänt någonting bra under tiden, nämligen att det numera till och med står i grundskolans läroplan att skolan ska sträva efter att erbjuda alla elever daglig fysisk aktivitet inom ramen för hela skoldagen. Det tycker jag är en väldigt bra ändring, som är i linje med vad jag vill uppnå med min motion, nämligen möjlighet till daglig motion. Helst skulle jag ha velat se en schemaläggning också. Det är det som jag lite grann saknar i borgarrådets text.

Det är bra att möjligheten till daglig motion erbjuds ungdomarna, men det är också viktigt att man når de ungdomar som inte idrottar av sig själva. De ungdomar som är aktiva och duktiga på idrott rör på sig ändå och aktiverar sig själva, men det är egentligen sådana som jag själv var i skolåldern – små rultor som inte tycker att det är så kul att röra på sig – som verkligen behöver det bäst. Det vilar ett stort ansvar på skolorna att uppmuntra alla elever, att använda fantasin. Alltid finns det någon form av motion som passar varje barn.

På min tid var det väldigt fyrkantigt och stelbent, tyckte jag. Det var redskaps-gymnastik, och jag minns med fasa de hemska plintarna. I bästa fall kom jag upp på plinten, men jag kom aldrig över. Jag kan nästan få mardrömmar när jag tänker på de där plintarna, eller de där bollarna som man skulle hantera. Jag hade noll bollsinn, och det var aldrig någon som ville ha mig med i laget.

Men det finns ju andra saker man kan göra: motionsgymnastik, dans, som många tycker är kul, man kan springa eller ha långpromenader. Låt hundra blommor blomma inom skolorna! Verkställ nu läroplanen!

Jag är trots allt ganska nöjd med svaret på min motion och föreslår att kommunfullmäktige nu bifaller kommunstyrelsens förslag, nämligen att uppmana alla stadens skolor att mycket aktivt arbeta med läroplanens skrivningar om fysiska aktiviteter, med tillägg av vad jag nu har sagt: Använd fantasin! Hitta på olika sätt att röra på sig som passar olika ungdomar, och se framför allt till att hjälpa de barn som inte är så motiverade, för det är de som bäst behöver den dagliga motionen!

Anförande nr 203

Ewa Samuelsson (kd): Ordförande, fullmäktige! Att barn inte gör som vi vuxna säger utan som vi gör är ett beprövat uttryck, och det gäller säkert även i den här frågan. Vi vuxna har stort krav på oss att vara förebilder. Naturligtvis har skolan också sitt ansvar, men det är ofta väldigt lätt att lyfta över krav på skolan och dess verksamhet.

Nu låter det som om det här var något slags innovation som plötsligt har dykt upp. Skolan har en timplan som ska följas, och i den timplanen ges det möjlighet till de enskilda skolorna att besluta om en utökning av vissa områden. Eftersom jag själv har erfarenhet från skolan vet jag att i den skola där jag arbetade utökade vi just slöjd och idrott, för att eleverna skulle få möjlighet till de mer praktiska ämnena i förhållande till de teoretiska, som ändå har så stor del av timplanen.

Det här är självklart i hela samhället och lyfts fram överallt, inte minst för många vuxna och dagligdags kan vi läsa i tidningarna om alla de sjukdomsbilder som beror på för lite motion. Vi får nog alla ta till oss lite grann, vara förebilder men också stötta skolorna i arbetet att inom den ram där deras verksamhet ligger också ha fysiska aktiviteter.

Anförande nr 204

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): Javisst är det viktigt att barnen och ungdomarna får röra på sig. Det är absolut viktigt med fysisk aktivitet, det är verkligen någonting jag står för. Får barnen rörlighet och fysisk aktivitet så går det också bättre med deras studier i skolan – det hänger ihop.

Men det gäller att sansa sig lite. Skolan har sin timplan, som vi var inne på. Det är upp till rektor att se hur många timmar per vecka som ska gå till idrott för barnen, och det är oerhört viktigt att det är där ansvaret ligger. Det är också så att detta i dag står inskrivet i grundskolans läroplan.

Däremot kan man vara kritisk till att ämnet förebyggande hälsa är så teoretiserat. Idrottslektionstimmarna ska användas till fysisk aktivitet, det är oerhört viktigt att se till att barnen ute i skolorna verkligen får röra på sig och inte sitter och läser teori på de timmarna.

Anförande nr 205

J o h a n n a W e s t i n (m): I sådana här viktiga frågor gäller det att inte glömma bort underifrånperspektivet. Man kan inte bara statiskt kräva ökad tidsåtgång, därför att det är sällan de elever som motionären vill åt faktiskt skulle gagnas av det. Det är ju de elever som i dag sitter på bänken i stället för att vara med på gymnastiklektionerna som man skulle vilja förmå att röra på sig – och de skulle inte gagnas av mera av exakt samma sak. Därför är det viktigt att skolorna själva kan komma på metoder att få eleverna att röra på sig; det kanske inte ens är skolorna som ska ha huvudansvaret för detta.

Det viktiga är att det här måste komma underifrån. Det måste finnas andra sätt att attrahera de elever som redan i dag faller utanför.

Lyckligtvis är det så att de flesta skolledningar har insikt om att rörelse och motion i olika former är nödvändigt, och därför håller redan mycket på att hända. Då vore det tråkigt om det kom ett politiskt pekfinger: Så här måste det gå till, så här måste ni göra. Då tar man död på allt det som håller på att komma fram. Det rör mycket på sig i de här frågorna, men det måste få komma underifrån.

Anförande nr 206

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Jag uppfattar att det inte handlar om ett ovanifrånperspektiv eller att vi talar om exakt hur man ska göra. Vad vi gör är att lyssna på det som har framförts från många olika håll, föräldrar, forskare och även barn och ungdomar som skulle vilja skapa möjligheter att ha mer tid i skolan till detta. Däremot lyfter vi upp olika exempel på vad man skulle kunna göra. Vi säger inte att det är ”armar uppåt sträck” eller plintarna som Ann-Marie Strömberg talar om som gäller, utan att man kan idka motion på många sätt. Sedan är det naturligtvis upp till skolorna att organisera det.

Jag tror ändå att det är viktigt att vi som politiker visar att vi är medvetna om problemet och att vi vill se resultat.

Anförande nr 207

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): De sista inläggen från oppositionen kallar jag för att slå in öppna dörrar. Jag har svårt att se hur ni kan läsa in några pekpinningar i kommunstyrelsens förslag eller ens i min motion. Bunkeflometoden är bara *en* metod, så egentligen kan man säga att kommunstyrelsens förslag går längre. Det som har tillkommit är ändringen i grundskolans läroplan, och det handlar om möjlighet till daglig fysisk aktivitet inom ramen för hela skoldagen. Där har man stort utrymme att utforma denna möjlighet på det sätt som passar både den enskilda skolan och den enskilda eleven.

Jag har nu till min glädje märkt att skolorna också arbetar väldigt medvetet med att ge möjligheter till motion. Jag har ju koll på min egen stadsdelsnämnd, och när jag nu har gjort min besöksrunda på alla skolorna har jag till min stora glädje märkt att man på alla skolorna är väl medvetna om vikten av daglig motion och att man också utformar den på olika sätt. Dans har blivit väldigt populärt, promenader är ett annat sätt.

Men det är inte fråga om några pekpinningar, utan det är verkligen en individuell utformning och man ger eleverna olika möjligheter. Jag har intrycket att man på skolorna arbetar väldigt medvetet med läroplanen. Att vi nu tar ett gemensamt beslut från kommunfullmäktige är för att ytterligare poängtera för stadens skolor hur stor vikt vi lägger vid de här frågorna. Det är viktigt med möjlighet till daglig motion och att man utformar den efter elevernas egna önskemål.

Det här kommer skolorna att klara, det är jag övertygad om.

Anförande nr 208

J o h a n n a W e s t i n (m): Det är det som är skillnaden mellan Vänstern och oppositionen. Pekar man med hela handen och säger att det måste vara en timme om dagen, anser vi att det är ett slags pekpinne. Då inskränks skolornas och skolläringarnas möjligheter att agera. Jag tror inte att vi kommer att bli eniga om detta, men på vår sida av salen uppfattar vi det som en pekpinne.

Anförande nr 209

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Bunkefloprojektet innebar en timme om dagen, om du nu tycker att det är en pekpinne. Läroplanen innebär daglig fysisk aktivitet – tycker du att det också är en pekpinne? I så fall har ni nog en övertro på att allting ger sig av sig självt. Jag tror att det är bra att ha den här skrivningen i läroplanen. Sedan får skolorna utforma innehållet efter de behov man har på skolorna och efter de enskilda elevernas behov.

Vi har tydligen väldigt olika uppfattning om hur man ska tolka ordet ”pekpinne”. Jag tror att det är viktigt att ha den här skrivningen i läroplanen, för att ge incitament så att man förstår att det här är någonting som är nödvändigt för att eleverna ska må bra och för att man ska nå alla elever, även de elever som inte av sig själva rör på sig så mycket.

§ 35 Motion om försök med direktval till stadsdelsnämnderna (2002:53) (utl. 2003:143)
Motion om kommunal demokrati för 2000-talet (2002:18)
Motion om direktvalda stadsdelsnämnder (2001:51)
Motion om representation enligt valresultatet i stadsdelsnämnderna (2001:48)
Motion om fullföljandet av stadsdelsnämndsreformen genom åtgärder för att organisatoriskt och politiskt stärka den lokala nivån (2001:31) (utl. 2003:165)

Anförande nr 210

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande! Det här är ett flertal motioner som lite grann handlar om samma sak, även om de råkar stå under två olika punkter på föredragningslistan. Flera av dem handlar om direktval till stadsdelsnämnderna, och så gör även en av mig och övriga vänsterpartister framlagd motion som vi inte riktigt har fullföljt därför att vi vet att lagstiftningen inte är sådan. Däremot lade vi den motionen i så pass god tid att den förra majoriteten, om man hade velat, skulle ha hunnit skriva fram ett ärende för att kunna få svar inför valet 2002. Det vi dessutom föreslog i den motionen var att genomföra en översyn av stadens centrala politiska organisation. Den översynen har nu genomförts och är ute på remiss. Mycket av det som vi tar upp kommer också upp i SPO-utredningen.

Ytterligare har vi lagt en motion som handlar om att vi faktiskt själva i staden kan fatta beslut och låta valresultatet slå igenom i några stadsdelsnämnder. Det behövs alltså ingen lagändring för att kunna åstadkomma att stadens invånare i någon eller några stadsdelar skulle kunna få bli representerade genom de politiska partier som de har lagt sina röster på. Det är ett annat sätt att gå till väga än att kräva lagändring, som tar oändligt mycket längre tid. Dessutom har vi vid ett tidigare tillfälle fått nej på detta.

Är det så att vi tycker det är viktigt med lokal demokrati och att människor ska känna att de företräds av dem som de vill företräddas av, tycker jag att fullmäktige också ska bifalla den motionen, eller snarare vår reservation i kommunstyrelsen, där vi anför att för att stärka den lokala demokratin, för att få människor mer engagerade i det lokala arbetet och för att få dem att känna att de kan delta på ett bra sätt och framföra sina åsikter och få gehör för dem, bör man inför valet 2006 utse ledamöter i ett par eller flera nämnder i enlighet med valresultatet. Det är ingen omöjlighet för fullmäktige att göra det. Det handlar bara om att fullmäktige ska våga ta det steget och se att det inte alltid blir som fullmäktigeförsamlingen i stort utan att det faktiskt kan vara så att majoriteten kan se annorlunda ut i en stadsdel.

Då får vi det till svar, att det går inte för det begriper inte folk. Men man har faktiskt prövat det på andra ställen, och såvitt jag vet har man i Oslo fortfarande kvar systemet med direktvalda stadsdelsnämnder. Här har vi inte vågat oss på det, men vi borde våga göra ett sådant försök.

Ordförande! Med det yrkar jag bifall till Vänsterpartiets reservation.

Anförande nr 211

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Herr ordförande, fullmäktige! Jag får tacka borgarrådet för svaren på alla motionerna. Det är en motion som har en lång rad förslag, varav en del diskuteras i den nya SPO-utredningen, och dem får vi väl återkomma till. Annars har vi fokuserat på direktval till stadsdelsnämnderna. Det har mycket att göra med att vi nu har haft stadsdelsnämnder i Stockholm under ett antal år, och de börjar mer och mer sätta sig. Det finns därför all anledning att fundera över på vilket sätt man ska gå vidare.

Vad vi har funnit är ett naturligt steg, som skulle kunna bli naturligt för medborgarna och öka tydligheten, är möjligheten att välja direkt till stadsdelsnämnderna. Vi känner att det är nästa stora steg för stadsdelsnämndsreformen. Det kan faktiskt bli ökad otydlighet med det nuvarande systemet. Vi vet att det finns både för- och nackdelar, men vi ser det inte som några större svårigheter än det faktum att vi i dag har en regering på riksnivå och andra "regeringar" i kommuner och landsting. Det är möjligt att göra detta, och vi tror att för medborgarnas del skulle det bli lättare att se vilka politiker det är som styr i den egna stadsdelen.

Direktval till stadsdelsnämnderna är en viktig del.

Andra saker är till exempel folkomröstningar, som vi skulle vilja se få mer genomslag och bli mer av en regelbundenhet. Vi har genom årens lopp lagt en rad motioner och förslag om folkomröstningar. Nu kommer vi ju att ha en folkomröstning i samband med nästa val, i frågan om trängselavgifter. Måhända kan det bli ett genombrott för folkomröstningar i den här kommunen. Vi hoppas att så sker. Vi skulle också vilja se att man i viktiga och engagerande frågor i kommunen är beredd att lyfta en diskussion där medborgarna direkt kan vara med och påverka.

Naturligtvis kan man utveckla systemen, bland annat i stadsdelsnämnderna, på annat sätt när det gäller IT-folkomröstningar. För att få god legitimitet bör man dock se till att det finns möjlighet även för dem som inte har datorer hemma att delta i sådana folkomröstningar, så det krävs nog en del praktiska arrangemang.

Ytterligare en sak handlar om öppna nämndsammanträden, som man har varit föregångare med att genomföra i stadsdelsnämnderna och som vi nu tycker att det börjar bli dags att genomföra också på den centrala politiska nämndnivån så att de medborgare som är intresserade av olika frågor skulle kunna vara med och ställa frågor direkt till politikerna utifrån olika spörsmål. Det är också någonting vi tycker borde vara med i nästa steg.

Bifall till kommunstyrelsens förslag och svar på motionerna!

Anförande nr 212

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Det finns fem övergripande mål formulerade i budget och som är antagna av fullmäktige. Vart och ett av dem utgör en del av en helhet. Dessutom förutsätter de faktiskt i viss mån varandra.

Att vitalisera och fördjupa demokratin är en uppgift för alla stadens nämnder och styrelser. Det är också ett ansvar för var och en av oss som är förtroendevald.

Att ständigt reflektera över demokratins förutsättningar, rent allmänt men också över hur fler medborgare ska involveras i de politiska besluten utifrån ett helhetstänkande, tycker jag är en naturlig del av det politiska förtroendeuppdraget.

Samtliga motioner som behandlas under den här punkten har en sak gemensamt: en tydlig strävan och ambition att förbättra möjligheten för väljarna, brukarna och medborgarna att påverka de politiska besluten i större omfattning, och även innehållet i de kommunala verksamheterna.

Men i alla debatter och diskussioner som har förts, som i dag förs och som kommer att föras tycker jag att det är viktigt att bena ut var ansvaret ligger någonstans i realiteten – ansvaret och befogenheterna.

För mig handlar det inte om att smita undan, utan det handlar om att klara ut var besluten formellt fattas om de olika sakfrågorna. När man har gjort det, har man också bra förutsättningar att bli överens om vad man ska göra utifrån vad man redan i dag kan göra och vad man har för möjligheter att åstadkomma verklig förändring.

I mina synpunkter över motionerna redovisas både tidigare offentliga utredningar och pågående utredningar som berör motionärernas förslag i olika delar. Det har under de senaste veckorna varit en oerhört livlig debatt i medierna, både i tv och tidningar, och också mellan politiker, med synpunkter på de olika delar som motionärerna tar upp: folkomröstningar, skilda valdagar, direktval och personval. Vart och ett av partierna har ett stort ansvar att inom sig argumentera för sina ståndpunkter. Det är riksdagen som stiftar lagar, och det är där många av de förutsättningar bestäms som reglerar det kommunala självstyret.

Vi ser också att demokratifrågorna rymmer en oerhörd komplexitet. Det handlar om var man är förtroendevald, på riksplanet eller i kommunerna. Som vi ser i remissvaren på motionerna finns det oerhört många olika ståndpunkter och synpunkter även inom partierna, över stadens nämnder och styrelser, och över tid.

Det här är varken första eller sista gången som vi debatterar de här frågorna, men jag hoppas att vi kan närma oss varandra och börja diskutera de egentliga sakfrågorna, vad vi kan göra i dag redan, om vi vill förändra och fördjupa demokratin och öka möjligheten för våra medborgare att vara med och bestämma. Då måste man gå på det som enar oss mer än det som skiljer oss. Redan i dag finns det stora möjligheter att jobba med demokratifrågorna, medborgarrådslag, diskussionsforum, medborgarpaneler, e-röstning, lokala nätverk, brukarråd, lokala utvecklingsgrupper, stadsförnyelsen, ytterstadssatsningen och annat. Egentligen finns det ytterst få begränsningar, men oftast väljer vi i den här salen att prata om det som inte enar oss utan är konfliktfyllt – och där fastnar vi och kommer inte vidare.

Jag tycker det är bra att vi nu har sett över stadens organisation i Stadens politiska organisation – utredningen om demokrati och ledarskap. Vi har en hel del beslut

framför oss att fatta. Innan dess hoppas jag på en bred debatt om innehållet i den utredningen. Jag hoppas också att vi inom ramen för demokratiberedningen kan ha en bra diskussion, som också får bäring på våra arbetsformer här i fullmäktige, men också hur vi tillsammans ska gå vidare för att inom ramen för de beslut vi fattar – avgränsningen är våra nämnder och styrelser, och även bolagen – fortsätta diskutera hur vi ska föra ut besluten för att öka och fördjupa demokratin.

Ordförande! Jag hänvisar till och yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut och hänvisar i övrigt till de synpunkter som finns redovisade i ärendet.

Anförande nr 213

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag kan börja med att hålla med föredragande borgarråd om att det finns väldigt mycket som vi är överens om. Det manifesteras ofta i det praktiska arbetet, i exempelvis stadsdelsnämnder och liknande, där det handgripligt handlar om att bedriva demokratiarbete. Det finns oftast en kärna där alla partier är överens. Sedan har vi slagsida åt båda håll med olika inriktningar, och där finns det skiljaktigheter.

En levande demokrati vill alla ha. Frågorna är i stället: Hur görs detta på ett bra sätt? Vad är effektivitet? Hur får medborgarna inflytande? Hur beroende måste medborgare vara av politiken? Och hur behandlas medborgare lika i staden? Många gånger är det här man finner skiljaktigheter mellan den borgerliga sidan och den röda sidan, vart man är på väg.

Som kristdemokrat tycker jag det är viktigt att medborgarna själva måste ha möjlighet och utrymme att välja hur man vill utforma sitt liv, att bestämma själv helt enkelt. Då behövs det att man har rätt att bestämma, inte minst vad det gäller ekonomin – det krävs till exempel skatter som möjliggör ett handlingsutrymme, subventioner som är utformade på ett sådant sätt att man får möjlighet att välja. Förskolan subventioneras i dag kraftigt, till skillnad från annat. I stället borde man ge pengarna direkt i handen, så att folk kan välja själva hur man vill uppfostra sina barn. Det är ett exempel. Men även inom de system som finns måste det finnas valfrihet. Pengsystem kan vara ett bra sätt. Man måste ha rätt att uttrycka sina åsikter och kunna göra det på ett bra sätt.

Då krävs det också att informationen finns tillgänglig – vad är det som gäller, hur påverkar jag? – och att det gäller någorlunda lika i staden, så man inte behöver lära sig ett nytt system så fort man råkar passera en liten gräns som man knappt vet om.

Man måste även ha möjlighet att påverka beslut som intresserar en, inte bara att jag som brukare ska kunna påverka det jag är med i utan alla frågor som intresserar mig.

Närheten till politiken spelar också en roll. Då menar jag att både geografin och kulturen måste utformas så att man får möjlighet att delta på ett enkelt sätt. Man måste också kunna komma med egna förslag.

Tyvärr tycker jag att den röda sidan visar slagsida för att föredra ombud i stället för att den enskilde kan tala för sig. Det är andra som ska rösta fram för den enskilda medborgarens del, det är brukarna som ska tycka till och man har begränsad valfrihet. Jag tycker det är synd. De som vill ha något annat än detta, mer valfrihet och mer självbestämmande för individen borde rösta på ett borgerligt parti 2006.

Men när det gäller själva sakfrågorna som motionerna tar upp delar vi kommunstyrelsens uppfattning.

Anförande nr 214

E v a O i v i o (s): Ordförande, fullmäktige! Svante Linusson tar upp en fråga som är viktig ur flera synvinklar. Det är väldigt viktigt att utveckla den lokala demokratin, som Leif Rönngren och många andra har betonat, i våra stadsdelsnämnder. Jag delar helt den uppfattningen. Det är viktigt att stadsdelsnämndernas ledamöter och ersättare bor i det område som den nämnd där de sitter omfattar, för det underlättar kontakterna med medborgare och brukare i det området och de får automatiskt bättre kännedom och engagemang i sitt område.

Däremot skiljs vi åt i uppfattningen om direktvalda ledamöter. Jag, som har mina rötter i ett annat land med ett annat valsysteem, med personval, tycker att det svenska systemet är oslagbart. I Sverige brottas man med sakfrågor och ideologier, och det systemet ska vi bevara. Jag vill inte ha så mycket inslag av mannekänger och idrottsmän, vars privatliv lätt kan ta över sakfrågorna.

När det gäller utvecklingen av demokratin är det många viktiga saker som redan har sagts. Jag tycker att de politiker som ska sitta i dessa stadsdelsnämnder ska vilja sitta där utifrån att de vill vara aktiva och att de är engagerade, och de har tre mycket viktiga uppgifter.

Den första demokratiuppgiften är givetvis information. Hur ska man kunna påverka i en fråga, om man inte vet vilka förändringar som är på gång och kan ta del av den informationen? Men det räcker inte, mina vänner, att den informationen ges i tidningen i god tid innan besluten tas, utan den måste ges både skriftligt, via elektroniken och muntligt. Det är därför vi månar om infocentra, medborgarkontor och andra ställen där man kan inhämta information muntligt – och givetvis olika möten. För mig är den elektroniska vägen bara envägskommunikation, ingen dialog.

Den andra politikeruppgiften är framttagandet av forum för möten innan besluten tas, ställen där man diskuterar, där medborgarna får göra sina röster hörda – och pedagogiskt. Alla vill inte stå upp vid stora möten som detta och säga vad de tycker. Man måste tänka lite pedagogiskt, kanske arbeta i små grupper för att folk ska våga göra sig hörda. Vägar finns, om viljan och engagemanget finns.

Sedan finns det massor av ytterligare idéer. Jag kanske återkommer i debatten.

Bifall till utveckling av stadsdelsnämndsreformen och demokratin i dessa, och bifall till kommunstyrelsen!

Anförande nr 215

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Borgarrådet Rönngren och jag är helt överens om att stå upp för ett fullmäktige, ett direktvalt organ, eftersom Stockholm är en kommun. Vi är också överens om att ”stadsdelsnämndsreformen har inte bidragit till en förbättrad lokal demokrati och ökat medborgarinflytande” – vilket var ett välkommet erkännande från borgarrådet Rönngren.

Men där upphör enigheten. Nu är det uppenbarligen dags för den välkända strategin *more of the same*. Om det inte fungerade med höjd skatt, höj den ännu mer! Om det inte fungerar med fler politiska beslut och instanser, fatta ännu fler politiska beslut och inrätta ännu fler politiska instanser! Om inte stadsdelsnämnderna med nuvarande uppgifter har ökat demokratin, så ge dem fler uppgifter!

Hela SPO-utredningen genomsyras av synsättet att stadsdelsnämnderna på något metafysiskt sätt är mer demokratiska, finare nämnder än andra nämnder och för den delen bolagens styrelser. Det synsättet vänder vi oss starkt emot.

Nu var jag möjligen lite onyanserad – jag ber om tillgift för det. Vi är nämligen överens om en sak till, borgarrådet Rönngren och jag: vi vill stärka möjligheterna till kommunala folkomröstningar. ”Endast 15 omröstningar har genomförts trots 60 initiativ – – – Det är inte trovärdigt att ha ett så klen instrument för medborgarnas påverkan. Möjligheten till kommunala folkomröstningar bör utredas vidare. Målsättningen måste vara att stärka medborgarnas inflytande.” Jag hade inte sagt det bättre själv!

Detta är helt rätt. Det är dessutom samma svar som Kristina Axén Olin och jag får på vår motion, och det stärker borgarrådet Rönngrens trovärdighet.

Problemet är bara det, att den socialdemokratiska regeringen som vanligt struntar i vad ni tycker och vill och vad stockholmarna tycker och vill. Regeringen fronderar just nu ännu en gång och ökar det statliga demokratiska underskottet när det gäller att inte göra det som en klar riksdagsmajoritet har beställt: möjligheten till fler kommunala folkomröstningar och folkinitiativ. Man säger till och med från ministerhåll: ”Det går att ersätta folkomröstningar med samrådsmöten”! Detta är regeringens demokratisyn. Den påverkar oss. Sedan spelar det ingen roll att borgarrådet Rönngren och jag är överens om hur man stärker den kommunala demokratin, det blir inte fler folkomröstningar för det har Sahlin och Lövdén bestämt. Detta ökar inte den kommunala demokratin, precis lika lite som fler uppgifter till stadsdelsnämnderna.

Jag yrkar bifall till det moderata förslaget.

Anförande nr 216

M a l i n S t r i d (fp): Herr ordförande, ledamöter! Det går så rasande fort här att man inte hinner fundera igenom vad man ska säga innan man kommer upp. Jag är inte säker på att jag hörde rätt, men jag tyckte mig höra att Leif Rönngren beklagade att vi bara pratar om sådant vi är osams om och inte pratar om det vi är överens om.

Jag vill säga att jag är tacksam att vi inte, utöver de debatter vi har om det som vi är oeniga om, dessutom står här och pratar om sådant som vi är överens om. Då skulle vi få väldigt långa sammanträden!

De här motionerna handlar om en massa väldigt spännande saker som jag hoppas att vi får anledning att återkomma till, till exempel i samband med SPO-utredningen och demokratiberedningen. I synnerhet fullmäktiges arbetsformer ser jag fram emot att få prata lite mer om – någon annan gång, inte just i kväll.

Jag skulle ändå vilja säga några ord om stadsdelsnämnderna. Jag sitter inte i någon nu, men jag satt i en stadsdelsnämnd förra mandatperioden, och det var en mycket värdefull erfarenhet.

Stockholm är nästan 50 gånger större än den svenska mediankommunen. Det är nyttigt att tänka på det ibland. Då blir det ganska långt mellan väljare och valda, och det är ganska självklart att det behövs någon sorts organ på lokal nivå som kan fatta en del beslut som annars hamnar lite för långt bort. Men det allra, allra viktigaste är faktiskt att fler och fler beslut fattas av medborgarna själva och inte av politiker över huvud taget, varken i fullmäktige, stadsdelsnämnder eller centrala nämnder.

Oavsett vad vi nu har för lokal och regional organisation här i staden, tror jag att det är att göra medborgarna en otjänst om man förespeglar dem att stadsdelsnämnderna har större makt och inflytande än vad de har. Jag tror att alla som har suttit på mer än ett stadsdelsnämndsmöte åtminstone någon gång har hört medborgare som kommer med förslag, det kan gälla stadsbyggnadsärenden eller någon väg här eller där. Då säger politikerna, vare sig de sitter i majoritet eller i opposition: ”Ja, det var ju ett spännande förslag du hade, men det är inte vi som bestämmer om det här. Vi ska föra fram det till våra kolleger i Stadshuset.” Vad blir reaktionen? ”Åhh! Typiskt politiker, de skyller alltid ifrån sig!”

Jag tror att till exempel direktval eller nämnder som mera avspeglar sammansättningen i den enskilda stadsdelen skulle förstärka den bilden. Har man fullmäktiges budget men andra majoritetsförhållanden är det klart att man får väldigt svårt att föra en trovärdig politik. Det är svårt nog i dag, när vi har likställighetsprincipen, som jag i och för sig tycker är väldigt bra, att föra en egen politik i en enskild stadsdelsnämnd. Jag tvivlar på att det skulle stärka förtroendet för demokratin, jag tror att det skulle försvaga förtroendet för demokratin.

Anförande nr 217

Borgarrådet Rönngren (s): Ordförande! Jag vill bara säga att det i ärendena egentligen bara finns två reservationer, från Vänsterpartiet i den ena delen och från Miljöpartiet i den andra delen. I övrigt är det kommunstyrelsen som gäller, med några särskilda uttalanden.

Jag tror ändå, ärligt, att det är viktigt att om vi skulle kraftsamla utifrån målsättningen att fördjupa demokratin som finns i de övergripande målinriktningarna för fullmäktige och ta med oss den diskussionen tillsammans, utifrån våra olika

värderingar men i våra politiska uppdrag, till de uppdrag vi har i nämnder och styrelser så skulle vi åstadkomma bra mycket mer än att ägna timmar och åter timmar åt att fokusera på sådant som vi inte är ense om i den här salen. Jag har suttit här sedan 1991, och det är inte den första diskussionen vi har om direktval. Stockholms stad har ju till och med gått fram och begärt att få bli försökskommun, men fått nej. Nu pågår det utredningar som kanske ger oss den möjligheten i framtiden, men i dagsläget är det låst.

Jag vill hävda att vi ska fortsätta att diskutera rent allmänt även sådana förslag, men än mer fokusera på sådant som vi har rådighet över i dag. Då kan det hända saker!

Anförande nr 218

Malin Strid (fp): Det var inte min mening att anklaga borgarrådet för att förespråka direktval till stadsdelsnämnderna. Jag var nog lite oprecis om vem jag anklagade för vad i mitt inlägg.

Däremot anklagade jag borgarrådet för att vilja ha debatter om saker och ting som vi är överens om. Jag tror möjligen vi är mer överens i den frågan än vad det kanske lät som. Jag kan också tycka att det ibland kastas väl mycket paj och att tonläget är väl högt i små frågor, men på det hela taget tror jag det är bra att vi koncentrerar debatterna kring det som det finns konflikter om och inte allmänna utläggningar om konsensusärenden.

Anförande nr 219

Henrik Wallgren (m): Ordförande, fullmäktige! Jag tänker inte stämma in i den lovsång till stadsdelsnämnderna som så många har kört om hur fantastiskt mycket bättre det är att vara aktiv där och hur mer demokratiskt det är i en sådan nämnd. Jag tror inte på det. Jag sitter själv i en stadsdelsnämnd och har gjort det under ett antal år, och jag kan ibland tycka att det nästan är lite tragiskt. Vi sitter i en stor lokal som vi hyr, vi annonserar i tidningar, vi skickar ut lappar, vi bjuder in till möten, vi har öppna förmöten innan nämnden sammanträder – och det kommer kanske fem personer, i en stadsdel där det bor 40 000 människor. Det känns lite småfånigt. Det handlar nog mycket om symbolik.

Jag tror inte heller på att demokrati handlar om mer politik, att det blir mera demokratiskt för att man fattar fler politiska beslut. Det är inte det som är demokrati, i så fall skulle ju Sverige vara det mest demokratiska landet i världen med tanke på att vi plockar in så pass mycket pengar av folk, som vi sedan fördelar ut genom politiska beslut.

Tittar man på utvecklingen i landet så kan man se att ett antal kommuner lägger ned de kommundelsnämnder som finns, beroende på att man inte tycker att de har fungerat. De har inte gett några effekter, utan det handlar mycket om symbolik. Jag tror också att det är kostnadsdrivande, man står där med lokaler utan att det ger större demokrati eller mer inflytande för medborgarna.

Vi kan se att det kommer ett antal människor till möten och protesterar och uttrycker synpunkter, men vad händer? Inte särskilt mycket. Politikerna som sitter i nämnderna tycker jag generellt sett inte verkar vara så väldigt lyhörda. Man lyssnar inte på människor utan har sin bestämda uppfattning. Samtidigt försöker man ge sken av att det går att påverka, men det kan man inte. Beslutet är redan fattat, i princip.

Som någon annan sade, är det också ofta så att människor tror att de kan påverka besluten, men besluten fattas inte i stadsdelsnämnden utan någon annanstans, som i centrala nämnder. Vi är uppbundna av en budget och kan inte påverka så mycket ute i nämnderna.

Snarare än att prata om hur vi kan ha fler möten och fler politiska instanser borde man kanske titta lite på vad demokrati är. Är inte det mest demokratiska att människor själva kan fatta beslut som rör dem själva i högre grad, så att man inte ska behöva gå till en möteslokal med mössan i hand och be politiker om hjälp? Det tror jag vore mycket bättre.

Det känns också lite småfånigt när vi står här och pratar om hur vi kan fördjupa demokratin här i staden, när vi vet hur den politiska majoriteten har agerat. Man har kört över människor vad gäller ombildningar, man har strypt valfriheten och man har strypt människors påverkansmöjligheter. Det är det jag tycker att man borde ändra på. Se till att människor kan bestämma mer över sina egna liv, så vi inte behöver ha så många politiska möten och nämnder!

Anförande nr 220

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Ordförande, fullmäktige! Först det formella. Förra gången yrkade jag bifall till kommunstyrelsens förslag, men vi har också ett tilläggsyrkande i utlåtande 165 och reservationer på de andra motionerna. Utöver det skulle vi också vilja ansluta oss till Vänsterpartiets förslag, att vid val till stadsdelsnämnder efter valet 2006 utse ledamöter i en eller flera nämnder i enlighet med valresultatet i respektive område.

Vi tycker att det är viktigt att på olika sätt förbättra stadsdelsnämndsreformen. Vi känner att vi bara är i början, det kommer att ta flera år innan det blir mer naturligt för både politiker och medborgare att det är stadsdelsnämnderna man kan vända sig till i olika ärenden. Vi tror att om man får till en ökad legitimitet också för stadsdelsnämndspolitikerna så finns det möjligheter att öka intresset för stadsdelsnämnderna. Som politiker är vi ju demokratiarbetare, och det finns all anledning att diskutera på vilket sätt man kan öka engagemanget för de demokratiska processerna.

Vi tror också att vi skulle kunna få betydligt roligare valkampanjer ute i stadsdelarna när det blir mer direkt kopplat till vilka politiker man har att göra med och de driver valkampanjerna lokalt.

Att Moderaterna är emot är inte så konstigt, för de är emot hela stadsdelsnämndsreformen. Samtidigt är de sociala distriktsnämnder som vi hade en gång inte speciellt lockande. Medborgarna kunde förstås inte vara med på de mötena. Att vrida klockan

tillbaka är absolut ingenting som attraherar oss i Miljöpartiet, utan tvärtom handlar det nu om att gå framåt.

Men jag kan hålla med om att direktval inte är det som gör att man tar ett gigantiskt steg framåt. Det är också viktigt vilka beslut som man har möjlighet att påverka ute i stadsdelsnämnderna. Nu har vi en diskussion i SPO. Vi skulle vilja se att mycket fler beslut togs i stadsdelsnämnderna. I princip borde man pröva om inte nästan varje fråga som ställs till politikerna i stadsdelsnämnderna borde ligga där, så att stadsdelsnämndspolitikerna fick möjlighet att besluta om dem. Sålunda skulle man kunna tänka sig att fler beslut flyttas ut till stadsdelsnämnderna från kommunen. Jag kan till och med tänka mig att primärvården flyttas dit, närpolisen och säkert finns det fler saker att fundera på att flytta dit, men då måste man tillskriva andra politiska organ.

Stadsdelsnämndsreformen var ett viktigt steg. Ekonomiskt, från rationaliserings-synpunkt och på andra sätt har den ändå varit väldigt lyckosam. Det har att göra med ökad samordning. Den demokratiska biten är fortfarande något som vi måste arbeta med mera, och det är det jag tycker vi bör ägna de närmaste åren åt.

Anförande nr 221

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Vi vill ”vrida klockan tillbaka”, säger Christopher Ödmann. Det får var och en bedöma. För att klara ut vad vi vill, så vill vi stärka de direktvalda organens ställning, och vi vill dessutom stärka banden mellan väljare och valda. Det är lite oklart hur det går till att vrida klockan tillbaka.

Jag vill ändå säga till Christopher Ödmann att jag har stor respekt för uppfattningen att den geografiska dimensionen är viktig. Det finns beslut som absolut allra bäst hanteras lokalt, i nära samverkan och med korta geografiska avstånd mellan väljare och valda. Men den naturliga slutsatsen av det, om man ställer det på sin spets, är att det blir naturligt att göra kommunindelningar, snarare än att man ska ha olika majoriteter i en och samma kommun. Det är säkert så att vi inte har nått Nirvana när det gäller mängden kommuner i landet. Vill man stärka den geografiska dimensionen, bör man ta konsekvenserna av det och förespråka kommunindelning.

Anförande nr 222

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Om Moderaterna vill stärka sambanden mellan kommuninvånare och politiker, varför röstar man då – i alla fall i den här församlingen – konsekvent emot folkomröstningar, utom den förmodligen sista, den om trängselavgifter? Vi har tidigare lagt en rad förslag om folkomröstningar, och dem har ni röstat emot med alla tillgängliga argument.

Anförande nr 223

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Om man sitter här så här många timmar en och samma kväll, får man höra många saker. Bland annat har vi

hört att stadsdelsnämnderna inte har så mycket att säga till om, utan besluten fattas alltid någon annanstans, centralt ifrån, och definitivt inte i stadsdelen. Det är därför ganska meningslöst och man kan lika gärna lägga ned dem.

Å andra sidan fick jag för bara några timmar sedan höra den fråga som jag ofta får: Tycker du att det är riktigt att de har fattat det här beslutet i den och den stadsdelen? Stämmer det med likställighetsprincipen i kommunen? Tycker du att det är okej att man i den stadsdelen har fattat det här beslutet och i den andra stadsdelen har fattat ett annat beslut?

Nog fattas det en hel rad beslut i stadsdelsnämnderna, det kommer man inte ifrån. Det är mest lite löjväckande för dem som inte gillar stadsdelsnämnderna, tror jag.

Leif Rönngren pratade mycket om att fördjupa och vitalisera demokratin. Vi får komma ihåg att man måste anstränga sig en hel del för att få människor delaktiga i besluten och i den politiska processen i staden. Det finns många olika sätt att göra det. Jag tror definitivt inte att fullmäktige är det mest lysande exemplet dit stora skaror kommer för att lyssna på debatten och delta i besluten, medan man däremot i en stadsdel kan göra många saker för att öka möjligheten för medborgarna att vara med och fatta beslut och att bestämma, som Leif Rönngren också sade.

För oss i Vänsterpartiet var införandet av stadsdelsnämnderna en önskan att stärka den lokala demokratin, och det var den främsta anledningen till reformen som vi såg då. Det tycker vi fortfarande, och vi tror fortfarande på att en lokal demokrati förutsätter att väljarna har direkt inflytande över vilka politiker som sitter där för att bestämma.

Men det steget vågar man inte ta. Det är nog sant som det är sagt, att över partigränserna är man egentligen väldigt enig. Hela borgerligheten inklusive Socialdemokraterna vågar inte ta ett ytterligare steg och låta valresultatet slå igenom för att pröva detta.

Jag hade också tänkt ta upp frågan om fler folkomröstningar, som ju var ett praktexempel många gånger under förra mandatperioden då man inte gick med på en enda folkomröstning. Det är lätt att stå här i talarstolen, slå sig för bröstet och skylla på någon annan. Ungefär samma sak kan man ibland få höra från någon stadsdelsnämndspolitiker eller någon som inte har suttit där: stadsdelsnämndspolitikerna fattar inga beslut, det gör man centralt. Det finns inget som hindrar att vi genomför folkomröstningar här!

Ordförande! Återigen yrkar jag bifall till vår reservation.

Anförande nr 224

R o l f K ö n b e r g (m): Margareta Olofsson, nu måste vi reda ut det här med likställighetsprincipen och likabehandlingsprincipen.

Skälet till att du får frågor om dem är just att stadsdelsnämndsreformen har lett till stora risker att de här lagfästa principerna blir åsidosatta, det vill säga att staden inte klarar att upprätthålla dessa oerhört viktiga principer.

Ju fler uppgifter man ger till stadsdelsnämnderna, desto fler sådana frågor kommer du att få. Vänj dig vid det!

Anförande nr 225

Borgarrådet **O l o f s s o n** (v): Men om man läser hela ert särskilda uttalande, så kan man konstatera – och det kan man även se i ert budgetförslag – att ni vill ha sociala distriktsnämnder. Jag vet inte på vilket sätt du i sådant fall skulle förbättra den situationen.

Anförande nr 226

J o h a n n a W e s t i n (m): Ordförande, fullmäktige! För oss från Östermalm vore det mycket positivt att få styra det blå Östermalm utifrån de väljarförhållanden som finns där. Det vore gott att få införa betyg från årskurs ett i skolorna, att få tillåta balkonger och öppna gator, att öka antalet poliser och tillåta öppna femkrogar på löpande band! Vi skulle inte införa några biltullar inom vår zon, vi skulle sänka skatten, och min personliga favorit, Humlegårdens deltidsskola, skulle få finnas kvar!

Listan kan göras lång, som ni förstår. Det finns så mycket roliga saker, så mycket bra saker för medborgarna, som vi skulle kunna göra om vi fick använda de majoritetsförhållanden som skulle råda på Östermalm.

Jag är övertygad om att den nuvarande majoriteten inte vill det. Skulle det bli verklighet, är jag säker på att ett antal beslut som i dag ligger på stadsdelsnämndsnivå skulle lyftas upp till central nivå. Den modellen visade sig inte minst förra mandatperioden från regeringens sida när det gällde att behandla det borgerliga Stockholm, såväl på stadsnivå som på landstingsnivå.

Den här majoriteten talar gärna om lokalt inflytande, men det verkar mest gälla när den lokala majoriteten sammanfaller med majoriteten här inne.

Anförande nr 227

Borgarrådet **R ö n n g r e n** (s): Ordförande, fullmäktige! Det finns mycket vi skulle kunna diskutera kring de här motionerna, men jag tänker försöka hålla mig till en någorlunda avgränsning för annars kan vi nog sväva ut och hålla på i många timmar – inte för att det gör mig någonting.

Vi har ju en pågående remissrunda just nu, där vi alla har möjlighet att verkligen tycka till, tänka till, reflektera, fundera och diskutera med varandra och inom partierna om vad vi tycker om de olika delarna. Flera partier har redan deklarerat att man tänker riva upp vartenda beslut, fast vi inte ens har fattat några beslut om det.

Det finns ändå möjlighet för dem som så vill att diskutera stadsdelsnämndsreformen centralt och lokalt, fullmäktiges roll och vikten av fullmäktige, var besluten ska tas och så vidare – men också ställt i relation till medborgarna och brukarna i den här staden. Den utredningen är avklarad och remissrundan ska hålla på i ett par månader, så vi har gott om tid att diskutera, inte bara i kväll utan även fortsättningsvis.

Om stadsdelsnämnderna finns det mycket gott att säga. Man ska inte vara så uppgiven och kategoriskt säga att de har misslyckats helt, för det är inte sant. Utvärderingarna som jag hänvisar till under Mina synpunkter är mer fyllda än så i själva slutrapporten om stadsdelsnämndsreformen. Den har inneburit stora skillnader i förhållande till hur det var tidigare, när man enbart hade hand om socialtjänsten och vissa facknämnder. Man har större möjligheter att ta helhetsansvar och anlägga en helhetssyn. Det har blivit en större närhet till medborgarna och till brukarna, vilket har inneburit tätare kontakter. Det är framför allt politiker som upplever detta; det får inte lika stort genomslag i statistiken hos medborgarna.

Men det är ju ingen anledning att stanna bara för att det ser ut så i dagsläget, man måste ha en högre ambition och verkligen fundera på vad vi behöver göra för att förändra vårt eget beteende och våra egna organisationer och möjligheterna för medborgarna att få vara med. Man måste liksom bjuda in till det. Då gäller det inte bara vad vi gör i den här församlingen eller i våra nämnder och styrelser, utan också i hög grad vad vi gör inom våra respektive partier. Det är väl en diskussion som man får ta med sig hem.

När det gäller folkomröstningar måste man nog ändå problematisera frågan. Som Rolf mycket riktigt läser högt ur synpunkterna, tycker jag att man måste fundera mycket mer på hur man kan stärka folkomröstningarnas roll. Men jag håller också med om en hel del av de invändningar som Rolf hänvisade till, som Mona Sahlin har anfört i en debattartikel och som har diskuterats i partierna. Ni som har läst Kommun-Aktuellt vet att det framför allt är borgerliga politiker och socialdemokrater som är emot riksdagens ambitioner att införa tvingande folkomröstningar och annat.

Det är inte så enkelt. Det finns alltid flera sidor, när man diskuterar demokratifrågor och hur vi ska ha det, beroende på var man är aktiv, om man är riksdagspolitiker eller om man är kommunpolitiker. Det gäller också i förhållande till om man är stadsdelsnämndspolitiker eller enbart fullmäktigepolitiker.

Det viktiga är ändå att man diskuterar, för att komma framåt.

Anförande nr 228

A n d e r s   B r o b e r g (kd): Ordförande! Jag begärde replik tidigare, när Rolf Könberg höll ett inlägg. Det berodde på att han tog upp den text som fanns i utlåtandet från ansvarigt borgarråd. Stadsdelsnämnderna har inte ökat demokratin, refererade han till. Jag yrkade i mitt tidigare inlägg bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut, men det innebär inte att jag ställer upp rakt av på den text som ansvarigt borgarråd har skrivit. Jag har faktiskt en annan uppfattning än Rolf

Könberg om detta. Det var därför jag ville ha replik på honom, men jag tar det nu i stället.

Stadsdelsnämnderna har inte ökat demokratin, var det. Jag tror att vi kan hålla ett långt seminarium om definitionen av demokrati. Sedan vet jag att Rolf och jag är helt överens i att vi båda vill se att medborgarna ska få bestämma mer över sina egna liv.

Vi har öppna sammanträden. Det har genomförts rådslag. Det finns möjlighet att lämna in medborgarförslag. Handlingar finns sökbara på Nätet. Har inte det här gjort det enklare för medborgarna att påverka besluten? Har dessa möjligheter minskat eller ökat demokratin, undrar jag.

Anförande nr 229

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Inför detta något oväntade angrepp måste jag konstatera att det formellt råder en väldigt bred majoritet, nämligen att s och m är överens utifrån borgarrådets text om att stadsdelsnämndsreformen inte har bidragit till en förbättrad lokal demokrati. Vi kan rösta om det, och då kommer det att uppstå en bred majoritet för den uppfattningen.

Materiellt skulle jag nog ändå säga att jag lutar mera åt herr Brobergs förment polemiska angrepp – han söker i själva verket stöd för ståndpunkter som han vet att vi är överens om, så det som pågår just nu är ett spel för galleriet och jag kommer inte att delta i det vidare. Tack.

Anförande nr 230

A n d e r s B r o b e r g (kd): I detta spel, som vi båda har ställt upp på, har du inte heller möjlighet att återkomma i det här replikskiftet, vilket vi kan vara tacksamma för.

Det är glädjande att du står bakom många av de här initiativen, men jag tycker att du kunde vara lite mer nyanserad när det gäller stadsdelsnämnderna. Vi kan ha en lång diskussion om vilka uppgifter de ska syssla med. Där tror jag vi är mer överens än vad den röda sidan är. Men det får vi ta i ett senare läge, inför 2006.

Anförande nr 231

Å s a R o m s o n (mp): Ordförande! Jag blev lite uppskrämd när det var alltför mycket polemik, som sades vara ett spel för gallerierna, mellan Moderaterna och Socialdemokraterna och nu också inom den borgerliga sfären, mellan Kristdemokraterna och Moderaterna. Då blir man som den enda reella oppositionen, tillsammans med Vänsterpartiet, här i salen smått skrämmd – inte minst med tanke på den tidigare debatten i dag om bland annat boendeparkering, där det var en tydlig innerstadscentrism, som det lätt blir i den här salen.

Det är en av de faktorer som gör att jag faktiskt ofta funderar på om det verkligen är demokrati som vi håller på med på de här mötena. Jag tror att vi skulle få en bättre

balans, och bättre beslut, om stadsdelarna hade en starkare tyngd här i staden. Och enda sättet att få en starkare tyngd är att man har politiker som känner att de har ett starkt mandat att driva sina frågor.

Jag tror att många av oss som sitter här känner ett ganska starkt mandat, för vi har stått på listor, bedrivit en valrörelse och blivit inröstade i den här församlingen.

När den här församlingen sedan ska besluta sig för om den är den bästa församlingen att utse ledamöterna i stadsdelsnämnderna eller om medborgarna som bor i de olika stadsdelarna är bättre på att besluta det, är det naturligtvis lätt för oss som sitter här att tycka att det är vi som beslutar bäst. Det är nämligen ett ganska vanligt fenomen, i många demokratier, att man själv tycker att man beslutar bäst.

Under de lagliga omständigheter som råder i det här landet tycker jag att Vänsterpartiets förslag att vi ska pröva att låta valresultatet ge utslag i några stadsdelsnämnder och säga att vi i den här församlingen har låtit medborgarna i den församlingen indirekt bestämma är klokt. Nu nickar de från moderatbänken – det är ju underbart! Man kan kalla det ett representativt urval av stadsdelsnämnderna. Jag ska inte utesluta att Östermalm kan vara en av dem. Det kan bli en intressant majoritetskonstellation, inte minst i fråga om vilka parter som vårt parti ska samarbeta med i olika stadsdelsnämnder.

Jag tog också fasta på det som har nämnts tidigare om att Stockholm är 50 gånger större än mediankommunen. Då tycker jag det är lite konstigt om vi inte skulle lyckas ha 18 stadsdelsnämnder med klarare förtroendemandat bland de politiker som sitter där. Det är en skrämmande försiktighet man får höra från demokratiborgarrådet Rönngren om att vi ska skynda långsamt, i en så viktig fråga som demokrati. När det gäller att få bättre frågor ut i stadsdelsnämnderna, och politiker som kräver att få de frågorna, går det hand i hand: både en klarare fördelning och mer ansvar ute i nämnderna och att det finns ett tydligare mandat från folket.

Anförande nr 232

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Jag ska nu vara ”lite mer nyanserad”, eftersom Anders Broberg har bett om det. Nej, jag skojar – jag ska inte alls vara nyanserad.

Åsa Romson talade om innerstadscentrism. För min del representerar jag i så fall ytterstadscentrism. Jag kan lugna Åsa Romson med att mina kompisar här ibland skulle vilja att jag var ”lite mer nyanserad” när vi diskuterar sådana här saker internt. Frågan om vilka former som är mer eller mindre demokratiska när det gäller att styra staden har nog ingen omedelbar bäring på om det gäller innerstad eller ytterstad.

Jag uppfattar också, för att försöka sammanfatta för min del, att vi faktiskt är rimligt brett överens om att stadsdelsnämnderna totalt sett inte har bidragit till förbättrad lokal demokrati. Trots vad gamla stadsdelspartister som Anders Broberg och jag kan ha upplevt och försökt påverka inom detta tungjobbade systems ram, med lite e-demokrati och annat, är nog tyvärr ändå slutsatsen *at the end of the day* att det inte

har blivit så mycket mer demokratiskt. Sedan måste man spela efter de rådande spelreglerna och verka inom systemets ram, och det gör vi som de tappra inomparlamentariker vi nu en gång är.

Vi är också överens om, uppfattar jag, att möjligheten till lokala folkomröstningar måste stärkas. Möjligen är vi inte överens om hur snabbt efter att en fråga har väckts som de måste hållas – biltullarna. Vi är kanske också överens om att den kommunala demokratin bör kunna påverkas av de kommunala arenorna och de kommunala beslutsorganen mer än av ministrars diktat och obstruktion mot riksdagsbeslut.

Vi är också, för det sista, såvitt jag kan bedöma, rimligt överens om att direktval till stadsdelsnämnderna inte är aktuellt.

Detta tycker jag ändå, herr ordförande, *at the end of the day* eller *the beginning of the night*, bildar en bra utgångspunkt för det vidare arbetet.

Anförande nr 233

Åsa Romson (mp): Men vi spelade vidare med innerstad och ytterstad. Vi använde det i formuleringarna och vet att det är i sådana termer vi tänker i Stockholmspolitiken.

Jag tycker det är bedrövligt att det är så ofta som vi inte ägnar lika mycket tid åt båda delarna. Jag är övertygad om att Rolf Könberg ofta väger upp för att diskutera ytterstadsperspektivet – men varför vill du då inte låta de principerna diskuteras ute i ytterstaden? Skulle det inte då totalt diskuteras mer i staden och läggas mer vikt och tid och tanke vid utvecklingen i det som kallar ytterstad, det som ligger utanför tullarna, än all den tankemöda, som kanske är något överdriven i den här salen, som ägnas åt allt det som händer innanför tullarna?

Rolf Könberg, varför vill du inte låta valresultatet slå igenom i ett par stadsdelsnämnder? Det kan faktiskt vi på den här nivån besluta om. Skulle Moderaterna kunna vara med på ett sådant initiativ i framtiden?

Anförande nr 234

Rolf Könberg (m): Jag vet inte var Åsa Romson befann sig förra mandatperioden, men när vi styrde staden lade vi ned ganska omfattande energi på ytterstadens förnyelse, på att stärka det civila samhället, på underifrånperspektiv och allt detta, för att verkligen klara ut vad de boende vill ha. Exempelvis ville de boende i ytterstaden i väldigt hög grad äga sina bostäder själva. Det lät vi dem göra – och det stoppade ni brutalt. Var fanns underifrånperspektivet i det?

Ytterstadens förnyelse var en av den förra majoritetens absolut viktigaste frågor, utifrån ett bostadspolitiskt, näringspolitiskt, utbildningspolitiskt och vilket-du-vill perspektiv. Allt detta har nu, av en mängd enskilda beslut som ni har fattat, stoppats och upphört. Optimismen är förbytt i pessimism.

Vi satsade på ytterstaden genom en politik som var bra för alla stockholmare, var än i staden de bodde. Ni gör den fullständiga motsatsen. Det är svaret.

Anförande nr 235

Borgarrådet Rönngren (s): Ordförande, jag får många tips om vad jag ska säga, men jag vill inte säga det.

Stadsdelsnämndsreformen var inte ett så framgångsrikt och lyckosamt projekt hittills som ambitionen var. I så måtto var den ett misslyckande. Däremot finns det en mängd positiva erfarenheter, som också finns i de slutrapporter, utredningar och forskarrapporter som gjorts omkring stadsdelsnämndsreformen, som belyser att den var ett steg i rätt riktning och att man bör fortsätta och fullfölja ambitionen.

Min slutsats är att oavsett vilken organisationsform vi väljer – socialdistrikt, stadsdelsnämnder eller vad det nu än kan vara – så handlar det, när man kokar ned det, till vars och ens vårt förhållningssätt till våra förtroendeuppdrag gentemot dem vi möter, medborgare, brukare eller vad de än må kallas. Det är där det avgörs, om de ambitioner vi säger oss ha blir förverkligade eller inte, och det beror ju på hur vi själva agerar.

Jag ser fram emot fortsatta diskussioner. Möjligheten kommer vi att ha. Folkomröstningar kommer snart att gå ut på remiss, SPO är ute för diskussion och vi kommer säkert att återkoppla och diskutera det här vid flera sammanträden framöver.

Anförande nr 236

Hardy Hedman (kd): Vi kristdemokrater brukar ibland skoja och säga att den som vill bli förtroendeman i Kristdemokraterna ska kunna säga "subsidiaritetsprincipen" utan att snubbla på ordet. Subsidiaritetsprincipen är oerhört viktig för oss. Den innebär att man för ut subsidierna, det vill säga stödet, de skattepengar som finns, men låter besluten fattas så nära medborgarna som möjligt. Därför tror vi på att stadsdelsnämnderna är viktiga. Det man måste diskutera är hur de kan användas.

Henrik Wallgren påpekade förut att det kan vara fem personer vid ett stadsdelsnämndsmöte. Här sitter nu 101 folkvalda med noll åhörare – ja, kanske en, om det inte är vaktmästaren, som är kommenderad hit. Tydligen är vi inte så särskilt intressanta. Tidningarna har gått hem för länge sedan. Det här är ingenting som passar för deras utgåva i morgon.

Är det inte dags att vi försöker få medborgarna lite grann intresserade i stadsdelarna? Jag ska berätta om ett möte jag var ute på förra mandatperioden. Vi hade tänkt bygga ett flyktingboende i Spånga-Tensta, på en fin gräsplätt. När jag kom ut till Spånga Folkets hus undrade jag om det var någon popsångare som skulle uppträda. Det vimlade av arga villaägare som kom springande. Det var fullsatt i Spånga Folkets hus, och de framförde verkligen sina åsikter. Nu kan man väl säga att åsikterna kunde ha framförts på ett bättre sätt, men det är faktiskt så att alla stadsdelsnämnder i

Stockholm utom Rinkeby är större än mediankommunen i Sverige. Det betyder att hälften av Sveriges kommuner är mindre än var och en av alla stadsdelar i Stockholm utom Rinkeby. Det vore väl konstigt om inte de medborgarna skulle kunna säga till om och bestämma någonting lokalt och vi skulle våga säga: Vi ger er subsidierna, sedan får ni bestämma över skattepengarna inom de ramar vi bestämmer. Nog borde vi kunna hitta på ett sådant system, som blev allt bättre?

Anförande nr 237

R e b w a r H a s s a n (mp): Ordförande, ledamöter! Jag skulle säga samma sak som Hardy Hedman, nämligen att vi har noll publik här. Jämför med Rinkeby, där det kommer 5, 20, 30 eller 100 personer.

Jag vill bara nämna några andra saker som finns i Rinkeby och som är viktiga för demokratin i vår stadsdel. Det gäller olika råd: ungdomsråd, kvinnoråd, informationsråd och kultur- och föreningsråd.

Senast kom alla representanter, oavsett vilket block de tillhör, överens om parkeringsavgiften i Rinkeby centrum, framför Folkets hus. Vi tyckte att jämföra Rinkeby med Kista centrum, som konkurrerar ut Rinkeby centrum därför att många går dit och handlar. I Rinkeby är det mest offentliga arbetsgivare eller småföretagare inom handel. Alla lokala politiker kom därför överens om att i stället för att höja parkeringsavgiften skulle den behöva sänkas. Jag som sitter i nämnden i Rinkeby vill bara säga till er att det finns andra saker som vi gör där, fast det egentligen strider mot centrala fullmäktige här.